

บริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล

บทคัดย่อ
ของ
ปฎิมา จันทร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

พฤษภาคม 2549

ปฎิมา จันทร (2549). *บริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล*. ปรินญาณพนธ์ กศม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คณะกรรมการการควบคุม : ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อบริบท การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ศึกษาปัญหาการดำเนินงานจัดการ เรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูลและเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มี ต่อบริบทการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาพิเศษ และประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 24 คน และครูที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 25 คน รวม 49 คน จากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2548 จำนวน 17 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามบริบทการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ ในจังหวัดสตูล พบว่า

1.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเรียนร่วม

1.1.1 จำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนมากที่สุดเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

1.1.2 รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล มากที่สุดเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและ ปฏิบัติเหมือนเด็กปกติทุกประการ แต่ได้รับบริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ

1.1.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนเรียนร่วม มากที่สุดเป็นการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน

1.1.4 การวัดประเมินผลการเรียนรู้ มากที่สุดเป็นการประเมินผลการเรียนของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประเมินตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

1.2 ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม

1.2.1 ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนร่วม

1.2.2 ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลของนักเรียน เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2.3 ผู้ครองเอาใจใส่และยอมรับในความต้องการพิเศษของเด็ก

1.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

1.3.1 สภาพของอาคารเรียน มากที่สุดอาคารมีความสะดวกและเป็นระเบียบ อยู่ในสภาพดีเหมาะแก่การใช้ในการเรียนการสอน

1.3.2 สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา มากที่สุด มี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตรงกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

1.4 งบประมาณ พบว่า งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอกับความต้องการ

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ในภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

3. การเปรียบเทียบบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกได้ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านในด้านจัดการเรียนการสอน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อบริบทการดำเนินการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

CONTEXT IN MAINSTREAMING PRACTICES
OF THE MODELLED SCHOOLS IN SATUN PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
PATIMA JUNTRON

Perrented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Special Education
at Srinakharinwirot University

May 2006

PATIMA JUNTRON. (2006). *context in mainstreaming Practices of the modelled schools in satun province*. Master Thesis, M.Ed. (Special Education).
Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee
Prof.Dr.Padoong Arrayavinyoo.

The purpose of this research was two fold : 1) Investigate the context on mainstreaming practice of the modeled schools as perceived by principals and teachers in Satun province. 2) To compare the principals' and teachers' opinions of context on mainstreaming practice classified by position, education qualification and experience in special education. The sample consisted of 25 special education teachers, 24 school administrators , totaling 49 persons in 2548 academic years, from 17 mainstreaming pilot Schools in Satun Province. The instrument employed in data collection was the Questionnaire requesting information on mainstreaming practice of the schools.

The findings were that

1) The principals and teachers opinions about context on mainstreaming practice of the modeled schools in Satun province were as follows :

1.1. The Practice of Mainstreaming Activities :

1.1.1 The highest number of the students mainstreamed were the students with learning disabilities.

1.1.2 The model mostly practiced by most schools was the full – time mainstreaming programs with additional assistance from special education teachers.

1.1.3 The activities participated the most by mainstreamed students were the Extra – Curricular activities.

1.1.4 Most of the evaluation practices followed those prescribed in the Individualized Education Plan (IEP)

1.2. Person Involved in Mainstreaming :

1.2.1 The administrators viewed the mainstreaming programs as important.

1.2.2. The teachers wrote the IEP and viewed it as important.

1.2.3. The parents accepted and took good care of the special needs (SN) Children.

1.3 Environment.

1.3.1 School buildings were in good conditions and were suitable for carrying out mainstreaming practice.

1.3.2 Media and facilities were rated by the respondents as appropriate for their educational needs.

1.4 Budget.

The budgets allocated were not sufficient for the implementation of the mainstreaming programs.

2) The opinions of the administrators and teachers on mainstreaming problems in this province were at the moderate level.

3) In comparison of the opinions of the administrators and teachers on mainstreaming practice , it was revealed that :

3.1 By position, their opinions were not significantly different as a whole , But when each aspect was considered, the instruction delivery was significantly different, at .05 level.

3.2 By educational qualification, their opinions were not significantly different, either as a whole or in each aspect.

3.3 By work experience, their opinions were not significantly different, either as a whole or in each aspect.

บริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล

สารนิพนธ์
ของ
ปฎิมา จันทร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง บริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล
ของนางสาวปัทมา จันทร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ดร.เรวดี กระโหมวงศ์)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์พัชรี จีวพัฒน์กุล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)
วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ 2549

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ประธานกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนวคิด คำแนะนำ ช่วยปรับปรุง ข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนช่วยกระตุ้นให้กำลังใจในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดีจนสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดารณี ศักดิ์ศิริผล อาจารย์ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ อาจารย์พัชรี จีวพัฒนานกุล และ อาจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงศ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไขความบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอื้ออาทร และเอาใจใส่เป็นอย่างดี เสมอมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการศึกษาพิเศษทั้งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รวมถึงอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยทักษิณ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ ถ่ายทอดความรู้ในวิชาต่างๆ คอยอบรมสั่งสอน รวมทั้งให้ความรักความเมตตากรุณากับผู้วิจัยใน ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ นายชาญชัย สุดใจ ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี นางวิศรา วงศ์มุสิก ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสตูล และนายวรวรรณ ธนพรธัญพิทย์ รองผู้อำนวยการ สถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสตูล ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ ตรวจสอบแก้ไข จนเครื่องมือในการเก็บข้อมูลมีความ สมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้อย่างเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ นายคณิง ย้อยเสริมสุข ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสตูล และนายสัมภาษณ์ พลอดขาว ศึกษาานิเทศก์ เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสตูล ซึ่ง ดำรงตำแหน่งประธานศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสตูล ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมเรื่อง การศึกษาพิเศษ และให้ความช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณผู้อำนวยการและคณะครู โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสตูลทั้ง 17 โรง ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุด ขอโน้มระลึกพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ และทุกคนที่ได้ช่วยสนับสนุนทางด้าน การศึกษา รวมทั้งทุกคนในครอบครัวที่เป็นแรงบันดาลใจให้ทำสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจและสนับสนุนแก่ ผู้วิจัยตลอดมาจนประสบความสำเร็จในการศึกษา

ปฎิมา จันทร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์ในการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมุติฐานในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ.....	8
ความหมายของการศึกษาพิเศษ.....	8
ความเป็นมาของการศึกษาพิเศษ.....	9
แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาพิเศษ.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.....	10
ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.....	10
ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.....	12
ปรัชญาของการจัดการศึกษาพิเศษ.....	16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนร่วม.....	18
ความหมายของการเรียนร่วม.....	18
ความเป็นมาของการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย.....	19
ปรัชญาพื้นฐานของการเรียนร่วม.....	21
ทฤษฎีการเรียนร่วม.....	22
รูปแบบของการเรียนร่วม.....	23
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเรียนร่วม.....	28
การวัดผลประเมินผล.....	32
บุคลากรที่เกี่ยวข้อง.....	35
การเรียนร่วมตามโครงสร้าง SEAT.....	37
ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ)	
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม.....	47
งานวิจัยภายในประเทศ.....	47
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5 สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ.....	77
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	77
ขอบเขตของการวิจัย.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	78
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	86

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก แบบสอบถามบริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน แก่นำจังหวัดสตูล	93
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย.....	103
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	106
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	108

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตาม อำเภอ	53
2 จำนวน ร้อยละ ของผู้บริหารและครูจำแนกตาม ความรู้ด้านการศึกษา พิเศษ และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	61
3 จำนวนความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านข้อมูลนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล.....	62
4 รูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล.....	63
5 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล.....	64
6 การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียน แกนนำ จัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล.....	65
7 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำจัดการ เรียนร่วม จังหวัดสตูล.....	66
8 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล.....	67
9 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำจัดการ เรียนร่วมจังหวัดสตูล	68
10 ด้านสิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับสภาพของอาคารเรียนของโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนร่วมจังหวัดสตูล	69
11 ด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความ ช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล.....	70
12 ด้านงบประมาณที่ได้รับ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล.....	71
13 ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล โดยภาพรวม.....	72
14 ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....	72

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน	73
16 ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล ด้านสิ่งแวดล้อม.....	74
17 ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล ด้านงบประมาณ.....	75
18 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการ เรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามความรู้ด้าน การศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม.....	76
19 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริบทการ ดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม.....	77
20 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริบทการ ดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนก ตามประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม.....	77

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	25
2 การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ.....	26
3 รูปแบบการเรียนร่วม.....	27
4 การประเมินผลที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง.....	34
5 ปฏิทินการรับคนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียนในสถานศึกษา.....	42

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาไทยในอดีตนั้น อาจกล่าวได้ว่ามีการจัดให้บริการทางการศึกษาและพัฒนาให้บุคคลปกติที่เป็นบุคคลส่วนใหญ่ของประเทศเป็นสำคัญ โดยมีได้คำนึงถึงความต้องการของกลุ่มคนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งมีความแตกต่างจากบุคคลกลุ่มอื่น และยังอยู่ในสังคมไทยอีกด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ขาดโอกาสเข้ารับการศึกษาล่าเรียน และถูกละเลยสิทธิขั้นพื้นฐานในฐานะพลเมืองของประเทศที่สมควรได้รับการพัฒนาส่งเสริม ด้านการศึกษาและทางด้านการมีส่วนร่วมในสังคม เช่นเดียวกับบุคคลปกติ ถึงแม้ว่าคนที่มีความต้องการพิเศษจะแตกต่างจากคนปกติแต่ก็มีศักยภาพในการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมเช่นเดียวกับคนปกติ ผลจากการวิจัยจำนวนมากชี้ให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า ถ้าคนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการศึกษาและพัฒนาตามศักยภาพที่เหมาะสมตั้งแต่ยังเด็กอาจสามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นปกติหรือสามารถดำรงชีวิตอยู่สังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคมได้ หากคนที่มีความต้องการพิเศษไม่ได้รับการศึกษาหรือการฟื้นฟูสมรรถภาพที่เหมาะสม เขาเหล่านั้นอาจกลายเป็นภาระและปัญหาของครอบครัวชุมชน สังคมและประเทศชาติ นับว่าเป็นการสูญเสียทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศ

ดังนั้นการศึกษาควรเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ผู้ที่มีความต้องการพิเศษควรจะได้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ตามที่พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ระบุไว้ในมาตรา 15 (2) ว่า “การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ หรือการศึกษาสายอาชีพ หรืออุดมศึกษา ตามแผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติตามความเหมาะสม ซึ่งให้ได้รับการจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะ หรือจัดรวมในสถานศึกษาธรรมดาก็ได้ โดยให้ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม” และมาตรา 15 (4) ระบุว่า “การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ (สำนักงานกฎหมายออตโนมัติ, 2543 : 3-4)

นิลบล ทูรานุกภาพ (2540 : 16) กล่าวว่าปัจจุบันเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติมีนโยบายสนับสนุนและขยายการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยมุ่งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ที่มีโอกาสแก่เด็กพิการมีสิทธิเข้ารับการศึกษาระดับตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

กันยา จันทรใจวงศ์ (2546 : 14) กล่าวว่า เด็กทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทุกคนมีความเสมอภาคมีโอกาสเท่าเทียมกันในทางการศึกษา ซึ่งสิทธินี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กทุกคน เด็กแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะตน มีความสนใจ ความสามารถ และความต้องการในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นการที่นำเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนร่วม

กับเด็กปกติ จึงเป็นการจัดการแบ่งแยกทางสังคม ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นจึงเป็นการศึกษาเพื่อคนทุกคน เป็นสำคัญ เพื่อที่จะสามารถส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

จิราพร เอี่ยมดิลก (2543 : 145) มีข้อเสนอแนะไว้ว่าสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ควรรับนักเรียนพิการเรียนร่วมโดยตรงเช่นเดียวกับคนปกติ และจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนโรงเรียนนั้น ๆ ส่วนโรงเรียนการศึกษาเพื่อคนพิการควรจะเป็นศูนย์ประจำจังหวัดเตรียมความพร้อมให้เด็กก่อนออกไปเรียนร่วม โดยให้คำปรึกษาตลอดจนสนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และในการจัดการศึกษาแก่คนพิการนั้นควรเน้นในเรื่องวิชาชีพให้มาก เพื่อสนองความต้องการทางการศึกษาทั้งของผู้พิการและปกครองเพื่อให้คนพิการเหล่านั้นสามารถนำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพช่วยเหลือตนเองได้ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาการเรียนร่วม กล่าวคือ มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีความเป็นอยู่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน คนต้องการเพื่อน เมื่อเล็กต้องการเพื่อนเล่น อายุในวัยเรียนต้องการเพื่อนเรียน เพื่อนเล่น เพื่อนร่วมกิจกรรมเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต้องการเพื่อนคู่คิด นอกจากนี้แต่ละคนมีความสามารถพื้นฐานไม่เหมือนกัน มนุษย์จึงต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่ตลอดเวลา คนพิการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเขาควรได้รับการปฏิบัติอย่างคนธรรมดาทั่วไป คือ ความเห็นใจ ความเข้าใจ ความช่วยเหลือและการพัฒนาโดยเท่าเทียมคนปกติ ดังนั้น การเตรียมคนพิการตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อให้พร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เมื่อเขาเติบโตขึ้น

ประพจน์ เกตุราภาศ (2543 : 12) ประเทศไทยได้รับหลักการ “การศึกษาเพื่อปวงชน” จากคำแถลงการณ์ ซาลามานา ประกอบกับข้อตกลงร่วมในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ในมาตรา 23(3) “เด็กสามารถเข้าถึง และได้รับการศึกษา การฝึกอบรมฯ อย่างมีประสิทธิภาพ” รัฐธรรมนูญไทย มาตรา 43 และ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ มาตรา 10 “การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน” วรรค 2 “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และได้รับโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ”

การจัดการศึกษาพิเศษดังกล่าวนี้ จะต้องเน้นการจัดการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการผู้พิการซึ่งจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับคนทั่วไป โดยเฉพาะการจัดการเรียนร่วม เพื่อให้ผู้พิการเกิดความสนใจ และได้พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สามารถพึ่งตนเองได้ และอยู่อย่างมีสิทธิ ศักดิ์ศรีและปกติสุขเช่นคนทั่วไป

ทบวงมหาวิทยาลัย (2529 : 2 – 3) และกองการศึกษาเพื่อคนพิการ (2542 : 23 – 24) ต่างก็ให้ความสำคัญของการจัดการเรียนร่วมไปในทางเดียวกันดังนี้คือ

1. เด็กพิการมีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน หรือไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียนพิเศษ ที่อยู่ห่างไกลมากจนเป็นภาระของผู้ปกครองที่จะต้องรับส่ง ทั้งเป็นการประหยัดพลังงานและเวลา ของเด็กที่จะต้องใช้ในการเดินทาง โดยนำเวลานั้น ๆ มาใช้ฝึกหัดหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อพัฒนา ความรู้ความสามารถที่จะดำรง ชีวิตในสังคมให้ดีที่สุด

2. เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ไม่ต้องเสียเงินส่งบุตรพิการไปอยู่โรงเรียน ประจำ

3. เด็กพิการได้มีชีวิตอยู่ในครอบครัวกับบิดา มารดา และญาติพี่น้องตามปกติ มีโอกาส ประพฤติปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกของครอบครัว โดยไม่เกิดความรู้สึกว่าถูกแยกออกไปด้วยเหตุ แห่งความพิการ

4. เด็กพิการจะมีโอกาสเรียนรู้ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ซึ่งนับว่าเป็น ประสพการณ์ตรง เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนรู้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

5. เป็นการลดภาระของรัฐบาลเพราะการจัดตั้งโรงเรียนพิเศษเฉพาะต้องใช้งบประมาณมาก

6. สังคมเข้าใจและยอมรับเด็กพิการว่ามีความสามารถเช่นเดียวกับเด็กปกติและช่วยให้ เด็กพิการอยู่ร่วมในสังคมอย่างเป็นประโยชน์ได้

สรุปได้ว่าการศึกษาของคนที่มีความต้องการพิเศษ หรือการจัดการเรียนรู้นั้นเป็น การสนองต่อพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการประการหนึ่ง และเป็นการสร้างความเข้มแข็ง ทางทรัพยากรมนุษย์ทั้งผู้พิการและคนปกติ เพื่อนำศักยภาพที่ได้มาพัฒนาประเทศชาติตามความเหมาะสม ของโอกาสและสถานที่ ในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัย เครือข่ายหลายด้านจากบุคลากรหลายฝ่าย เช่น แพทย์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ผู้ปกครอง ครู ตลอดจนบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง และจำเป็นอย่างยิ่ง ที่รัฐบาล และ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องให้การสนับสนุน และส่งเสริมอย่างจริงจังเพื่อให้การจัดการศึกษาแก่เด็กที่มี ความต้องการพิเศษ และการจัดการเรียนร่วมบรรลุเป้าหมายและนโยบายต่างๆ สร้างทัศนคติที่ดี ของบุคคลทั่วไปต่อการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และพัฒนาศักยภาพของเขาเพื่อนำ มาซึ่งการพัฒนาประเทศชาติในโอกาสต่อไป

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การศึกษามีความสำคัญสำหรับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ และเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าเรียนและร่วมทำกิจกรรม ต่างๆ ร่วมกับเด็กปกติดังนั้น การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะเป็นการพัฒนา เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้อยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของ สังคมได้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล ผลจากการศึกษาวิจัย จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข การจัดการเรียนร่วมให้มี ประสิทธิภาพ เหมาะกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษและความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น และ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะส่งผลให้การอยู่ร่วมกันของคนปกติและคนพิการในสังคมมีความสุขสูงขึ้นด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ และประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ ของผู้บริหารและครูผู้สอน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงบริบทของการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม และปัญหา ในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงมาตรฐานการจัดการเรียนร่วม แก่โรงเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนของ คนพิการที่เรียนร่วมกับนักเรียนปกติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำ การจัดการเรียนร่วมในจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2547 และ 2548

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 49 คน จากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2548 จำนวน 17 โรงเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ตำแหน่ง

1.1.1 ผู้บริหาร

1.1.2 ครูผู้สอน (ที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษ)

- 1.2 ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ
 - 1.2.1 เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม
 - 1.2.2 เคยได้รับการอบรมหลักสูตรครูการศึกษาพิเศษ
 - 1.2.3 จบการศึกษาด้านการศึกษาพิเศษ
 - 1.2.4 ไม่มีวุฒิการศึกษาพิเศษ
- 1.3 ประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ
 - 1.3.1 ต่ำกว่า 2 ปี
 - 1.3.2 2 – 5 ปี
 - 1.3.3 สูงกว่า 5 ปี

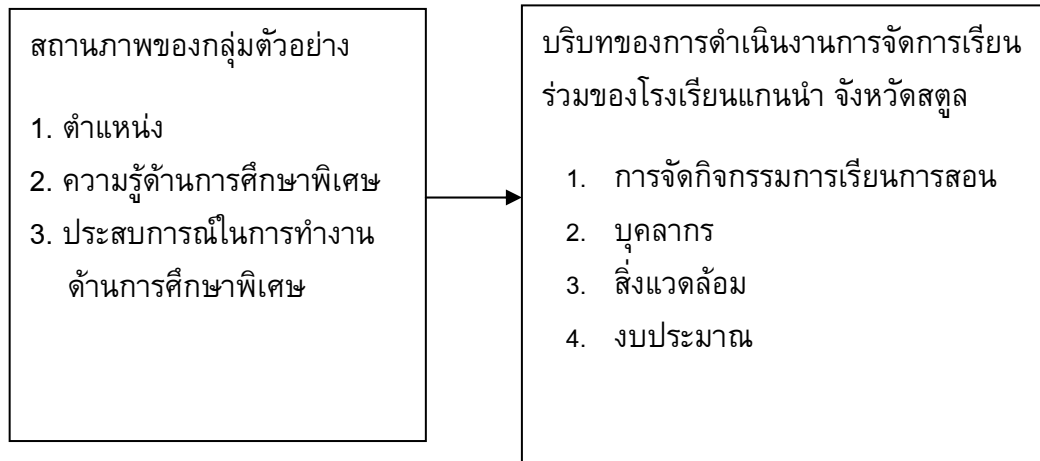
2. ตัวแปรตาม คือ บริบทของการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล 4 ด้าน คือ

- 2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม
- 2.3 สิ่งแวดล้อม
- 2.4 งบประมาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บริบท หมายถึง สภาพการปฏิบัติที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หรือลักษณะการดำเนินงานตามความเป็นจริงในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน
2. การดำเนินงานจัดการเรียนร่วม หมายถึง การดำเนินงานทางการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ เรียนร่วมกับชั้นปกติ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม สิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนร่วม และงบประมาณ
3. โรงเรียนแกนนำ หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษ ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ประเภทต่าง ๆ เรียนร่วมกับเด็กปกติ ตามโครงสร้าง SEAT
4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเรียนร่วม
5. ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียนเรียนร่วมที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูผู้สอน มีทักษะต่อบริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ มีทักษะต่อบริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ มีทักษะต่อบริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 1.1 ความหมายของการศึกษาพิเศษ
 - 1.2 ความเป็นมาของการศึกษาพิเศษ
 - 1.3 แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาพิเศษ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 2.1 ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 2.2 ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 2.3 ปรัชญาของการจัดการศึกษาพิเศษ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนร่วม
 - 3.1 ความหมายของการเรียนร่วม
 - 3.2 ความเป็นมาของการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย
 - 3.3 ปรัชญาพื้นฐานของการเรียนร่วม
 - 3.4 ทฤษฎีการเรียนร่วม
 - 3.5 รูปแบบของการจัดการเรียนร่วม
 - 3.6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเรียนร่วม
 - 3.7 การวัดผลประเมินผล
 - 3.8 บุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 - 3.9 การเรียนร่วมตามโครงสร้าง SEAT
 - 3.10 ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ

1.1 ความหมายของการศึกษาพิเศษ

ผดุง อารยะวิญญู (2542 :13-14) ให้ความหมายว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดสำหรับเด็กปัญญาเลิศ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย (และสุขภาพ) เด็กที่มีปัญหาอารมณ์/พฤติกรรม เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้และเด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่อาจได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการศึกษาที่จัดให้กับเด็กปกติ การศึกษาพิเศษจึงแตกต่างไปจากการศึกษาสำหรับเด็กปกติ ในด้านที่เกี่ยวกับวิธีการสอน ขบวนการเนื้อหาวิชา (หลักสูตร) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็น การศึกษาพิเศษควรจัดให้สนองความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความแตกต่างกันมาก ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กประเภทนี้จึงควรสนองต่อความต้องการและความสามารถของเด็ก

ศรียา นิยมธรรม และคณะ (2546 : 3) การศึกษาพิเศษ (Special Education) หมายถึง การให้การศึกษแก่ผู้เรียนเป็นพิเศษ ทั้งโดยวิธีการสอนการจัดดำเนินการวิธีการสอน และการให้บริการ ทั้งนี้ เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ด้อยโอกาส และขาดความเสมอภาคในการได้รับสิทธิตามที่รัฐจัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กในวัยเรียนโดยทั่วไป ซึ่งสาเหตุแห่งความด้อยโอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญาและอารมณ์ นอกจากนี้ยังรวมถึงการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปัญญาเลิศ ซึ่งเป็นเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงกว่าเด็กปกติ

สุวรรณ คำฝ่าย (2540 : 23) การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีพิเศษให้แก่เด็กพิเศษแต่ละคนตามอัตภาพโดยใช้หลักสูตร เนื้อหา เทคนิค วัสดุ เครื่องมือ ครูผู้สอน ตลอดจนการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ และกระทั่งถึงการวัดผลเป็นพิเศษที่แตกต่างจากเด็กปกติทั่วไป

ฐานิยา บุญเกียรติ (2538 : 16) ให้คำจำกัดความของการศึกษาพิเศษว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเหมาะสมกับสภาพของร่างกาย อารมณ์ และความสามารถของแต่ละบุคคล อันเป็นความเสมอภาคที่ควรจะได้รับจากรัฐ ทั้งเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษได้พัฒนาความสามารถและอัจฉริยภาพของตนเอง

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาที่จัดให้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทางสายตา ทางสติปัญญา ทางร่างกาย ทางอารมณ์พฤติกรรม ทางการเรียนรู้ ทางภาษา/การพูด ทางสังคมและพิการซ้ำซ้อน ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่สามารถรับการศึกษที่เท่าเทียมกับเด็กปกติ จึงต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กแต่ละประเภท เพื่อให้คนพิการได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

1.2 ความเป็นมาของการศึกษาพิเศษ

ศรียา นิยมธรรม และคณะ (2546 : 3) ได้กล่าวว่า ในอดีตเด็กพิการมักถูกละเลย หรือจะต้องถูกฆ่าทิ้ง เช่น ในสมัยของสเปราตาจะคัดเลือกเฉพาะเด็กสุขภาพดีเท่านั้น มีผู้เริ่มสนใจเด็กพิเศษ เมื่อประมาณ 3,500 ปีมาแล้วเริ่มจากเมื่อผู้ปกครองอียิปต์ ได้สั่งให้จัดการดูแลรักษาเด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าปกติ ส่วนพวกกรีกโบราณนั้น ไม่ได้ให้ความสนใจแก่เด็กเหล่านี้มากนัก ประชาชนในสมัยนั้น เรียกเด็กเหล่านี้ว่า “อิดิเยด” (Idiot) หมายถึง คนโง่เขลาเป็นคำเรียกเชิงดูถูกเหยียดหยาม เด็กเหล่านี้ไม่ได้รับการดูแลเลย จะถูกนำไปปล่อยให้ตายที่เชิงเขา ในสมัยโรมันเด็กพิการถูกนำมาเป็นสัตว์เลี้ยงแก่ผู้มีอำนาจทั้งหลาย

ในสมัยกลางเด็กเหล่านี้ยังคงได้รับความสนใจน้อยมาก พวกที่ร่างกายพิการและยากจนเมื่อโตขึ้นก็ถูกปล่อยให้เป็นคนขอทานอยู่ตามถนนหนทาง เด็กเหล่านี้มักจะเสียชีวิตก่อนที่จะถึงสิบขวบ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากแนวคิดความเชื่อที่ว่าคนที่มีลักษณะผิดปกติในรูปแบบต่าง ๆ นั้น เป็นผลจากการกระทำของวิญญาณที่บาปชั่วร้าย ผู้คนจึงไม่ปรารถนาจะเข้าใกล้เพราะเกรงว่าจะเป็นตัวโชคร้ายมาให้ คนพิการถึงถูกกีดกัน และขีดชั้นสิทธิต่าง ๆ

ยุคใหม่สำหรับการศึกษา เริ่มต้นเมื่อมีการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับคนหูหนวกขึ้นในฝรั่งเศส ในราวกลางศตวรรษที่ 16 และจัดตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1785 ที่ประเทศนี้เช่นกัน การศึกษาสำหรับเด็กประเภทอื่น ก็เริ่มขึ้นเป็นเวลาต่อมา และกระจายไปตามประเทศต่าง ๆ ที่พัฒนาเรื่อยมาตามลำดับจนปัจจุบัน

สรุปได้ว่าการศึกษาพิเศษนั้นขึ้นอยู่กับทัศนคติที่บุคคลในสังคมมีต่อเด็กพิเศษ มีการยอมรับเด็กพิเศษมากขึ้น และยอมรับว่าเด็กพิเศษเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทัศนคติและแนวคิดเหล่านี้มีอิทธิพลต่อลักษณะการจัดการศึกษาพิเศษด้วย

1.3 แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาพิเศษ

ศรียา นิยมธรรม และคณะ (2546 : 6-7) การจัดการศึกษาพิเศษโดยทั่วไปตั้งอยู่บนรากฐานของความเชื่อ หรือหลักปรัชญาดังต่อไปนี้ คือ

1. ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในเรื่องที่จะได้รับบริการทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นคนพิการหรือคนปกติ เมื่อรัฐจัดการศึกษาให้กับเด็กปกติแล้วก็ควรจัดการศึกษาให้กับเด็กพิเศษด้วย หากเด็กพิเศษไม่สามารถเรียนในโปรแกรมการศึกษาที่รัฐจัดให้เด็กปกติได้ ก็เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดการศึกษาให้สนองต่อความต้องการของเด็กพิเศษ

2. เด็กพิเศษควรได้รับการศึกษา ควบคู่ไปกับการบำบัดการฟื้นฟูสมรรถภาพทุกด้าน โดยเร็วที่สุดในทันทีที่ทราบว่าเป็นเด็กมีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนต่อไป และมีพัฒนาการทุกด้านถึงขีดสูงสุด

3. การจัดการศึกษาพิเศษควรคำนึงถึงการอยู่ร่วมสังคมกับคนปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนเด็กเหล่านี้จึงควรให้เรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เว้นแต่เด็กพิเศษ

ผู้ที่มีสภาพความพิการหรือความบกพร่องในขั้นรุนแรงจนไม่อาจเรียนร่วมได้ อย่างไรก็ตามควรให้เด็กพิเศษได้สัมผัสกับสังคมปกติ

4. การจัดการศึกษาพิเศษ ต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพความเสียเปรียบของเด็กพิเศษแต่ละประเภท โดยใช้แนวทางการศึกษาของเด็กปกติ

5. การศึกษาพิเศษ และการฟื้นฟูบำบัดทุกด้านควรจัดให้เป็นโปรแกรมรายบุคคลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางอย่าง อาจจัดเป็นกลุ่มเล็กสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง หรือความต้องการคล้ายคลึงกัน และอยู่ในระดับความสามารถที่ใกล้เคียงกัน

6. การจัดโปรแกรมการสอนเด็กพิเศษ ควรเน้นที่ความสามารถของเด็กและให้เด็กได้มีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าที่จะคำนึงถึงความพิการ หรือความบกพร่อง เพื่อให้เด็กมีความมั่นใจ แม้ตนจะมีความบกพร่อง แต่ก็ยังมีความสามารถอย่างเท่าเทียมกับหรือดีกว่าคนปกติ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

7. การศึกษาพิเศษควรมุ่งให้เด็กมีความเข้าใจยอมรับตนเองมีความเชื่อมั่นมีสัจการแห่งตนและมุ่งให้ช่วยตนเองได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม

8. การศึกษาพิเศษ ควรจัดทำอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่เกิดเรื่อยไป และควรเน้นถึงเรื่องอาชีพด้วย

สรุป แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาพิเศษ ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกัน และควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของเด็ก และให้บริการทางด้านอื่นๆ ตามความต้องการของเด็กควบคู่ไปด้วย เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการถึงขีดสูงสุด

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2.1 ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 12-13) ให้ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า คือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษมาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Children with Special Needs” เป็นคำใหม่ในวงการการศึกษาพิเศษและเพิ่งใช้กันอย่างแพร่หลายในระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมา ก่อนจะอธิบายความหมาย คำนี้ครูการศึกษาพิเศษควรทราบความหมายของคำที่เกี่ยวข้องก่อนเนื่องจากคำที่เราใช้อยู่ในวงการการศึกษาพิเศษมาจากคำภาษาอังกฤษจึงควรทราบความหมายของคำภาษาอังกฤษที่ใช้ในวงการการศึกษาพิเศษด้วย คำภาษาอังกฤษที่จะกล่าวถึงได้แก่ Impairment, Disability, Handicap, Exceptional Children, Children with Special Needs, Special Education

1. Impairment หมายถึง สภาพความบกพร่อง อาจเป็นความบกพร่องทางกาย ทางสติปัญญา เนื้อเยื่อหรือระบบประสาทก็ได้ เช่น นิ้วมือนิ้วเท้า แขนขาพิการ โรคหัวใจ เป็นต้น

2. Disability หมายถึง การไร้สมรรถภาพ ซึ่งมีความหมายครอบคลุมไปถึงความบกพร่องในการทำงานของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายบกพร่องไป อวัยวะส่วนนั้นไม่อาจทำงานเหมือน

อวัยวะปกติ การไร้สมรรถภาพหรือด้อยสมรรถภาพจึงขึ้นอยู่กับความบกพร่อง หากอวัยวะบกพร่องมาก อวัยวะนั้นอาจทำงานได้ไม่เต็มที่หรือไม่ได้เลย แต่ถ้าอวัยวะบกพร่องน้อย อวัยวะนั้นอาจทำงานได้ไม่เต็มที่หรือไม่ได้เลย แต่ถ้าอวัยวะบกพร่องน้อยอวัยวะนั้นอาจทำงานได้บ้างแต่ทำงานได้ไม่เต็มที่เหมือนอวัยวะปกติ ดังนั้นคำว่าสมรรถภาพ จึงหมายถึงการที่อวัยวะทำงานได้น้อยกว่าปกติ ไปจนถึงทำงานไม่ได้เลย เช่นคนที่นิ้วมือด้วนทุกนิ้วไม่สามารถเขียนหนังสือได้ แต่ถ้านิ้วมือด้วนสองนิ้วอาจเขียนหนังสือได้แต่เขียนหนังสือได้ด้วยความลำบาก ถ้านิ้วมือด้วนเพียงนิ้วเดียวเขาสามารถเขียนหนังสือได้ดีเหมือนคนปกติเขาสามารถใช้อวัยวะได้ดีเขาจึงไม่มี Disability อาจกล่าวได้ว่า ร่างกายบางส่วนของเขาอาจบกพร่องแต่เขายังมีความสามารถในการใช้อวัยวะนั้นเหมือนคนปกติ

3. Handicap หมายถึงผู้ที่บกพร่อง ความบกพร่องของร่างกายส่งผลกระทบต่อการทำงานของชีวิตของเขา ทำให้เขาไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้ดีเท่ากับคนปกติแต่หากมีการแก้ไขอวัยวะที่บกพร่องให้สามารถใช้งานได้ดังเดิมแล้ว สภาพความบกพร่องอาจหมดไป บุคคลผู้นั้นจึงไม่ใช่ผู้ที่มีความบกพร่องอีกต่อไป เช่นทหารพรานคนหนึ่งถูกตัดขาข้างหนึ่ง บุคคลผู้นี้บกพร่องเพราะขาถูกตัด แต่ถ้าเขาใส่ขาเทียมจนสามารถเคลื่อนไหวได้ดี สภาพความบกพร่องก็หมดไป เขาเป็นคนที่มีความบกพร่อง (Impairment) แต่เขาไม่ใช่ Handicap

4. Exceptional Children ภาษาไทยใช้คำว่า “เด็กนอกกระดับ” หมายถึงเด็กที่มีสภาพร่างกายและสติปัญญาแตกต่างไปจากเด็กปกติ เด็กนอกกระดับได้แก่เด็กปัญญาเลิศ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน

5. Children with Special Needs ภาษาไทยใช้คำว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” หมายถึง เด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างไปจากเด็กปกติในด้านเนื้อหาวิธีการและการประเมินผล เป็นเด็กกลุ่มเดียวกันกับเด็กในข้อ 4 แต่คำว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” นี้เป็นคำใหม่ในวงการ ศึกษาพิเศษและได้รับความนิยมนอย่างกว้างขวางและเพิ่มขึ้นเป็นลำดับเพราะให้ความรู้สึกในทางบวก ดังนั้นในตำราจะไม่ใช้คำว่า “พิการ” ยกเว้นในกรณีจำเป็นจริงๆ แต่จะใช้คำว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับเด็กนอกกระดับ

6. Special Education ภาษาไทยใช้คำว่า การศึกษาพิเศษ หมายความว่า การศึกษาที่จัดให้สำหรับเด็กในข้อ 5

ศรียา นิยมธรรม และคณะ (2546 : 53) เด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Children with Special Needs) หมายถึง เด็กที่ไม่อาจพัฒนาความสามารถได้เท่าที่ควรจากการเรียนการสอนตามปกติ ทั้งนี้เนื่องจากสภาพความบกพร่อง หรือความแตกต่างทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ และรวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษอีกด้วย

ฐานิยา บุญเกียรติ (2538 : 14) กล่าวว่า เด็กพิเศษ เด็กผิดปกติ เด็กบกพร่อง เด็กนอกกระดับ เด็กพิการ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่อง เป็นคำที่ใช้ในลักษณะเดียวกัน จึงสรุปได้ว่า เป็นเด็กที่มีสมรรถภาพบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ ซึ่งความผิดปกตินี้รุนแรงถึงขั้นกระทบกระเทือนต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก จำเป็นต้องจัดการศึกษาพิเศษ ให้เหมาะกับลักษณะความต้องการในด้านเนื้อหา วิธีการ และการประเมินผล

นิลบล ทูรานุภาพ (2540 : 12) กล่าวว่า ความพิการทำให้หมดสมรรถภาพในการทำงาน หรือการช่วยเหลือตนเองไม่ได้ในบางเรื่องเท่านั้น บุคคลพิการจะสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับคนปกติ ถ้าให้โอกาสในการฟื้นฟูสมรรถภาพแก่เขาเหล่านั้น

กันยา จันทรใจวงศ์ (2546 : 23) กล่าวว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึงเด็กที่มีสภาพความบกพร่องในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม ภาษา หรือสติปัญญา และไม่สามารถปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันได้ดังเช่นเด็กปกติทั่วๆ ไป รวมถึงทางด้านการจัดการศึกษาซึ่งต้องจัดให้มีการเรียนการสอนที่ต่างไปจากเด็กปกติ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของเด็กแต่ละประเภทด้วย

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กที่มีความบกพร่อง หมายถึงบุคคลที่มีความผิดปกติทางด้านร่างกายและสุขภาพ ทางสติปัญญา ทางอารมณ์และสังคม ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลผู้นั้นไม่สามารถดำเนินชีวิตเหมือนปกติได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของความพิการในแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันตามสภาพและชนิดของความพิการนั้น ๆ

2.2 ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ในการจัดประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งบางตำราจะใช้คำว่าความบกพร่องจะแบ่งความพิการแตกต่างกันออกไปตามทัศนะ วัตถุประสงค์และโอกาสในการใช้ดังต่อไปนี้

วารี ธีระจิตร (2537:3-5) กล่าวว่า การแบ่งประเภทเด็กที่มีความบกพร่องในด้านการศึกษาต้องพิจารณาความจำกัดทางร่างกาย และความจำกัดทางสติปัญญา ซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการศึกษา เช่น หูหนวก ตาบอด ปัญญาอ่อน เป็นอุปสรรคในการเรียนเพื่ออ่านออกเขียนได้และเป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ในสภาพของระบบโรงเรียนทั่วๆ ไป

1. มีความจำกัดทางสติปัญญา (Intellectual Limitation) แยกเป็น

1.1 กลุ่มเรียนช้า (Slow Learner) มีเกณฑ์ระดับเชาว์หรือ ไอคิว (Intellectual Quotient-IQ) ระหว่าง 70-90

1.2 กลุ่มปัญญาอ่อนพอเรียนได้ (Educable Retarded Children) หรือปัญญาอ่อนเล็กน้อย (Mild Grade) มีระดับเกณฑ์เชาว์ระหว่าง 50-70

1.3 กลุ่มปัญญาอ่อนพอฝึกได้ (Trainable Retarded Children) หรือปัญญาอ่อนปานกลาง (Moderate Grade) มีระดับเกณฑ์เชาว์ระหว่าง 35-49 คนพิการประเภทนี้และประเภทที่มีระดับต่ำกว่านี้ควรอยู่ในความดูแลของแพทย์และการให้การศึกษาต้องมีการจัดและการฝึกสอนโดยผู้มีความสามารถเฉพาะทาง

2. มีความจำกัดทางร่างกาย (Physical Limitation) แยกเป็น

2.1 กลุ่มบกพร่องทางการเห็น (Visually Impaired) แบ่งได้เป็น

- ตาบอด (Blind)

- สายตาเห็นเลือนราง (Low Vision)

2.2 กลุ่มบกพร่องทางการได้ยิน (Hearing Impaired)

- หูหนวก(Deaf)
- หูตึง (Hard of Hearing)

2.3 กลุ่มบกพร่องทางการพูด (Speech Impaired)

- พูดไม่ได้ (Aphasia)
- พูดผิดปกติ (Disorders of Speech)

2.4 กลุ่มบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ (Crippled and Other Health Impaired)

เช่น แขน ขาด้วน เป็นอัมพาต บังคับมือเขียนหนังสือไม่ได้ดี เป็นโรคเรื้อรังหรือร้ายแรง เป็นต้น

2.5 กลุ่มบกพร่องทางพฤติกรรม (Behavior Disorders)

- อารมณ์ไม่ปกติ (Emotional Disturbed)
- ผิดปกติทางสังคม (Socially Maladjusted) เช่นมีความประพฤติกเร ก้าวร้าว ชอบข่มเหง ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นไม่ได้ ซึ่งสังคมรังเกียจและอดทนไม่ไหว

3. พิกการซ้ำซ้อน(Multiple Handicaps) เช่น เป็นทั้งหูหนวก ตาบอด ปัญญาอ่อนเกิดขึ้นกับคนๆ เดียวกัน

ศรียา นิยมธรรม และคณะ (2546: 53-57) เด็กที่มีความต้องการพิเศษ อาจแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (Children with Hearing Impairment) เด็กที่สูญเสียการได้ยินในระดับหูตึง หรือหูหนวกซึ่งอาจจะสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิดหรือภายหลังก็ตาม แบ่ง เป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 หูตึงน้อย เริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงดัง 26-40 เดซิเบล

ระดับที่ 2 หูตึงปานกลาง เริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงดัง 41 -55 เดซิเบล

ระดับที่ 3 หูตึงมากเริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงดัง 56 - 70 เดซิเบล

ระดับที่ 4 หูตึงรุนแรงเริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงดัง 71 - 90 เดซิเบล

ระดับที่ 5 หูหนวกเริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงเมื่อดังมากกว่า 90 เดซิเบลขึ้นไปหรือไม่มีปฏิกิริยาใด ๆ แม้จะมีเสียงดังมากกว่า 90 เดซิเบล

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (Children with Mental Retardation) หมายถึงเด็กที่มีสติปัญญาดำกว่าเด็กปกติทั่วไป เมื่อวัดสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ทั้งนี้ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาได้เป็น 4 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ชั้เล็กน้อย (Mild) IQ 50-60

ระดับที่ 2 ชั้ปานกลาง (Moderate) IQ 35 – 49

ระดับที่ 3 ชั้รุนแรง (Severe) IQ 20-34

ระดับที่ 4 ชั้รุนแรงมาก (Profound) IQ น้อยกว่า 20

3. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น (Children with Visual Impairment) หมายถึง

เด็กตาบอดหรือเด็กที่มีสายตาเหลือน้อยมาก ซึ่งองค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) ได้แบ่งความบกพร่องทางการเห็นออกเป็นชั้นต่าง ๆ ดังนี้

3.1 สายตาเลือนราง (Low Vision)

3.2 สภาพตาบอด (Blindness)

4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ (Children with Physical Impairment) หมายถึง เด็กที่มีอวัยวะไม่สมบูรณ์ อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนขาดหายไป กระดูกและกล้ามเนื้อพิการ เจ็บป่วยเรื้อรังรุนแรง มีความพิการของระบบประสาท (Nervous System) มีความลำบากในการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาในสภาพปกติ ทั้งนี้ไม่รวมพวกพิการทางประสาทสัมผัส เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น หรือเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

5. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม (Children with Behavior Disorders) หมายถึง เด็กที่มีลักษณะดังนี้ คือ เด็กที่ไม่สามารถเรียนหนังสือได้เช่นเดียวกับเด็กปกติทั่วไป แต่ไม่ได้มีสาเหตุมาจากองค์ประกอบทางสติปัญญาการรับรู้ความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศและวัย มีปัญหาทางอารมณ์ หรือแสดงอาการเจ็บป่วย โดยมีสาเหตุมาจากจิตใจ ได้แก่ ความวิตกกังวล หรือความหวาดกลัว เป็นต้น

6. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Children with Learning Disabilities) หมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องในขบวนการทางจิตวิทยาทำให้มีปัญหาด้านการใช้ภาษา ด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการสะกดคำ หรือมีปัญหาการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมิได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางร่างกายทางการเห็น ทางการได้ยิน ทางสติปัญญา อารมณ์ และสภาพแวดล้อม

7. เด็กสมาธิสั้น (Children with Attention Deficit/hyperactivity Disorders) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติทางพฤติกรรมชนิดหนึ่ง ได้แก่ การขาดสมาธิ (Inattention) พฤติกรรมซุกซนอยู่ไม่นิ่ง (Hyperactivity) ขาดความยับยั้งชั่งใจหุนหันพลันแล่น ทำอะไรไม่คิดให้รอบคอบ (Impulsivity) และพฤติกรรมที่แสดงออกไม่เหมาะสมกับวัย หรือระดับพัฒนาการและต่อเนื่องนานเกิน 6 เดือนขึ้นไป พฤติกรรมเหล่านี้ปรากฏก่อนอายุ 7 ปี และมีความรุนแรงส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวัน การเรียน การปรับตัวในสังคม พฤติกรรมเหล่านี้เกิดอย่างน้อยในสองสถานการณ์ขึ้นไป เช่น บ้านและโรงเรียน เป็นต้น

8. เด็กที่มีความบกพร่องทางการสื่อความหมาย (Children with Communication Disorders) หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องในการเข้าใจ หรือการใช้ภาษาพูดจนไม่สามารถสื่อความหมายกับผู้อื่นได้ตามปกติ เช่น การพูดไม่ชัด จังหวะการพูดไม่ดี คุณภาพของเสียงผิดปกติ ตลอดจนการพูดผิดปกติที่เกิดจากการมีพยาธิของระบบประสาทส่วนกลาง หรือระบบประสาทส่วนปลาย รวมทั้งอะเฟเซีย ซึ่งมีความบกพร่องทั้งในด้านการรับรู้ และการแสดงออกทางภาษา เป็นต้น

9. เด็กออทิสติก (Children with Autisms) หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าหรือถดถอยแสดงปฏิกิริยาตอบสนองสิ่งแวดล้อมในลักษณะแปลกๆ เช่น หลีกเลียงการมองหน้าผู้อื่นไม่สบตา การแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ต่อเสียงที่ได้ยิน การสัมผัส หรือความเจ็บปวดในลักษณะที่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป หรือไม่แสดงปฏิกิริยาตอบโต้สิ่งเร้าใด ๆ ทั้งสิ้น แสดงอาการสนใจต่อตนเอง หรือการ

กระตุ้นตนเองโดยไม่สนใจสิ่งแวดล้อม มีปัญหาด้านการพูดและภาษาไม่สามารถแสดงปฏิกิริยาตอบโต้กับคน สิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

10. เด็กที่มีความพิการซ้ำซ้อน (Children with Multiple Handicapped) หมายถึง เด็กที่มีสภาพความพิการตั้งแต่สองอย่างขึ้นไปในบุคคลเดียวกัน เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา รวมทั้งการสูญเสียการได้ยิน หรือเด็กตาบอดและสูญเสียการได้ยิน เป็นต้น และสภาพความพิการนี้จะส่งผลให้เกิดการด้อยความสามารถในการดำรงชีวิตทั้งเป็นอุปสรรคต่อการได้รับการศึกษา

11. เด็กที่มีความสามารถพิเศษ (Children with Gifted / Talented) หมายถึง เด็กที่แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้านในด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างงานด้านทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง ความสามารถทางดนตรี ความสามารถทางกีฬา และความสามารถทางวิชาการในสาขาใดสาขาหนึ่ง หรือหลายสาขาอย่างเป็นที่ประจักษ์ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกัน ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่เหมาะสมมีกระบวนการสาระสำคัญดังนี้

11.1. คำนิยามที่เหมาะสมกับโครงการนั้น ๆ

11.2. กระบวนการสำรวจหรือคัดเลือกที่เหมาะสม

11.3. กระบวนการจัดการศึกษาหรือคัดเลือกให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

11.4. กระบวนการประเมินผล

ผดุง อารยะวิญญู. (2542: 20) แบ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไว้ 12 ประเภทได้แก่

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. เด็กปัญญาอ่อนที่เรียนหนังสือได้
3. เด็กปัญญาอ่อนที่ฝึกได้
4. เด็กปัญญาอ่อนที่มีระดับสติปัญญาดำมาก
5. เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา
6. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
7. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
8. เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
9. เด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล
10. เด็กปัญญาเป็นเลิศ
11. เด็กออทิสติก
12. เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สามารถแบ่งได้มากมายหลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่แตกต่างกัน เด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ว่าจะใช้หลักเกณฑ์ใด ก็ถือเป็นเด็กที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากเด็กปกติ ที่ควรจะได้รับ的帮助เหลือให้

มีสิทธิเสรีภาพในด้านต่าง ๆ เท่าเทียมกับเด็กปกติ และประเภทของความพิการสามารถจำแนกได้ตามวัตถุประสงค์ของการใช้ซึ่งจะพบได้ในผู้พิการทั่ว ๆ ไปดังนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น
2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ
4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
5. บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
7. บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์
8. ออทิสติก
9. บุคคลที่มีความพิการซ้อน

2.3 ปรัชญาของการจัดการศึกษาพิเศษ

เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรมีสิทธิได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติ เพื่อให้เด็กได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และไม่เป็นการกีดกัน และในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะต้องเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็ก

ผดุง อารยะวิญญู (2542 :17) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาควรตั้งอยู่บนพื้นฐานดังต่อไปนี้

1. เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม
2. เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานต่างกัน และแต่ละคนจะต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวเข้าหากันและให้ทันโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป
3. เด็กแต่ละคนย่อมมีความสามารถอยู่ในตัวมากบ้างน้อยบ้าง การศึกษาจะช่วยให้ความสามารถของเด็กปรากฏเด่นชัดขึ้น
4. ในสังคมมนุษย์นั้นย่อมมีทั้งคนปกติและคนพิการ ในเมื่อเราไม่สามารถแยกคนพิการออกจากสังคมของคนปกติได้ เราก็ไม่ควรแยกให้การศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้นหากเป็นไปได้ ควรให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติเท่าที่สามารถจะทำได้
5. เนื่องจากเด็กเหล่านี้มีความต้องการและความสามารถทางการศึกษา ที่แตกต่างไปจากเด็กปกติแม้ว่าความต้องการพื้นฐานไม่แตกต่างกัน ดังนั้นการให้การศึกษาควรมีรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างไปจากรูปแบบและวิธีการสำหรับเด็กปกติ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้มีศักยภาพในการเรียนรู้ได้เต็มที่

วาริ ถิระจิตร (2537 : 10 – 11) กล่าวว่า การศึกษาพิเศษโดยทั่วไป ตั้งอยู่บนรากฐานของความเชื่อ ดังต่อไปนี้

1. ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่จะได้เน้นการศึกษาไม่ว่าจะเป็นคนพิการ หรือคนปกติเมื่อรัฐจัดการศึกษาให้แก่เด็กปกติแล้วก็ควรจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิเศษด้วย หากเด็กพิเศษไม่สามารถเรียนในโปรแกรมการศึกษาที่รัฐจัดให้กับเด็กปกติได้ เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดการศึกษาให้สนองต่อความต้องการของเด็กพิเศษ

2. เด็กพิเศษควรได้รับการศึกษาควบคู่ไปกับการบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพทุกด้าน โดยเร็วที่สุดในทันทีที่ทราบว่าเด็กมีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนต่อไปและมีพัฒนาการทุกด้านถึงขีดสูงสุด

3. การจัดการศึกษาพิเศษควรคำนึงถึงความอยู่ร่วมกับคนปกติอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนเด็กเหล่านี้จึงควรให้เรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ อย่างไรก็ตาม ควรให้เด็กพิเศษได้สัมผัสกับเด็กปกติ

4. การจัดการศึกษาพิเศษต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพความเสียเปรียบของเด็กพิเศษแต่ละประเภท โดยใช้แนวการศึกษาของเด็กปกติ

5. การศึกษาพิเศษและการฟื้นฟูบำบัดทุกด้าน ควรจัดเป็นโปรแกรมรายบุคคล ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางอย่าง อาจจัดเป็นกลุ่มเล็กที่มีความบกพร่อง หรือมีความต้องการคล้ายคลึงกัน และอยู่ในระดับความสามารถที่ใกล้เคียงกัน

6. การจัดโปรแกรมการสอนเด็กพิเศษ ควรเป็นที่ยอมรับความสามารถของเด็ก และให้เด็กมีโอกาสได้ประสบความสำเร็จมากกว่าที่จะคำนึงถึงความพิการ หรือความบกพร่องเพื่อให้เด็กมีความมั่นใจ แม้ว่าตนจะมีความบกพร่อง แต่ก็ยังมีความสามารถบางอย่างเท่ากับหรือดีกว่าคนปกติ ซึ่งจะช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดีขึ้น

7. การศึกษาพิเศษควรมุ่งให้เด็กมีความเข้าใจ ยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่น มีสัจการแห่งตน และมุ่งให้ช่วยตนเองได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

8. การศึกษาพิเศษ ควรจัดทำอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่เกิดเรื่อยไป ขาดตอนไม่ได้และควรเน้นถึงเรื่องอาชีพด้วย

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าจากปรัชญาของการศึกษาจะเห็นได้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนมีความแตกต่างกันไม่ว่าจะในด้านของพัฒนาการทางร่างกายอารมณ์ สังคม สติปัญญา และในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้น จะต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการช่วยเหลือของเด็ก และสนับสนุนให้เข้ามาเรียนร่วมในโรงเรียนกับเด็กปกติให้มากที่สุด เพื่อที่เด็กจะใช้ชีวิตอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม

3.1 ความหมายของการเรียนร่วม

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 221) การเรียนร่วมเป็นวิธีจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษวิธีหนึ่ง เมื่อก่อนเด็กที่มีความต้องการพิเศษถูกเรียกว่าเป็นเด็กพิการ ในการจัดการศึกษา ให้แก่เด็กประเภทนี้ จัดเป็นกลุ่มตามสภาพความพิการของเด็ก เช่น เด็กตาบอด เด็กหูหนวก เด็กปัญญาอ่อน เป็นต้น และจัดตั้งโรงเรียนพิเศษสำหรับแต่ละประเภทโดยเฉพาะ ต่อมาการจัดการศึกษาในลักษณะนี้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จึงมีวิธีการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการเสียใหม่ เด็กพิการได้รับการเรียกชื่อใหม่ว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” และเด็กเหล่านี้ได้รับการจัดเข้าเรียนในชั้นเดียวกันกับเด็กปกติ การจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนเดียวกับเด็กปกติเรียกว่า “การเรียนร่วม”

ในภาษาอังกฤษมีคำที่มีความหมายเกี่ยวกับการเรียนร่วม 2 คำ คือ

Mainstreaming หมายถึง การเรียนร่วมเต็มเวลา นั่นคือเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะต้องถูกส่งเข้าไปเรียนร่วมกับเด็กปกติทุกอย่าง และไม่มีบริการเพิ่มเติมสำหรับประเภทนี้

Integration หมายถึง การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ แต่เป็นการเรียนร่วมบางเวลา นั่นคือเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะเข้าไปเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติบางเวลาเท่านั้น และมีความหมายร่วมไปถึงการจัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติด้วย

สุวรรณ คำฝาย (2540 : 38) กล่าวว่า การเรียนร่วมเป็นการนำเอาปรัชญา หลักการ วิธีการและการจัดกระบวนการเรียนการสอนทางการศึกษาพิเศษมาบูรณาการใช้กับการจัดกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนปกติ เพื่อให้เด็กพิการสามารถเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้อย่างมีความสุข และมีประสิทธิภาพ

นิลบล ทูรานภาพ (2540 : 18) ได้ให้ความหมายของการเรียนร่วม คือ การที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสที่จะเรียนกับเด็กปกติโดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียนทุก ๆ ฝ่ายให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อว่าความต้องการพิเศษทางร่างกาย ทางอารมณ์ ทางสังคมและทางสติปัญญาของเด็ก จะได้รับการตอบสนองและพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ (2537 : 1) กล่าวว่า การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่เด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึง

ถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้โอกาสเรียนรู้อะไรและดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข

ศรียา นิยมธรรม และคณะ (2546: 17) ได้ให้ความหมายของการเรียนร่วม คือ การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เป็นต้น ได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยเน้นความสามารถ และยึดความต้องการของเด็กเป็นสำคัญ เพื่อเตรียมเด็กเหล่านี้ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความหมายการเรียนร่วม คือการจัดการศึกษาที่ให้โอกาสแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไป ตามความสามารถและความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ได้เรียนรู้และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโดยไม่ถูกแบ่งแยกเพราะสาเหตุจากความพิการ

3.2 ความเป็นมาของการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย

การจัดการเรียนร่วมในประเทศไทยเท่าที่มีปรากฏหลักฐาน และรวบรวมนำมาเสนอไว้ดังนี้

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ (2543 : 5-8) ระบุว่าในปี พ.ศ.2499 ประเทศไทยได้จัดการเรียนร่วมเป็นครั้งแรกสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นของโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพฯ ส่งนักเรียนตาบอดที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยคัดเลือกจากนักเรียนที่เรียนดีและช่วยเหลือตนเองได้ ไปเรียนร่วมในโรงเรียนเซนต์คาเบรียลในชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 โดยมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ให้ความสนับสนุนด้านทุนการศึกษา ทุนซื้อตำราและอุปกรณ์พิเศษ ฯลฯ ได้ผลเป็นที่น่าพอใจจึงขยายไปตามโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนรัฐบาลอีกหลายแห่ง

ในปี พ.ศ.2500 กระทรวงศึกษาได้จัดให้มีการทดลองเรียนร่วมในโรงเรียนปกติขึ้นเป็นครั้งแรก ในโรงเรียนประถมศึกษา 7 แห่งในกรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนพญาไทวัดชนะสงคราม วัดพญาไท วัดหนัง วัดนิมิตร์ สามเสนนอก และวัดชัยชนะสงคราม การทดลองเรียนร่วมที่จัดขึ้นนี้จัดให้เฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเท่านั้น

โรงเรียนสาธิตวิทยากรสวนสุนันทา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทบวงมหาวิทยาลัย (2529 : 2-3) ระบุว่าในปีพ.ศ. 2520 ได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ขึ้นทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องว่า “เป็นการศึกษาที่จัดให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ อาจจัด เป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดในโรงเรียนธรรมดาก็ได้ตามความเหมาะสม”

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2523 มีพระราชบัญญัติประถมศึกษาปี 2523 มาบังคับให้มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องว่า “เป็นการศึกษาที่จัดให้แก่บุคคลที่มีลักษณะผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ อาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดในโรงเรียนธรรมดาได้ตามความเหมาะสม” ทำให้ผู้พิการมีสิทธิเท่าเทียมเด็กปกติ จากนโยบายดังกล่าวทำให้เกิดแบบแผนการจัดการ ศึกษาพิเศษในโรงเรียนขึ้น โดยมีเหตุผลหลายประการ คือ

1. เด็กที่มีความบกพร่องมีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน หรือไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียนพิเศษที่อยู่ห่างไกลมากจนเป็นภาระของผู้ปกครองที่จะต้องรับส่ง ทั้งเป็นการประหยัดพลังงานและเวลาของเด็กที่จะต้องใช้ในการเดินทางโดยนำเวลานั้นๆ มาใช้ฝึกหัดหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีวิตในสังคมให้ดีที่สุดได้
2. เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ไม่ต้องเสียเงินส่งบุตรไปอยู่โรงเรียนประจำ
3. เด็กที่มีความบกพร่องได้มีชีวิตอยู่ในครอบครัวกับบิดา มารดา และญาติพี่น้องตามปกติ มีโอกาสประพฤติปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกของครอบครัว โดยไม่เกิดความรู้สึกว่าถูกแยกออกไปด้วยเหตุแห่งความพิการ
4. เด็กที่มีความบกพร่องจะมีโอกาสเรียนรู้อะไรและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ ซึ่งนับว่าเป็นประสบการณ์ตรง เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนรู้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
5. เป็นการลดภาระของรัฐบาล เพราะการจัดตั้งโรงเรียนพิเศษเฉพาะต้องใช้งบประมาณมาก
6. สังคมเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความบกพร่องว่า มีความสามารถเช่นเดียวกับเด็กปกติ และช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องอยู่ร่วมในสังคมอย่างเป็นประโยชน์ได้

ต่อมาในปี พ.ศ.2525 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 (2525-2529) ได้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาแก่ประชากรที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และสติปัญญาโดยจะเร่งขยายและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กบางประเภทที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสติปัญญา เพื่อให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสรับบริการทางการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติทั่วไป

ปี พ.ศ.2530 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 -2534) ได้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาแก่ประชากรที่มีความบกพร่อง เพื่อพัฒนา รูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ เพื่อความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและเสมอภาคทางคุณภาพการศึกษา ตามแนวนโยบายที่กำหนดไว้ซึ่งมีความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชนและการศึกษาในสังคมประชาธิปไตย

ต่อมาปี พ.ศ. 2535 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539) ได้กำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษอย่างชัดเจน เร่งดำเนินการวางแผนต่างๆ หลายโครงการ นอกจากนี้สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เริ่มมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้เด็กพิเศษในรูปแบบการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนในสังกัดทุกจังหวัดด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้เห็นว่า การเรียนร่วมของเด็กที่มีความบกพร่องในโรงเรียนปกติเป็นการจัดการศึกษาที่เหมาะสมให้ความเสมอภาคแก่เด็กที่มีลักษณะพิเศษ หรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ มีโอกาสเรียนได้มากที่สุด แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล และมีการจัดบริการพิเศษให้ตามความจำเป็น เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านั้นได้มีโอกาสเรียนรู้อะไรและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยได้รับความร่วมมือในการสอน การฟื้นฟูสมรรถภาพ การเรียนวิชาชีพจากบุคคลในสาขาการศึกษาแพทย์และอื่นๆ จากหน่วยงานของรัฐและเอกชน แต่การจัดการ

เรียนร่วมจะกระทำได้สำเร็จจะต้องได้รับความร่วมมือและการยอมรับของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ ตลอดจนฝ่ายที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กเหล่านี้

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วมในประเทศไทยเริ่มมาจากการจัดการศึกษาพิเศษ หลังจากนั้นรัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการและองค์การเอกชนหลาย ๆ ฝ่ายเห็นความสำคัญของการศึกษาและการให้สิทธิเท่าเทียมกันของคนปกติ และคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 กฎกระทรวง สาธารณสุขและพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ซึ่งบุคคลควรได้รับอย่างเท่าเทียมกันจึงได้มีการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2499 เป็นต้นมาและพัฒนาไปได้อย่างกว้างขวางในระดับหนึ่ง จนปัจจุบันนี้และมีแนวโน้มที่จะขยายการจัดการเรียนร่วมให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในอนาคต

3.3 ปรัชญาพื้นฐานของการเรียนร่วม

กรมสามัญศึกษา (2530 : 1) กล่าวถึงปรัชญาของการเรียนร่วมไว้ดังนี้ มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีความเป็นอยู่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน คนต้องการเพื่อน เมื่อเล็กต้องการเพื่อนเล่นอายุในวัยเรียนต้องการเพื่อนเรียน เพื่อนเล่น เพื่อนร่วมกิจกรรมเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต้องการเพื่อนคู่คิด นอกจากนี้แต่ละคนมีความสามารถพื้นฐานไม่เหมือนกันมนุษย์ จึงต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่ตลอดเวลา คนพิการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เขาควรได้รับการปฏิบัติอย่างคนธรรมดาทั่วไป คือ ความเข้าใจ ความช่วยเหลือและการพัฒนาโดยเท่าเทียมคนปกติ ดังนั้นการเตรียมคนพิการตั้งแต่เยาว์วัยเพื่อให้เขาพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้และให้โอกาสเขาได้ร่วมกิจกรรมกับเด็กปกติจะช่วยให้เขามีเพื่อน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุขเมื่อเติบโตขึ้น จึงเป็นความหวังของการศึกษาในปัจจุบัน

ประภคิต พูลพัฒน์ (2546 : 17 – 18 อ้างอิงจาก บังอร ต้นปาน 2530 : 3) ได้เสนอปรัชญาพื้นฐานของการเรียนร่วมไว้ 3 ประการคือ

1. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา ดังนั้นการจัดระบบการศึกษาให้แก่มนุษย์ทุกคน โดยไม่แบ่งแยกความบกพร่องหรือฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม จึงควรจัดโครงการและปรับปรุงการปฏิบัติให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

2. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการอยู่ร่วมในสังคม ดังนั้นการจัดเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนเพื่อให้เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ย่อมก่อให้เกิดคุณค่าและสร้างสรรค์ ทางสังคม เพราะเด็กเหล่านี้จะมีความเข้าใจอันดีต่อกัน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่จะไม่เกิดการแบ่งแยกความแตกต่างของมนุษย์ในสังคม

3. การเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อมสนองความแตกต่างแต่ละบุคคล ดังนั้นการจัดเด็กพิเศษเข้าเรียนในชั้นเรียนร่วมจึงควรได้รับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นการสอน เพื่อบุคคลทั่วไป เพื่อให้พัฒนาความพร้อมและความรู้ความสามารถของผู้เรียนทุกคนให้พัฒนาการทุกด้านด้วยวิธีการ

และกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดศักยภาพที่จะดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

อุบล เล่นวารี (2542 : 22) กล่าวถึงปรัชญาของการเรียนร่วมว่า ไม่มีสังคมใดไร้คนพิการ ดังนั้นเมื่อคนพิการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเราสามารถจัดคนพิการออกไปจากสังคมได้ จึงควรเตรียมผู้พิการให้มีความพร้อมแต่เยาว์วัย เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ นักการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่เชื่อว่า การให้เด็กพิการได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติ จะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าปรัชญาพื้นฐานของการเรียนร่วม เป็นการสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยทุกคนมีโอกาสและสิทธิที่เท่ากัน แต่การเรียนนั้นต้องเป็นไปตามศักยภาพของแต่ละบุคคลที่จะสามารถเกิดการพัฒนาตนเอง ให้สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมและเป็นปกติสุข

3.4 ทฤษฎีการเรียนร่วม

ผดุง อารยะวิญญู (2533 :7) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนร่วมไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ในสังคมมนุษย์มีทั้งคนปกติและผู้ที่มีความบกพร่องต่าง ๆ เมื่อสังคมไม่สามารถแยกคนที่มีความบกพร่องออกจากสังคมปกติได้ ดังนั้นจึงไม่ควรแยกการศึกษาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งควรให้เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ
2. เด็กพิเศษ มีความต้องการและความสามารถซึ่งต่างจากเด็กปกติ ดังนั้นควรจัดรูปแบบและวิธีการให้แตกต่างไปจากเด็กปกติ เพื่อให้เด็กมีศักยภาพในการเรียนรู้เต็มที่
3. เด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กพิเศษ การศึกษาจะช่วยให้ความสามารถของเด็กแต่ละคนปรากฏเด่นชัดขึ้น
4. เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานแตกต่างกันทางการเลี้ยงดูจากครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สติปัญญา และทักษะ การศึกษาจะช่วยให้แต่ละคนได้เรียนรู้เพื่อปรับตัวเข้าหากันและให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก
5. เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม การจัดการศึกษาต้องจัดเพื่อพัฒนาทุกด้านให้สูงสุดตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ศรียา นิยมธรรม และคณะ (2546 : 17) เนื่องจากคนพิการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จึงควรเตรียมผู้พิการเสียแต่ในขณะเยาว์วัย เพื่อให้มีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยเชื่อว่าการให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติจะช่วยให้เด็กทั้งสองกลุ่มเรียนรู้และมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีพร่วมกันในสังคม

การเรียนรู้ร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเจริญเติบโตเต็มที่ตามความสามารถของตนเพราะการเรียนรู้ร่วมนั้น มิได้จำกัดขอบเขตเฉพาะการเรียนรู้ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังร่วมไปถึงการเข้าร่วมกิจกรรมนอกเวลาเรียนของเด็กอีกด้วย เช่น การแข่งขันกีฬา กิจกรรมร่วมกันต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น โดยทั้งทางตรงและทางอ้อม คือน่าจะเชื่อว่าการที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมพัฒนาภาวะทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติ

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าทฤษฎีการเรียนรู้ร่วม กล่าวโดยรวมคือ ทฤษฎีที่ว่าด้วยเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลและสิทธิที่พึงมีของเอกัตบุคคลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ซึ่งนำมาใช้ในการจัดการศึกษาให้กับทุกคนเพื่อให้เกิดการพัฒนาสูงสุด ตามศักยภาพของบุคคล

3.5 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้ร่วม

ประภคฤติ พูลพัฒน์ (2546 : 22 - 27) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ร่วม มีความแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคมรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนพิเศษ หรือผู้ที่มีความบกพร่องทางด้านต่าง ๆ ความขัดแย้งของผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ และ นักศึกษาบางกลุ่มที่มีความ เห็นว่า เด็กพิเศษบางกลุ่ม อาจมีปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปอยู่ในโรงเรียนปกติ จึงได้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ร่วม เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวให้มีขีดจำกัดสำหรับเด็กพิเศษที่เรียนร่วมน้อยที่สุด เพื่อประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ร่วมของเด็ก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมในประเทศไทย การเรียนรู้ร่วมในประเทศไทย มีการทดลองในประเทศไทยเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2500 โดยกระทรวงศึกษาธิการจัดในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร 7 แห่ง เฉพาะเด็กพิเศษที่มีความบกพร่องทางการเห็น และต่อมาได้จัดการเรียนรู้ร่วมในกลุ่มเด็กพิเศษอื่น ได้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จนปัจจุบันได้จัดการเรียนรู้ร่วมให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม รวมทั้งเด็กปัญญาเลิศซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของสถาบันการศึกษา แพทย์ ตลอดจนองค์กรภาครัฐและเอกชนทำให้รูปแบบของการเรียนรู้ร่วมในประเทศไทยพัฒนามาจนถึงปัจจุบันมีรูปแบบที่เหมาะสมตามกรณี ซึ่งนักการศึกษาพิเศษยังพยายามปรับและพัฒนา รูปแบบ และได้เสนอรูปแบบการเรียนรู้ร่วมดังนี้

1. การเรียนรู้ร่วมในชั้นเรียนปกติ เด็กพิเศษที่มีความพร้อมพอที่จะช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่ต้องรับบริการพิเศษ จะได้เข้าเรียนในชั้นเรียนปกติ แต่เด็กที่ไม่พร้อมตามกำหนดไว้ ซึ่งเรียนในชั้นเรียนปกติจะได้รับบริการพิเศษบ้างตามความจำเป็นเพียงเล็กน้อย

2. การเรียนรู้ร่วมในชั้นเรียนปกติมีครูเวียนสอน เด็กพิเศษจะเรียนในชั้นเรียนปกติเมื่อครูเวียนสอนมาสอนเสริมให้แก่เด็กพิเศษ ตามความต้องการเฉพาะราย หรือกรณีมีปัญหาเล็กน้อย

3. การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติมีการสอนเสริมวิชาการ เด็กพิเศษมีตารางกำหนดเวลาที่จะต้องเข้าห้องสอนเสริมโดยครูสอนเสริมวิชาการเป็นผู้กำหนดตารางเรียน ตามความจำเป็นพิเศษ เป็นกรณีหรือกลุ่มย่อย นอกเหนือจากเด็กปกติ

4. การเรียนชั้นพิเศษร่วมกับเรียนร่วมชั้นปกติบางเวลา เด็กพิเศษจะเรียนกับครูประจำชั้นในชั้นพิเศษ ร่วมกับเด็กที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกัน แต่บางเวลาหรือบางวิชา เด็กพิเศษที่มีความพร้อมจะไปเรียนร่วมกับเด็กปกติเช่น วิชาศิลปะ พลศึกษา หรือกิจกรรมพิเศษ เป็นต้น

5. การเรียนในชั้นพิเศษเต็มเวลาในโรงเรียนปกติ เด็กพิเศษจะเรียนในชั้นพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันในทุกวิชา เต็มเวลา แต่จะมีโอกาสร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับเด็กปกติตามสมควร

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 221-222) การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติอาจทำได้หลายลักษณะ เป็นวิธีการจัดการเรียนร่วมซึ่งปฏิบัติกันอยู่หลายประเทศ กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนร่วม ไว้ดังนี้คือ

1. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเป็นการจัดเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติทุกประการ เด็กที่จะเข้าเรียนลักษณะนี้ได้ ควรเป็นเด็กที่มีความพิการน้อย มีความฉลาดและมีความพร้อม ในด้านการเรียนตลอดจนวุฒิภาวะทางอารมณ์

2. เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา การเรียนร่วมวิธีนี้คล้ายคลึงกับวิธีแรก กล่าวคือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติเต็มเวลา แต่มีครูการศึกษาพิเศษคอยช่วยเหลือครูประจำชั้นและครูประจำวิชา ครูการศึกษาพิเศษนี้อาจเรียนว่าครูที่ปรึกษา ครูประเภทนี้ไม่ทำการสอนโดยตรงแต่ให้คำแนะนำกับครูที่สอนเด็ก เช่น แนะนำชี้แจงให้ครูที่สอนชั้นเรียนร่วมเข้าใจความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการสอน ตลอดจนการปฏิบัติต่อเด็ก จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก และช่วยประเมินผลพัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

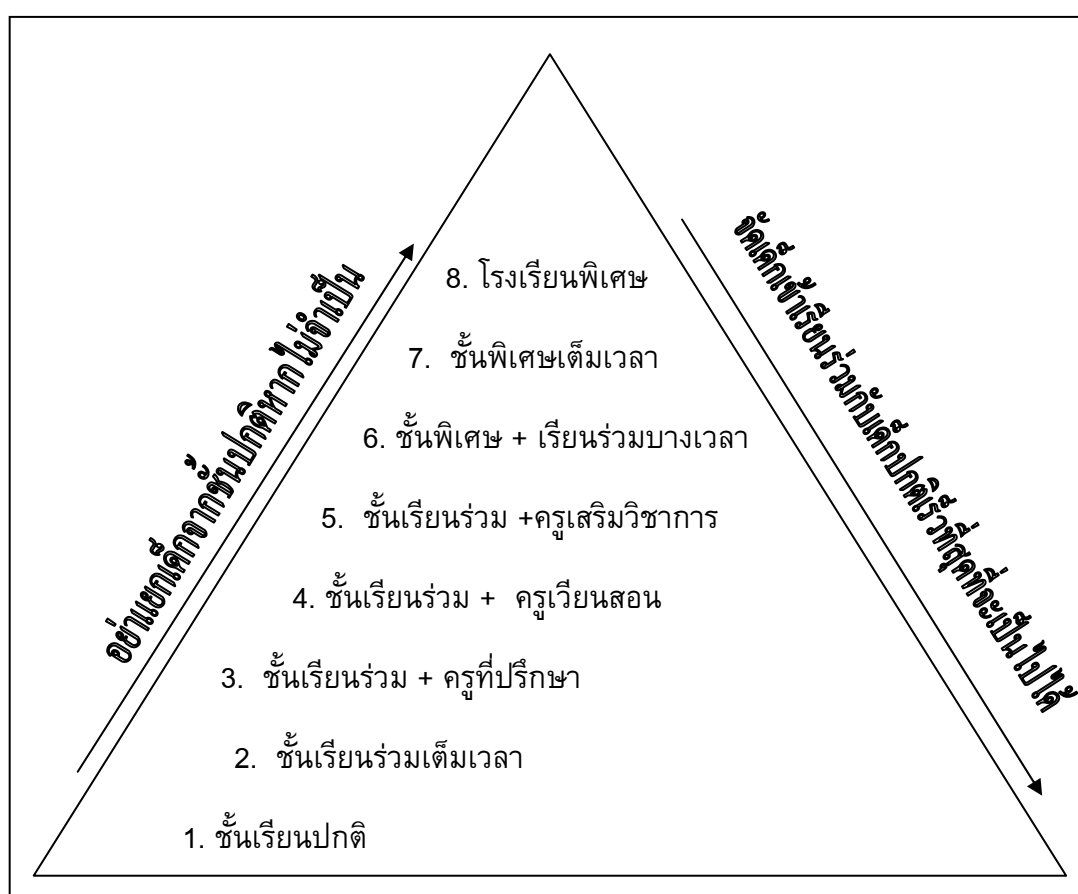
3. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและรับบริการจากครูเวียนสอน เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติและรับบริการด้านการสอนเพิ่มเติมจากครูการศึกษาพิเศษ ซึ่งจะเดินทางไปตามโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก เนื่องจากมีจำนวนเด็กในแต่ละโรงเรียนมีมากนัก ครูจึงเดินทางจากโรงเรียนหนึ่งไปยังโรงเรียนหนึ่ง เมื่อครบสัปดาห์ก็วนกลับมาสอนเด็กเดิมในโรงเรียนเดิมอีก จึงเรียนครูประเภทนี้ว่าครูเดินสอนหรือครูเวียนสอน

4. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ ครูเสริมวิชาการคือครูการศึกษาพิเศษที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในห้องเสริมวิชาการ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะเข้ามาเรียนกับครูเสริมวิชาการวันละ 1 – 2 ชั่วโมง หรือมากกว่านี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของเด็กพิเศษ เด็กทุกคนที่เข้ามาเรียนห้องนี้จะต้องมีตารางเรียนที่กำหนดไว้แน่นอนครูเสริมวิชาการอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนเด็ก และประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การสอนเด็กอาจกระทำเป็นรายบุคคล หรือสอนเป็นกลุ่มเล็กๆ ก็ได้ และสอนในเนื้อหาที่เด็กไม่ได้รับการสอนใน

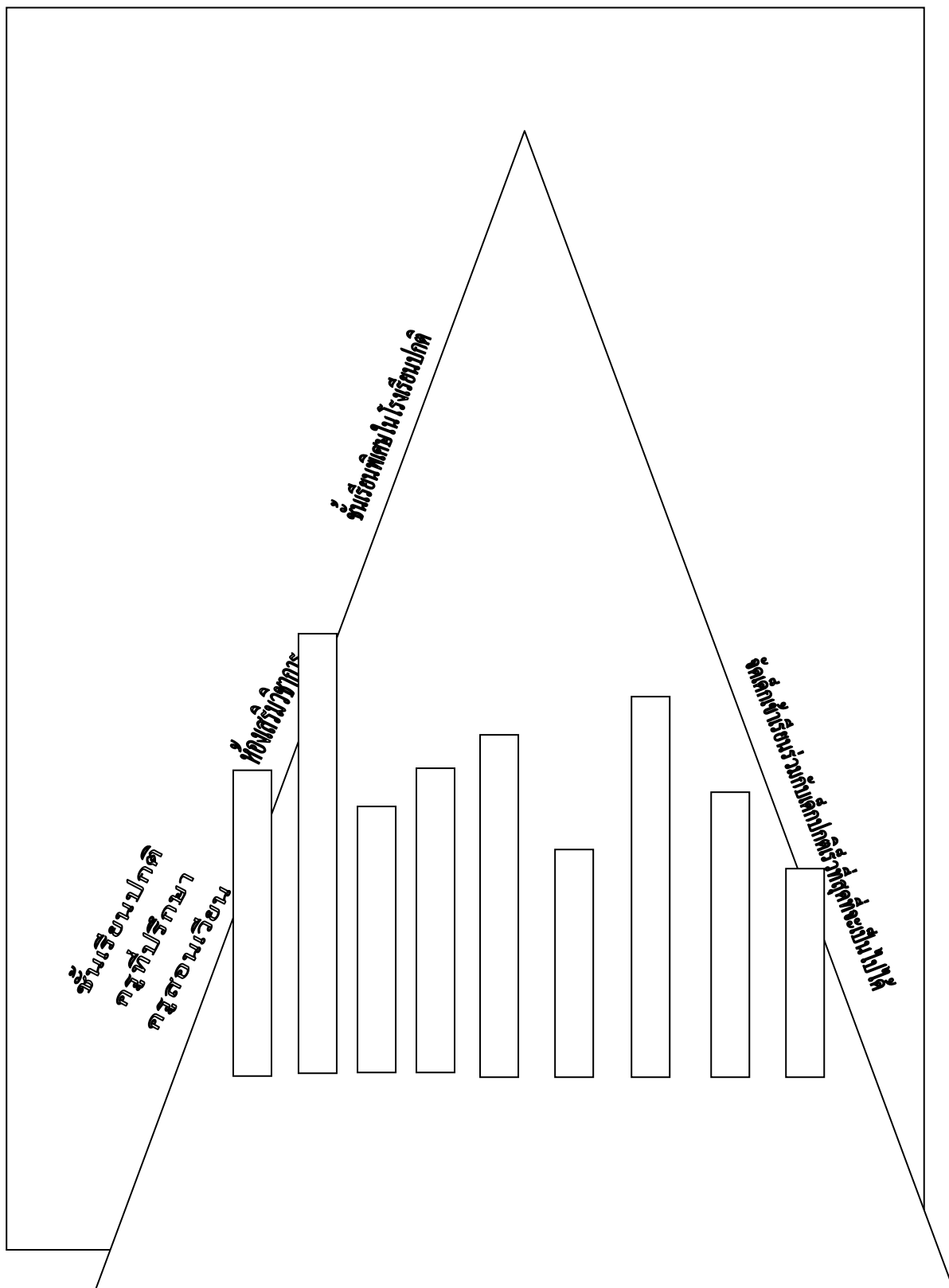
ชั้นปกติหรือเนื้อหาที่เด็กมีปัญหา นอกจากสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแล้ว ครูเสริมวิชาการยังมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูปกติในการปฏิบัติต่อเด็กประเภทนี้ด้วย

5. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติเรียนร่วมบางเวลา เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ในชั้นเดียวกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีครูประจำชั้นสอนแทบทุกวิชา ยกเว้นบางวิชาที่เด็กต้องไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น พลศึกษา ศิลปะหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรอื่นๆ

6. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันไว้เป็นกลุ่มเดียวกันและเป็นกลุ่มขนาดเล็ก เด็กเหล่านี้เรียนในชั้นพิเศษตลอดเวลา ครูประจำชั้นสอนทุกวิชา การเรียนร่วมในลักษณะนี้เหมาะสำหรับเด็กที่มีความพิการค่อนข้างมาก

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
ที่มา: (ผดุง อารยะวิญญู. 2542:224 อ้างอิงจาก Reynolds & Birch, 1997)

ภาพประกอบ 2 การจัดการเรียนระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ

ที่มา: (ผดุง อารยะวิญญู, 2542 : 225)

ศรียา นิยมธรรม และคณะ (2546 : 18) ได้แบ่งรูปแบบการจัดการเรียนร่วมไว้ดังนี้คือ

1. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและปฏิบัติเหมือนเด็กปกติทุกประการ
2. เรียนร่วมในชั้นปกติ แต่ได้รับการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ
3. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติบางวิชา และเรียนในชั้นพิเศษเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องบางวิชา
4. เรียนในชั้นปกติทุกรายวิชา โดยมีครูการศึกษาพิเศษให้ความช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย ๆ ขณะครูประจำวิชาอธิบาย
5. เรียนในชั้นพิเศษ โดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วม
6. เรียนในชั้นพิเศษ โดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วมในบางวิชาแต่บางวิชาเด็กปกติแยกไปเรียนกับเด็กในท้องถิ่นและเด็กมีความต้องการพิเศษแยกไปเรียนร่วมกับเด็กปกติในห้องเรียนอื่น
7. เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรกับเด็กปกติ
8. เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเท่าที่จำเป็น

ที่มา: (ศรียา นิยมธรรม และคณะ. 2546 : 19)

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้ร่วมในประเทศไทย มีความยืดหยุ่นตามความต้องการ และความจำเป็นพิเศษของเด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้พัฒนาตามศักยภาพตนเอง และเพื่อเป็นการเตรียมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ให้สามารถ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข และเป็นที่ยอมรับของคนปกติ

3.6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเรียนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 6 – 9) ได้กล่าวว่าการรับ เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียนปกติ สำหรับบางโรงเรียนอาจมีใช้ของใหม่แต่มี โรงเรียนอีกเป็นจำนวนมากที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและยังมีเจตคติเชิงต่อต้านความคิดนี้ ดังนั้น ในการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเรียนร่วม จึงควรพิจารณาเป็นสองขั้นตอน คือขั้นเตรียมงานและขั้นดำเนินงาน

1. ขั้นเตรียมงาน ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนและ ชุมชนเข้าใจแนวคิด หลักการ และการทำงานในการให้บริการการเรียน นอกจากนี้เด็กนักเรียน ทุกคนในโรงเรียนก็ควรได้รับทราบถึงโครงการและข้อควรปฏิบัติต่าง ๆ ด้วย

1.2 การจัดเตรียมอาคารสถานที่ เช่น ถ้าจะรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือสุขภาพ อาคารสถานที่ควรมีทางลาดเพื่อความสะดวกในการใช้รถเข็นหรือการเคลื่อนที่โดยใช้ ไม้ค้ำยัน ห้องน้ำควรปรับสภาพให้กว้างขวางพอเหมาะ เป็นต้น

1.3 การจัดเตรียมอุปกรณ์พิเศษ ในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมทางโรงเรียนอาจ ไม่ต้องเตรียมอุปกรณ์พิเศษมากนัก อุปกรณ์และเครื่องมือส่วนใหญ่เป็นเรื่องเฉพาะตัวที่เด็กมีใช้เอง อยู่แล้ว เช่น เครื่องช่วยฟังสำหรับเด็กหูตึง เครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็กสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ทางการมองเห็น สำหรับเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็กตามประเภทของความบกพร่อง ได้แก่

เด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น โรงเรียนควรจัดหาเครื่องพิมพ์ดีดเบรลล์ ไม้เท้า สำหรับฝึกเดิน เครื่องมือเรขาคณิต อุปกรณ์เกี่ยวกับอักษรเบรลล์ หนังสือที่มีตัวอักษรขนาดใหญ่ อักษรนูน เป็นต้น

เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ทางโรงเรียนควรต้องเตรียมโต๊ะ เก้าอี้เลื่อน ไม้ค้ำยัน ไม้เท้า (ยกเว้นเด็กอาจเตรียมเอง) เครื่องช่วยเดิน เป็นต้น

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทางโรงเรียนควรจัดเครื่องขยายเสียง อาจเป็นแบบ ลูป หรือแบบ FM ก็ได้ เครื่องดนตรีเพื่อใช้ในการฝึกฟัง เช่น กลอง ฉิ่ง ฯลฯ กระจกเงา สำหรับ ฝึกพูด

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ส่วนใหญ่จะใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทำนองเดียวกับ เด็กปกติ แต่ควรจัดให้มีปริมาณเพียงพอ มีความแข็งแรงทนทาน ปลอดภัย เพราะต้องใช้อุปกรณ์ บ่อยๆ และอาจมีอุปกรณ์ในการออกกำลังกาย เช่น กระดานฝึกการทรงตัว เป็นต้น

1.4 การจัดเตรียมบริการที่เกี่ยวข้อง เช่น บริการแนะแนว บริการแก้ไขการพูด บริการ ด้านกายภาพบำบัด เป็นต้น

1.5 การเตรียมบุคลากร บุคลากรมีความจำเป็นในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม นอกจากบุคลากรที่มีในโรงเรียนปกติซึ่งจะต้องทำความเข้าใจเป็นเบื้องต้นแล้ว ก็ยังต้องคำนึงถึง บุคลากรพิเศษ เช่น ครูประจำชั้นพิเศษ ครูเวียนสอน ครูสอนเสริมวิชาการ ครูสอนพูด และ ครูแก้ไขการพูด แพทย์ นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด ฯลฯ ซึ่งจะต้องทำงานร่วมกัน

2. ขั้นตอนดำเนินงาน

2.1 การรับนักเรียนเรียนร่วม จะต้องไม่คำนึงถึงระดับประเภท และระดับความพิการ ต้องให้โอกาสแก่เด็กทุกคน

2.2 การจัดชั้น จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นโดยทั่วไปไม่ควรมีมากนัก อาจจะประมาณ 3 – 5 คน การเอาใจใส่เด็กเป็นรายบุคคลยังเป็นเรื่องจำเป็น เพราะเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันมาก

2.3 การทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นเรื่องที่สำคัญมาก การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผลที่รัดกุมถูกต้องจะช่วยพัฒนาเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ตัวครู นอกจากจะมีความรู้ความเข้าใจเด็ก เต็มใจช่วยเหลือเด็กเป็นเพื่อนเด็ก แล้วควรเป็นผู้มีอารมณ์ขัน ยืดหยุ่นให้กำลังใจเด็กและมีสุขภาพจิตดี สามารถทำงานร่วมกับ ผู้ปกครอง ครูในชั้นเรียนปกติอื่นๆ ตลอดจนบุคลากรที่จำเป็นต้องเกี่ยวข้อง เช่น นักจิตวิทยา แพทย์ นักโสตสัมผัส นักแก้ไขการพูด นักกายภาพบำบัด เป็นต้น

2.5 ควรมีการติดตาม ประเมินผล และนำผลที่ได้มาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างมี ขั้นตอน

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 236 – 243) กล่าวว่า หลักการสอนที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็น หลักการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แต่สามารถนำไปใช้กับเด็กปกติได้ หลักการสอนที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็นผลการศึกษาวิจัยของนักการศึกษาพิเศษจำนวนมาก เป็นข้อสนับสนุนหลักการสอน จึงอาจกล่าวได้ว่า หากครูนำหลักการสอนไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว จะช่วยให้นักเรียน เรียนรู้ได้เต็มที่ หลักการสอนที่เหมาะสมที่จะใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีดังนี้

1. สอนจากสิ่งที่ง่ายที่สุด เริ่มสอนเด็กด้วยเนื้อหาที่ต่ำกว่าระดับความสามารถของเด็ก เล็กน้อย เพื่อให้เด็กรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จในการเรียน ทำให้เด็กมีกำลังใจที่จะเรียนต่อไป ในเนื้อหาที่ยากขึ้น การเริ่มต้นในลักษณะนี้เป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญมากสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การเริ่มต้นที่ดีจะช่วยให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าเขาประสบความสำเร็จ

2. ใช้ประสบการณ์ตรง เด็กจะเรียนรู้ได้ดีต้องอาศัยประสบการณ์เดิมการเรียนการสอน ที่ดีจึงควรคำนึงถึงประสบการณ์เดิมของเด็กเป็นสำคัญ และควรสอนโดยใช้ประสบการณ์ตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ประสบการณ์ตรงมีได้จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ ประสบการกับสิ่งที่ปรากฏการณ์เท่านั้น แต่ยังหมายถึงการให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้

ด้วยตนเอง นักการศึกษามีความเชื่อว่าการสอนโดยใช้ประสบการณ์ตรง ช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้มากกว่า การสอนโดยครูเป็นผู้บรรยายแต่ผู้เดียว

3. ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ตามขีดความสามารถของตน เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้ง ในด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กก็ย่อมแตกต่างกัน การเรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นควรจัดให้สอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก ด้วยเหตุนี้ การสอนเด็กพิเศษจึงควรสอนเป็นรายบุคคล เด็กแต่ละคนจะมีความก้าวหน้าในการเรียนไม่เหมือนกัน และใช้เวลาในการเรียนเรื่องเดียวกันแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถและความพร้อมของเด็ก แต่ละคน ในการสอนครูจึงควรยึดความสามารถของเด็กเป็นหลัก สำหรับเด็กฉลาดครูอาจให้เวลาน้อย เมื่อเด็กเรียนเรื่องนี้เข้าใจแล้ว ก็ให้เรียนเรื่องอื่นต่อไปหรืออาจมีกิจกรรมอื่นในเรื่องเดียวกัน ให้เด็กทำ แต่สำหรับเด็กบางคนที่ยังไม่รู้ได้ช้า จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องใช้เวลาแก่เขาให้เพียงพอ เพื่อให้เขาสามารถเรียนรู้ได้เต็มที่ ดังนั้นเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนอยู่ในกลุ่มเดียวกัน จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องคอยให้ความช่วยเหลือเด็กโดยการกำหนดเนื้อหาให้เด็กเรียนให้สอดคล้อง กับความสามารถของเด็ก ให้เด็กเรียนรู้ไปเรื่อย ๆ ตามลำดับเนื้อหาและความสามารถของตน วิธีนี้จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้เต็มที่

4. ใช้แรงเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ แรงเสริมหรือการเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง คำชมหรือสิ่งของที่ครูให้แก่เด็กเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่เด็กพึงพอใจ ในแรงเสริมที่ครูให้และแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซ้ำอีก การให้แรงเสริมจะต้องให้เป็นระบบ เช่น ครูจะต้องเสริมทันทีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และหยุดให้แรงเสริมทันทีเมื่อเด็กแสดง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือครูอาจนิ่งเฉยโดยไม่แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบใดๆ หากเด็กแสดงพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ ครูควรให้แรงเสริมอย่างคงที่และสม่ำเสมอเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ จนกระทั่งพฤติกรรมของเด็กคงที่แล้ว ครูจึงลดแรงเสริมลงทีละน้อย ทั้งนี้เพื่อให้แรงเสริมยังมีคุณค่า อยู่ และเมื่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กคงที่เรียบร้อยแล้ว ครูจึงงดให้แรงเสริมและให้แรงเสริม อีกเป็นครั้งเป็นคราว เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ลักษณะเดิมอีก ซึ่งจะช่วยให้เด็กคง พฤติกรรมนั้นไว้ตลอดไป

5. กระตุ้นให้เด็กใช้ความคิด ลักษณะการเรียนการสอนของครูบางคนไม่เปิดโอกาสให้เด็ก แสดงความคิดเห็น และไม่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนของครูที่เคร่งครัด ในระเบียบ วินัย นักเรียนจะต้องตั้งใจฟังครู ครูจะเป็นผู้บรรยายให้ฟัง เมื่อครูพูดจบนักเรียนจะต้อง ตอบคำถามครูให้ได้ว่าครูพูดอะไรบ้าง เป็นต้น การสอนในลักษณะนี้เป็นการสอนให้เด็กจำอย่าง เดียวโดยที่เด็กไม่เข้าใจว่าสิ่งที่ครูให้จำนั้นมีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของเด็ก อย่างไรก็ตามการสอนให้นักเรียนจดจำอย่างเดียวจึงไม่เกิดประโยชน์มากนัก

6. ให้เด็กมีโอกาสแสดงความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้นำควรได้รับการส่งเสริมตั้งแต่เมื่อ เด็กยังมีอายุน้อย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาความเป็นผู้นำและใช้ความเป็นผู้นำได้เต็มที่เมื่อเด็ก เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่

7. ให้เด็กเรียนจากเพื่อน การเรียนจากเพื่อนเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ผลดีและนำมาใช้ได้กับเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การให้นักเรียนเรียนจากเพื่อนเป็นวิธีที่ได้ผลมานานแล้ว แต่ครูจะต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด การให้เด็กปกติช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นสิ่งดีแต่ครูจะต้องพิจารณาคัดเลือกเด็กปกติ โดยคัดเลือกเด็กที่มีคุณสมบัติเฉพาะบางประการ เช่น เป็นเด็กที่เรียนดี มีจิตใจเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผล ตอบแทนเป็นต้น การให้เด็กเรียนจากเพื่อนนี้ หากครูดูแลอย่างใกล้ชิดและจัดการอย่างมีระบบแล้ว จะช่วยให้เด็กเรียนรู้จากกันและกันได้มากที่สุด

8. ให้โอกาสเด็กเลือกเรียน การให้โอกาสเด็กในการเลือกเรียน หรือเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ อย่างไรก็ตาม การให้โอกาสเด็กในการเลือกเรียนนั้น จะต้องอยู่ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดจากครู ครูไม่ควรนำเสนอกิจกรรมให้เด็กเลือกมากมาย เพราะจะทำให้เกิดปัญหาในการปกครองชั้น ซึ่งจะเกิดในเวลาต่อมา สิ่งหนึ่งที่ใช้ได้ผลดีและใช้ควบคู่กับการให้เด็กเลือกกิจกรรมในการเรียนคือ “เวลานอก” ซึ่งหมายถึงเวลาที่เด็กกระทำกิจกรรมที่ตนเองชอบตามลำพัง และการประกอบกิจกรรมนั้นไม่เป็นที่รบกวนแก่เด็กคนอื่น การให้เวลานอกลักษณะนี้เป็นการให้แรงเสริมอย่างหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้เด็กทำงานเร็วขึ้น แต่งานที่จะต้องถูกต้อนด้วย การให้แรงเสริมในลักษณะนี้ควรเลือกแรงเสริมที่เด็กสนใจ หรือให้เด็กเลือกแรงเสริมที่ตนเองต้องการ เช่น ให้โอกาสเด็กเลือกว่า หลังจากทำงานเสร็จแล้วและถูกต้อง เด็กจะเลือกดูรูปภาพหรือจะเลือกเล่นเกมเป็นต้น

9. สอนจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยไปหาสิ่งที่เด็กไม่คุ้นเคย เด็กจะเรียนได้ดีหากเด็กมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนอยู่ก่อนแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดประการแรกที่ครูจะต้องกระทำคือ ค้นหาค้นพบว่าเด็กมีความรู้และประสบการณ์ในระดับใด ซึ่งอาจกระทำได้โดยการพูดคุย ชักถามเด็ก เมื่อครูทราบพื้นความรู้เดิมของเด็กแล้ว ครูสามารถจัดประสบการณ์ใหม่ให้เด็กได้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของเด็กได้ ในการจัดประสบการณ์ใหม่ให้แก่เด็ก โดยที่เด็กยังไม่มีประสบการณ์เดิมในเรื่องที่ครูจะสอน และครูไม่สามารถจัดประสบการณ์โดยการแยกประสบการณ์ใหม่ให้เป็นขั้นตอน ซึ่งมีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน แล้วเรียงลำดับของประสบการณ์ใหม่จากง่ายไปหายาก หลังจากนั้นให้เด็กเริ่มเรียนขั้นตอนที่ง่ายที่สุดก่อนเป็นอันดับแรก เมื่อเด็กมีทักษะใหม่ในขั้นแรกแล้ว จึงให้เด็กเรียนขั้นต่อไปที่ยากขึ้นเป็นลำดับ จนครบทุกขั้นตอนที่ครูกำหนดไว้ วิธีนี้จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

10. ทบทวนบทเรียนบ่อย ๆ การทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วเป็นสิ่งจำเป็นเพราะในบางครั้งเด็กอาจลืมได้ง่ายหากบทเรียนนั้นไม่อยู่ในความสนใจของเด็ก การทบทวนจะช่วยให้ความคงทนในการจำมากขึ้น เด็กเรียนช้าและเด็กปัญญาอ่อนมักจะลืมสิ่งที่เรียนไปแล้ว จึงจำเป็นที่ครูจะต้องทบทวนบทเรียนบ่อย ๆ โดยเฉพาะเด็กปัญญาอ่อน ครูจะต้องทบทวนบทเรียนซ้ำแล้วซ้ำอีกหลายครั้ง จึงจะทำให้เด็กปัญญาอ่อนจำบทเรียนได้ดีขึ้น

11. แสดงผลการเรียนให้เด็กเห็นโดยเร็ว เด็กที่สอบเสร็จแล้วมักต้องการทราบผลการสอบจากครู เด็กอยากจะได้หรือตก ได้คะแนนเท่าใด ได้อันดับที่เท่าไร สอบผ่านหรือไม่ผ่าน วัตถุประสงค์ และไม่ผ่านวัตถุประสงค์ก็ขอ เป็นต้น หากเป็นไปได้ครูควรแจ้งผลการสอบให้เด็กทราบ

โดยเร็วในขณะที่เด็กมีความกระตือรือร้นอยากทราบผลการเรียนอยู่ หากแจ้งผลช้าความกระตือรือร้นของเด็กก็จะลดลง อันเป็นผลทำให้เด็กไม่ยอมปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

12. จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นจำนวนมากไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียน หากมีสิ่งรบกวนจะยิ่งทำให้เด็กขาดสมาธิมากขึ้น การเรียนการสอนของครูจึงอาจไม่ได้ผลเต็มที่ ดังนั้นการจัดห้องเรียนจึงมีผลต่อการสอนเด็กกลุ่มพิเศษ ลักษณะของห้องเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นควรมีฝาดผนังกันทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนมองออกไปข้างนอกห้องเรียนซึ่งจะทำให้สมาธิในการเรียน ยิ่งไปกว่านั้นห้องเรียนควรปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก หากเป็นไปได้ ควรทำห้องเรียนให้สวยงามและจัดห้องเรียนให้เป็นระเบียบ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าห้องเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษควรเป็นห้องเรียนที่มีจัดห้องสวยงามและปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก

13. สังเกตเด็กควบคู่กันไปกับการสอน การสังเกตในแง่ของพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง แม้ว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะผ่านการทดสอบทางจิตวิทยา และเด็กได้รับการจำแนกประมาณมาแล้วก็ตามการทดสอบทางการศึกษาพิเศษเป็นเรื่องที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน ซึ่งในบางครั้งอาจจำแนกประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษผิดได้ การสังเกตของครูควบคู่ไปกับการสอนจะช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยเด็กได้อย่างแม่นยำมากขึ้น และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กพิเศษได้ดียิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเรียนร่วมต้องมีการวางแผน และเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และพิจารณาในการจัดเด็กเข้าเรียนร่วม ควรพิจารณาสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการในการวินิจฉัยและตัดสินใจว่า เด็กที่อยู่ในชั้นเรียนปกติเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และให้แต่ละคนเข้าเรียนร่วมในวิธีที่เหมาะสมที่สุด

3.7 การวัดผลประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลเป็นกิจกรรมที่จำเป็นและมีความสำคัญยิ่งต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม เพื่อทราบพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน จากระยะแรกของการเรียนจนเสร็จสิ้นกระบวนการหรือจบการศึกษา

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ (2544 :43 -44) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของบุคคลที่มีความบกพร่องที่เรียนร่วมนั้นแตกต่างไปจากการวัดผลของเด็กปกติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถที่แตกต่างกันไปของเด็กแต่ละคนซึ่งการวัดผลของเด็กจะถูกกำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งเด็กแต่ละคนจะมีแผนการศึกษานี้การวัดผลไม่จำเป็นจะต้องเหมือนเด็กปกติ โดยมีหลักการประเมินผล ลักษณะสำคัญของการประเมินผลและวิธีการสอบดังนี้

1. การประเมินผลจะต้องคำนึงถึงระดับสติปัญญาที่แตกต่างกันเพราะการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน
2. การประเมินผลจะต้องสะท้อนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมและความสามารถที่ปรากฏออกมา มิใช่สะท้อนขนาดหรือปริมาณความรู้
3. การประเมินจะต้องให้ข้อมูลที่เที่ยงตรงกับผู้เรียน
4. การประเมินผลจากสภาพจริงควรเน้นให้นักเรียนได้แสดงออก สร้างสรรค์ ผลิตหรือทำงาน
5. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นผลงานมาจากการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน

6. การประเมินผลจากสภาพจริง จะต้องเอื้อต่อแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2537 : 46 -47) กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับเด็กปกติ ให้ปฏิบัติโดยยึดหลักดังนี้ การวัดผลและประเมินผลต้องแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกจากเด็กปกติ โดยไม่นำคะแนนและจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปรวมกับเด็กปกติ ตามโครงการประเมินคุณภาพนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

การวัดผลจะต้องสอดคล้องกับการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน ตามรายละเอียดของการประเมินผลที่กำหนดในแผนการศึกษาเฉพาะรายบุคคล

ในกรณีที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ และเรียนเนื้อหาครบถ้วน เช่นเดียวกับเด็กปกติโดยไม่มีการยกเว้น การวัดผลจึงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2533

ในกรณีที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการยกเว้นจุดประสงค์บางจุดประสงค์ และยกเว้นเนื้อหาการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กแต่ละคน

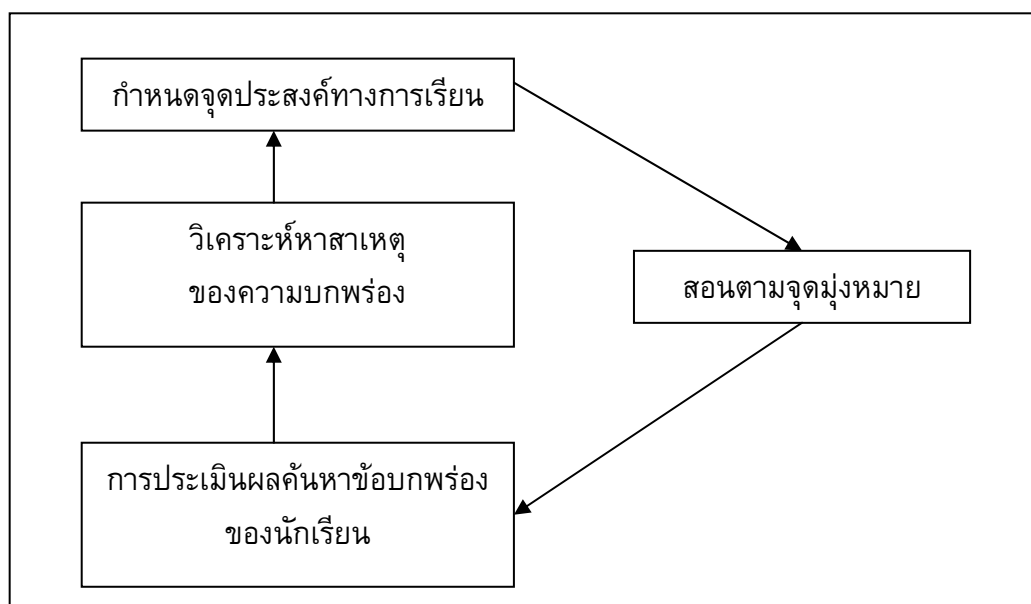
ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 244 – 245) กล่าวว่า การประเมินผล (Assessment Strategy) มุ่งเน้นการประเมินผลที่นำมาใช้ในการวางแผนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นการประเมินผลในด้านการเรียนการสอน เพื่อนำผลมาใช้ในการวางแผนด้านการสอนของครู เนื่องจากเด็กกลุ่มพิเศษมีความต้องการและความสามารถแตกต่างกัน การเรียนรู้ของเด็กมักไม่เท่ากัน ดังนั้นการประเมินจะช่วยให้ครูทราบความสามารถของเด็ก และสามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของเด็กแต่ละคน การประเมินผลด้านการเรียนจะต้องกระทำอย่างมีระบบ ซิกมอนด์ แวลลคอร์ซ่าและซิลเวอร์แมน (Zigmond , Vallecorsa and Silverman, 1993) ได้กำหนดกลยุทธ์ในการประเมินผลการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ 12 ขั้นตอน ดังนี้

1. ตัดสินใจว่าจะประเมินผลด้านใด

2. จัดลำดับทักษะที่ต้องการประเมิน

3. ตัดสินใจว่าจะเริ่มต้นที่ใด
4. เลือกเครื่องมือที่จะใช้ในการทดสอบ
5. เตรียมพร้อมก่อนทดสอบ
6. ลงมือทดสอบ
7. รวมคะแนน
8. วิเคราะห์คะแนนและสรุปผล
9. ค้นหาสาเหตุของความบกพร่อง
10. ทดสอบเพิ่มเติม
11. กำหนดจุดประสงค์ในการเรียนการสอน
12. ดำเนินการสอนตามแผนที่กำหนด

การประเมินผลโดยใช้เทคนิค 12 ขั้นตอนดังกล่าวนี้ จะช่วยให้ครูทราบว่าจะเริ่มสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างไรและเริ่ม ณ จุดใด อย่างไรก็ตาม การประเมินผลเป็นโครงการต่อเนื่อง นั่นคือครูจะต้องทำการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เมื่อครูประเมินผลและทราบความบกพร่องของเด็กแล้ว ครูก็กำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของเด็ก ครูสอนตามเนื้อหาที่กำหนดซึ่งสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ครูทดสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กเมื่อครูทราบข้อบกพร่องของเด็กแล้ว ครูหาทางแก้ไขโดยกำหนดจุดประสงค์ใหม่ ครูทำการสอนและวัดผลอีกเป็นเช่นนี้เรื่อยไป ดังนั้นการประเมินผลจึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 4 การประเมินผลที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง

ที่มา: (ผดุง อารยะวิญญู, 2542 : 245)

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผลสำหรับชั้นเรียนที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กพิการ หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จะต้องแยกเด็กพิเศษออกจากเด็กปกติตาม โครงการประเมินคุณภาพนักเรียนของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่นักเรียนที่เรียน เนื้อหาครบถ้วน เช่นเด็กปกติให้ปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

3.8 บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนร่วม

ในการจัดการเรียนร่วมนอกจากบุคลากรที่ทางโรงเรียนมีอยู่ตามปกติแล้วควรจะมีบุคคล ดังต่อไปนี้ปฏิบัติหน้าที่ด้วย ซึ่งทบทวนมหาวิทยาลัย (2529 :23) กล่าวถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนร่วมว่าบุคลากร หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่จัดดำเนินการเรียนร่วม ซึ่งได้แก่บุคคล ต่อไปนี้ ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้ช่วย ผู้บริหาร เป็นต้น ผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การเรียนร่วมในชั้นปกติประสบความสำเร็จได้ จะต้องได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนร่วมอย่างพอเพียง เข้าใจการปฏิบัติงานที่จำเป็นต่อการเรียน การสอน ทำความเข้าใจกับบุคคลทุกฝ่ายภายในโรงเรียนและจัดหาบริการสนับสนุนเพื่อเสริมงาน เรียนร่วมให้สัมฤทธิ์ผลได้ โดยจัดให้มีครูต่าง ๆ ตามความจำเป็นเรียงตามลำดับคือ

1. ครูประจำชั้นปกตินอกจากจะมีความรู้ในด้านการสอนเด็กปกติแล้วควรจะได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้พื้นฐานและวิธีสอนเด็กพิการที่เรียนร่วมในชั้นของตนและเข้าใจวิธีการประสานงาน กับบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

2. ครูประจำชั้นพิเศษ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่สอนเด็กพิการในชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลาหรือ บางเวลา ปรับพฤติกรรมเด็กที่มีปัญหาในโรงเรียน ครูชั้นพิเศษนี้มีวุฒิหรือได้รับการฝึกอบรมมาทาง สาขาวิชาการสอนเด็กพิการ หรือทางการศึกษาพิเศษ

3. ครูเสริมวิชาการ คือ ครูการศึกษาพิเศษที่มีหน้าที่สอนเสริม เพื่อช่วยให้การเรียนของเด็กพิการที่เรียนร่วมในชั้นปกติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กตามความต้องการ และความจำเป็น โดยจัดตารางการเรียนการสอนวิชาอย่างสม่ำเสมอ ครูสอนเสริมจะมีห้องเสริม วิชาการ สำหรับให้เด็กพิการเข้ารับการช่วยเหลือเพื่อการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน

ส่วนครูอื่นๆ เช่น ครูสอนพูด ครูที่ปรึกษา ธุรการแนะแนว ครูจิตวิทยา ครูสังคมสงเคราะห์ ครูผู้ประสานงาน และผู้ช่วยครูโรงเรียนควรจัดทำให้ตามความเหมาะสมกับความต้องการในการช่วยเหลือ เด็กที่จัดเข้าเรียนร่วมในแต่ละประเภทได้ หรือจัดตามสภาพเศรษฐกิจของโรงเรียนและอุปกรณ์ ครอง ตามความเหมาะสมหรือทำการอบรมครูที่มีอยู่แล้วให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวอย่างใดอย่างหนึ่ง

ผดุง อารยะวิญญู (2542 :229-231) กล่าวว่า บุคลากรมีความจำเป็นในการจัดการเรียนร่วม นอกจากบุคลากรที่มีอยู่แล้วในโรงเรียนปกติ ควรจะมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ครูประจำชั้นพิเศษ ทำหน้าที่สอนประจำชั้นพิเศษในโรงเรียนเนื่องจากการจัดชั้นพิเศษ จัดตามสภาพความพร้อมของเด็ก ดังนั้นครูประจำชั้นพิเศษควรได้รับการฝึกอบรมเฉพาะด้าน เช่น การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน การสอนเด็กปัญญาอ่อน เป็นต้น
2. ครูเวียนสอน (หรือครูเดินสอน) เป็นครูที่เดินทางจากโรงเรียนหนึ่งไปยังโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งหรือหลายๆ แห่ง เพื่อทำหน้าที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดครูเวียนสอนมักจัดในกรณีที่มีจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษน้อยๆ ในแต่ละโรงเรียนครูเวียนสอนมักจะมีตารางปฏิบัติงานสอนที่แน่นอนและจะวนเวียนกลับมาสอนที่โรงเรียนเดิมอีก ครูเวียนสอนอาจไม่สังกัดโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง โดยตรง แต่อาจสังกัดหน่วยงานกลาง เช่น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดระบบงานบริการบุคคลของหน่วยงานทางการศึกษา
3. ครูเสริมวิชาการ เป็นครูที่ทำหน้าที่สอนเด็กเพิ่มเติมจากการที่เด็กได้เรียนในห้องปกติ ครูเสริมวิชาการจะปฏิบัติงานในห้องเสริม(หรือศูนย์วิชาการ)นักเรียนแต่ละคนจะมีตารางเฉพาะที่จะเข้ามาเรียนกับครูเสริมวิชาการ นักเรียนแต่ละคนอาจใช้เวลาในห้องนี้วันละ 1-2 คาบ คาบละ 50 นาที หรือมากกว่าขึ้นอยู่กับความต้องการของเด็ก นอกจากสอนในห้องเสริมวิชาการแล้ว ครูเสริมวิชาการยังประสานงาน ตลอดจนให้คำแนะนำครูปกติในการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
4. ครูที่ปรึกษา มีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูที่สอนเด็กปกติในการปฏิบัติต่อคนที่มีความต้องการพิเศษ ตลอดจนวางแผนจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กและประสานงานกับผู้อื่นในโรงเรียน ครูที่ปรึกษาอาจไม่สอนเด็กโดยตรง
5. ครูแนะแนว มีหน้าที่ให้คำแนะนำในด้านการปรับตัว ด้านการศึกษา การประกอบวิชาชีพ การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพและการศึกษาต่อของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
6. ครูสอนพูด/แก้ไขการพูด มีหน้าที่ในการสอนพูดแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
7. ครูผู้ช่วย มีหน้าที่ช่วยครูโดยเฉพาะการดูแลเด็ก เมื่อเด็กประกอบกิจกรรม
8. นักจิตวิทยา มีหน้าที่ทดสอบทางจิตวิทยา ซึ่งมีความจำเป็นในการคัดแยกและแบ่งประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ขอบข่ายหน้าที่อาจรวมไปถึงการให้คำแนะนำปรึกษา และครูหรือ การบำบัดทางจิตวิทยาแก่เด็ก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความต้องการและการจัดสรรตำแหน่งและความรับผิดชอบของหน่วยงานทางการศึกษา
9. นักโสตสัมผัสวิทยา มีหน้าที่ในการตรวจวัดการได้ยินของเด็ก เลือกเครื่องช่วยฟังให้กับเด็ก ตลอดจนเสนอแนะในการแก้ไขการพูดและการสอนภาษาแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
10. นักกายภาพบำบัด มีหน้าที่ในการให้บริการบำบัดทางกายภาพแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
11. นักกิจกรรมบำบัด มีหน้าที่ในการฝึกการใช้มือและนิ้วมือแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
12. นักสังคมสงเคราะห์มีหน้าที่ในการแนะ และช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะปัญหาด้านเศรษฐกิจ และปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว
13. แพทย์ อาจเป็นแพทย์ทั่วไปหรือแพทย์ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ทำหน้าที่ตรวจวินิจฉัยและวางแผนเพื่อการบำบัดรักษาต่อไป

14. จิตแพทย์ ทำหน้าที่ช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางจิตใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการในการจัดการเรียนร่วมมีมากมาย ทั้งด้านการภาษาโดยตรง ด้านการแพทย์ นักกายภาพบำบัด นักจิตวิทยาและอื่นๆ แต่โรงเรียนไม่จำเป็นที่จะต้องมียุคคลดังกล่าวครบทุกประเภทอยู่ในสังกัด หรือได้รับการบริการครบทุกประเภทในเวลาเดียว โดยอาจได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและมีบุคลากรแต่ละประเภทหมุนเวียนเข้ามาช่วยเหลือทางโรงเรียนตามความจำเป็นและความเหมาะสมในบางโอกาสก็ได้

จากความหมายต่างๆ และภาระหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนร่วมที่กล่าวไว้ข้างต้น มีบุคคลสองกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องอย่างมาก และผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญมากคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพราะผู้บริหารมีภารกิจหลักในการบริหารงานด้านการเรียนร่วมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ อำนาจความสะดวกและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาของผู้ปกครองและนักเรียนจะทราบอุปสรรค และความต้องการของนักเรียนปกติและนักเรียนเรียนร่วม ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนนำมาเสนอต่อผู้บริหารในกรณีที่เกินความรับผิดชอบประสานงานหรือขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และการเรียนตลอดจนแก้ไขพฤติกรรมในทางลบของนักเรียนร่วมกับผู้ปกครอง ส่งเสริมพฤติกรรมในทางของนักเรียน ภายใต้การอำนวยการของผู้บริหาร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบุคคลสองกลุ่มนี้จะต้องเกี่ยวข้องกับนักเรียนอย่างใกล้ชิดมากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น ๆ

3.9 การเรียนร่วมตามโครงสร้าง SEAT

เบญญา ชลธารันนท์ (2546 : 7 – 47) แนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องโดยใช้โครงสร้างซีท

โรงเรียนต้องบริหารองค์ประกอบหลัก 4 ประการตามโครงสร้างซีท เพื่อทำการจัดการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนพิการที่มีความบกพร่องมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. นักเรียน (S :Student) นักเรียนหมายถึง นักเรียนคนพิการที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป โรงเรียนควรเตรียมความพร้อมของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 เตรียมความพร้อมนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ในด้านร่างกาย วิชาการ อารมณ์และสังคม และการช่วยเหลือตนเอง หากพิการตั้งแต่แรกเกิดจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มนั้น เป็นช่วงที่สำคัญที่สุด เด็กควรได้รับการเตรียมความพร้อมเพราะช่วงอายุ 0–3 ปี เป็นช่วงที่สมองเจริญเติบโตมากที่สุด การเตรียมความพร้อมทำได้โดยกระตุ้นการพัฒนาการในส่วนที่เหลืออยู่ เมื่อได้รับการพัฒนา ระดับการทำงานต่าง (Functional Level) จะยิ่งสูงขึ้น ในทางกลับกัน หากไม่ได้รับการพัฒนาการกระตุ้น หรือการส่งเสริมส่วนที่เหลืออยู่อย่างมีประสิทธิภาพความสามารถในการทำงานต่างๆ จะเลือนหายไป ทำให้เด็กเสียโอกาสในการเรียนรู้ทันที ดังนั้น การช่วยเหลือ

ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ ยิ่งทำได้ทันช่วงที่ตั้งแต่แรกเกิดและทำได้ถูกต้องจะสามารถฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการได้อย่างเห็นผลชัดเจน

1.2 เตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป ทางโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปในโรงเรียน โดยการให้ข้อมูลเพื่อให้ นักเรียนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดการยอมรับ สามารถให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องอย่างถูกวิธีและเท่าที่จำเป็น ที่ผ่านมามีพบว่าคนที่คนส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงลบต่อคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เช่น สมเพช เวทนา สงสาร กลัว ไม่ไว้วางใจ มักเกิดจากความไม่รู้หรือไม่มีข้อมูลที่ถูกต้อง ดังนั้น ครูควรทำความเข้าใจ และอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความพิการให้นักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนได้รู้จัก และควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. สภาพแวดล้อม (E: Environment) สภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรจัดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment : LRE) โรงเรียนควรพยายามให้เด็กได้เรียนร่วมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด หากไม่สามารถจัดให้เด็กเรียนร่วมได้เต็มเวลา ก็อาจจัดเป็นบางเวลาได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นเฉพาะบุคคล โดยทั่วไปควรจัดให้นักเรียนทุกคนเข้าเรียนในชั้นเรียนทั่วไปโดยแยกนักเรียนออกไปจากเพื่อนทั่วไปให้น้อยที่สุด โรงเรียนควรปรับสภาพแวดล้อมโดยใช้หลักวิชาการ คือพิจารณาถึงสภาพความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท

2.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการจัดการเรียนร่วม ผู้บริหารจะเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญยิ่งในโรงเรียนที่จะเป็นผู้นำ และสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่องเรียนร่วมในโรงเรียน หากทางโรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนไว้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำเสนอเรื่องจัดการเรียนร่วมให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบ และพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน ซึ่งควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรภายนอก เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม แนวทางการดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณ บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม เมื่อคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนประชุมกันนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานในการจัดการเรียนร่วมเรียบร้อยแล้ว ทางโรงเรียนต้องจัดการประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยให้ถือเป็นปริมาณงาน พร้อมทั้งให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร่วมเจ้าของโครงการ นอกจากนี้ทางโรงเรียนต้องจัดทำป้ายประกาศ นำเสนอในลักษณะของโปสเตอร์ แผ่นพับ วีดีโอ หรือจัดป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องรับทราบเกี่ยวกับนโยบายประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ปกครองของเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่องอาสาเป็นวิทยากร หรือหากิจกรรม

การดำเนินงานด้านคนพิการในสังคมให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมจะได้เผยแพร่ให้ทุกคนรับทราบคร่าวๆ และครูการศึกษาพิเศษต้องเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกัน โดย ทำงานร่วมกันเป็นทีม

3. กิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities) กิจกรรมการเรียนการสอนคือ กิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องได้รับการพัฒนา ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งประกอบด้วย

3.1 การบริหารจัดการหลักสูตร แบ่งออกเป็น

3.1.1 การปรับหลักสูตรทั่วไป คือ ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง

3.1.2 การจัดทำหลักสูตรเฉพาะ คือ หลักสูตรที่เป็นแนวทางการศึกษาดังแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย (หลักสูตรสำหรับหรือหลักสูตรคู่ขนาน) ซึ่งถือเป็นหลักสูตรเฉพาะบุคคล โดยพิจารณาจากระดับของความพิการจากแผนการจัดการการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียน โรงเรียนอาจประยุกต์ตามแนวทางของกรมวิชาการ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลายคนไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะ เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ค่อนข้างรุนแรงจะต้องมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะ ซึ่งไม่ใช่หลักสูตรตัดต่อหรือนำหลักสูตรในระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา สดส่วนของเนื้อหาหลักสูตรในชั้นระดับประถมศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทักษะพื้นฐาน เช่น การอ่านออก เขียนได้ เลขคณิต ความเข้าใจในภาษา และเมื่ออยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลายจะค่อยๆ ลดลง แต่ถ้าเป็นเรื่องของทักษะการดำรงชีวิต ทักษะการเตรียมความพร้อมในด้านอาชีพจะต่ำช่วงแรกๆ แล้วจะค่อยๆ เพิ่มมากขึ้น โดยการจัดเป็นชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนทั่วไป ให้มีลักษณะคู่ขนานไปกับระดับชั้นเรียนที่เพื่อนนักเรียนทั่วไปเรียนอยู่

3.1.3 การจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นให้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่อง เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ การรับประทานอาหารกลางวัน การดูแลบ้านเรือน การไปซื้อของ เป็นต้น

3.2 แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่อง ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องต้องการ เรียกชื่อย่อว่า IEP กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำ IEP ให้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นเฉพาะบุคคล โดยต้องตรวจสอบเพื่อบ่งชี้จุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน รวมถึงความจำเป็นพิเศษ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้

ออกกฎกระทรวงกำหนดกฎหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปีเป็นเงินอุดหนุนสำหรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Program : IIP)

เป็นแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง คนนั้นๆ ในวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน แผนการสอนเฉพาะบุคคลนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน IEP

3.4 การตรวจสอบทางการศึกษา (Educational Assessment หมายถึง กระบวนการที่ใช้วิธีต่างๆ หลายวิธี ในการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการที่จะกำหนดปัญหาและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ พฤติกรรม และร่างกาย รวมทั้ง ตัดสินใจเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องการส่งต่อ การคัดแยก การกำหนดประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

3.5 เทคนิคการสอน เทคนิคการสอนที่ควรนำมาใช้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นพิเศษ มีดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) เป็นเครื่องมือ 2 อย่าง คือ เป็นเทคนิคการสอน และเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินเด็กว่ามีทักษะในเรื่องนั้นๆ แล้วหรือไม่ การวิเคราะห์งาน สามารถใช้ได้หลายกรณี โดยทั่วไปคนหลายคนเข้าใจผิดคิดว่า การวิเคราะห์งานใช้สอนเฉพาะทักษะการดำรงชีวิตหรือการฝีมือ แต่ในความเป็นจริงสามารถนำเทคนิคการวิเคราะห์งานไปใช้ในด้านการวิชาการได้ด้วย

3.5.2 การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) หมายถึง วิธีการสอนที่ให้เพื่อนนักเรียนช่วยสอนให้เพื่อนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ แบบตัวต่อตัว หรือ 1:1 โดยเพื่อนช่วยสอนอาจเป็นนักเรียนชั้นสูงกว่าหรือนักเรียนชั้นเดียวกันอายุเท่ากันแต่มีความสามารถสูงกว่ามาช่วยสอน

3.5.3 ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy System) ในการจัดการเรียนการสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อนในด้านวิชาการยังต้องอาศัยความร่วมมือของเพื่อนนักเรียนทุกคนในการส่งเสริมกำลังใจและช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเพื่อนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในเรื่องทั่วไป เช่น นำทางไปห้องน้ำ ห้องเรียน เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าระบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการฝึกทักษะทางสังคมระหว่างเพื่อนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป การจัดการเรียนการสอนระบบเพื่อนช่วยเพื่อนจะให้นักเรียนเกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน นักเรียนทั่วไปได้เรียนรู้วิธีการช่วยเหลือบุคคลพิการหรือที่มีความบกพร่องที่ถูกต้องและเหมาะสม ในขณะเดียวกัน นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติต่อเพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกแก่ตนเองอย่างถูกวิธีอย่างไรก็ตาม ครูผู้จัดการเรียนการสอนระบบเพื่อนช่วยเพื่อนพึงระมัดระวังปัญหาบางประการที่อาจเกิดขึ้น หากพบว่าเกิดปัญหาใด ๆ ครูควรช่วยเหลือและแนะนำเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนระบบดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

3.6 การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การติดตามความก้าวหน้าใน

ความก้าวหน้าของนักเรียนโดยสรุปจาก IIP ที่ใช้สอนเด็กในแต่ละสาระการเรียนรู้ ทักษะ และ ปัจจุบันใช้วิธีการทบทวนและปรับ IEP ปีละอย่างน้อย 2 ครั้ง รวมทั้งมีการรายงานผลกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะมีการระบุว่าประเมินโดยวิธีใดและใช้เกณฑ์อะไร โดยอาจจะนำเสนอในรูปของกราฟแท่ง กราฟ เส้นประกอบการบรรยาย หรือคิดเป็นคะแนนและเกรดในชั้นประถมศึกษา ครูทั่วไปและครู การศึกษาพิเศษที่ร่วมกันสอนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนร่วมอาจแยกกันประเมินผล นักเรียน กล่าวคือ ครูแต่ละคนประเมินผลและให้เกรดนักเรียนเฉพาะส่วนของตนเอง พร้อมทั้งมี รายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนาของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องประกอบไปด้วยแล้วจึงนำผลการประเมินของครูแต่ละคนมาตัดสินใจร่วมกัน วิธีนี้จะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายรวมทั้งพ่อแม่ของตัวนักเรียนเอง

3.7 การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมชน นอกจากกิจกรรมการเรียน การสอนที่ครูจัดภายในชั้นเรียนและภายในโรงเรียนแล้ว ยังมีกิจกรรมนอกโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียน ควรมีการบริหารจัดการในเรื่องของความปลอดภัย ยานพาหนะ ที่พัก ฯลฯ เพื่อช่วยให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ลักษณะกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่น ในวิชาพลศึกษาจัดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ได้ร่วมกิจกรรมกับนักเรียนทั่วไปในสนามเด็กเล่น กิจกรรมห้องสมุดให้มีการปรับห้องสมุดโดยนำ เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อให้คนพิการทุกประเภทมีโอกาสเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร จัดให้มีบริการหนังสือในรูปแบบของหนังสือเสียง เป็นต้น

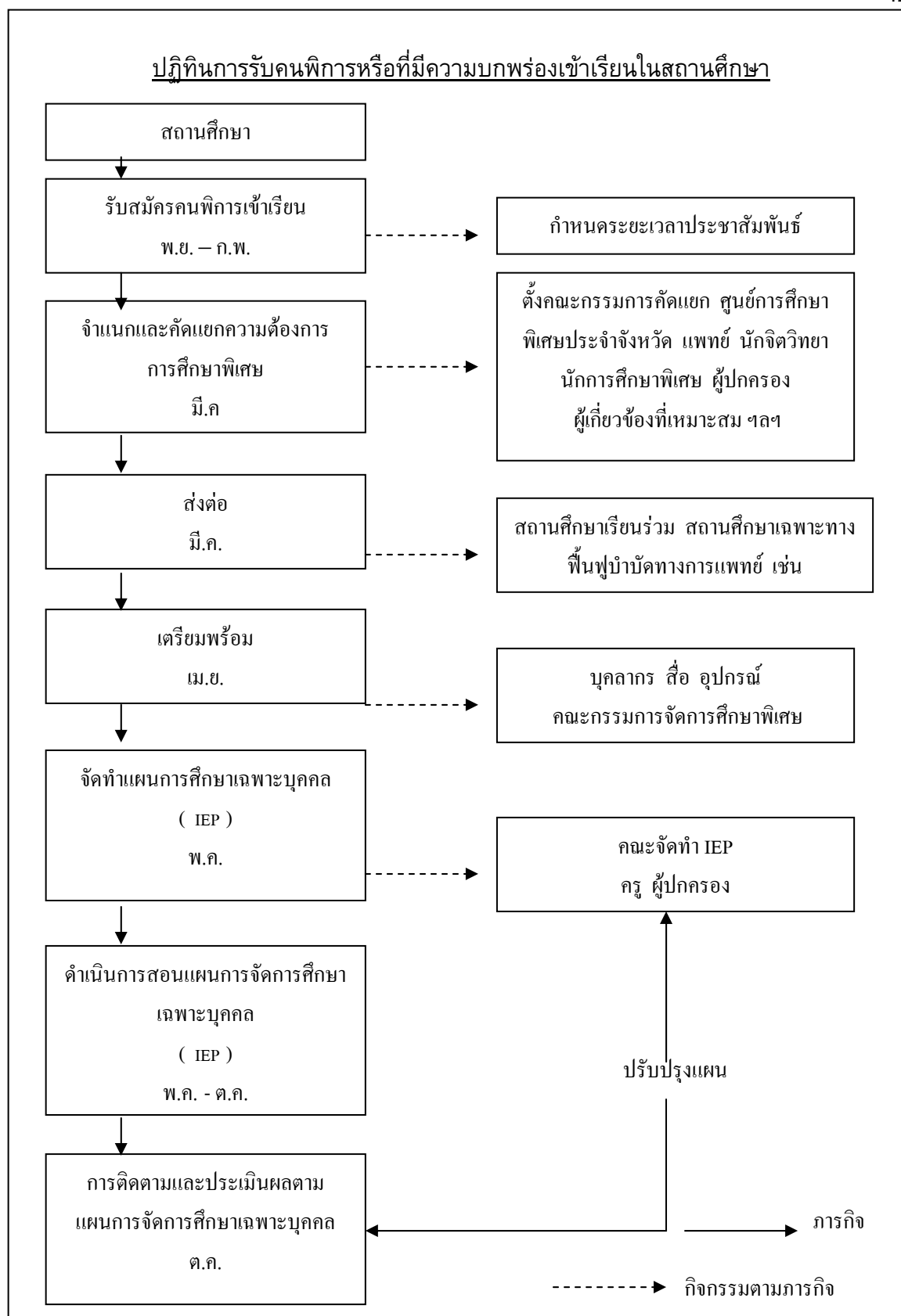
3.8 การประกันคุณภาพ

3.8.1 โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม ขึ้นมา

3.8.2 กลไกในการดำเนินงาน เมื่อคณะกรรมการประกันคุณภาพได้มีการประชุม และรับทราบนโยบายร่วมกันแล้ว การดำเนินงานในเรื่องการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมนั้น เป็นระบบการประเมินผลภายใน โดยให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง

3.8.3 กิจกรรมการประกันคุณภาพ การจัดกิจกรรมประกันคุณภาพนั้น จะต้องมีการประชุมเพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกกลุ่ม ถือว่าการประชุมหรือการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม เป็นกิจกรรมแรกที่คณะกรรมการ การประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมจะต้องทำ จากนั้นควรให้มีการให้ข้อมูลสารสนเทศแก่บุคลากร ทุกคนให้รับทราบ

3.9 การรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ปฏิทินการรับคนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียนในสถานศึกษา
ที่มา: (เบญจา ชลธารินทร์. 2546 : 38)

3.10 การจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริม จำนวนเด็กที่ครูสอนเสริมจะต้องให้บริการ ควรเริ่มจาก 5 – 6 คน ในสัปดาห์แรกๆ แล้วค่อยๆ เพิ่มจำนวนเด็กขึ้นไปในสัปดาห์ต่อมาที่จะ สัปดาห์ แต่ควรจัดให้บริการตามจำนวนที่ต้องรับผิดชอบภายใน 6 สัปดาห์ ยกตัวอย่าง เช่น ใน สัปดาห์แรกที่ให้บริการจัดตารางการบริการให้แก่เด็ก 6 คน แล้วสัปดาห์ต่อไป เพิ่มอีก 2 คน เป็น 8 คน และอีกสัปดาห์ถัดไปเพิ่มอีก 2 คน รวมเป็น 10 คน (หากครูต้องรับผิดชอบ จำนวน เด็ก 10 คน) การค่อยๆ ท่อยจัดบริการให้แก่เด็กเช่นนี้ จะช่วยผ่อนคลายความยุ่งยากในการที่ จะต้องจัดตารางเวลาให้บริการแก่เด็ก ครูสอนเสริมจะต้องประสานงานกับครูทั่วไปทุกชั้นเรียนที่เด็ก กระจายอยู่และจัดเวลาในแต่ละวันให้กับตนเองให้มีเวลาสำหรับเตรียมการก่อนเด็กมารับบริการที่ห้อง สอนเสริมหรือก่อนที่ครูสอนเสริมจะเข้าไปให้บริการในชั้นเรียน จัดให้มีเวลาที่จะใช้ในการตรวจสอบเด็ก บางกรณี และจัดให้มีเวลาที่จะให้คำแนะนำปรึกษาหารือกับครูคนอื่น การจัดตารางเวลาที่จะทำ ให้ทุกฝ่ายยอมรับเป็นสิ่งที่ยาก ฉะนั้นครูสอนเสริมจึงต้องคำนึงถึงเด็กว่าตารางเวลาที่จัดให้กับเด็ก ที่รับผิดชอบแต่ละคนนั้นเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก รวมทั้งตัวครูด้วย

4. เครื่องมือ (T:TOOLS) หมายถึง สิ่งที่น่ามาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วม ช่วยให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุด เป็นการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เครื่องมือดังกล่าวหมายถึง สิ่งต่อไปนี้

4.1 นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานและระบบ การให้บริการที่ชัดเจนทำให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนและบุคคลทั่วไป รวมทั้งพ่อแม่รับรู้ว่าโรงเรียน มีโครงการเรียนร่วม ซึ่งควรกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล

4.2 งบประมาณ โรงเรียนจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อ การจัดการเรียนร่วมให้กับเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่อง

4.3 ระบบบริหารจัดการ หากทางโรงเรียนได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนไว้ เรียบร้อยแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนร่วม จัดตั้งคณะกรรมการ วางแผนโดยนำเสนอให้มีการแต่งตั้งผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เข้าร่วม เป็นกรรมการเพิ่มอย่างน้อย 1 คน และในคณะกรรมการโรงเรียนควรมีผู้ปกครองของนักเรียน พิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าร่วมใน คณะกรรมการ ด้วยอย่างน้อย 1 คน จัดประชุมบุคลากร และผู้ปกครองนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วม ประจำโรงเรียนโดยให้มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วมเพื่อนำเสนอผู้บริหาร โรงเรียนและคณะกรรมการโรงเรียน กำหนดแนวทางการดำเนินงานจัดสรรงบประมาณ กำหนด บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน กำหนดรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม และร่วมมือ กับหน่วยงานและบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น สาธารณสุข โรงพยาบาล หรือ นักจิตวิทยา แต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดการเรียนร่วมแทนหัวหน้าโครงการ ทำหน้าที่ประสานงานและเลขานุการของ คณะกรรมการจัดการเรียนร่วม 1 คน แต่งตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลประมาณ 5 – 7 คนต่อเด็ก 1 คน โดยมีผู้อำนวยการ / ครูใหญ่หรือผู้ช่วยประสาน และมีครูหรือตัวแทนครู

ที่สอนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง นักจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูดและภาษา และพ่อแม่ของเด็ก ร่วมเป็นกรรมการ โดยให้ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ประสานงานในการจัดทำ IEP และดำเนินการสอนตาม IEP โดยจัดทำ IEP สำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง

4.4 กฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พุทธศักราช 2545 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 เป็นเครื่องมือในการกำหนดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และสิ่งช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการเรียนร่วม และกำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปีเป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการในอัตราที่มากกว่าแต่ไม่เกินห้าเท่าของเงินอุดหนุนด้านสื่อและวัสดุการศึกษาที่จัดสรรให้แก่เรียนทั่วไป

4.5 เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology: AT) หมายถึง เทคโนโลยีที่คนพิการใช้ ซึ่งได้มีการพัฒนาและการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีเพื่อช่วยให้คนพิการดำรงชีวิตอิสระสามารถปฏิบัติงานและผลิตงานต่างๆ ออกมาได้ เรียกว่า “Assistive Technology” หรือใช้คำย่อว่า AT โดยอาจจะเป็นเทคโนโลยีระดับพื้นฐาน (Low Technology) หรือระดับสูง (High Technology) ก็ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเครื่องมือที่สามารถหาซื้อได้ตามร้านค้าทั่วไป เช่น โทรศัพท์ที่หน้าปัดมีตัวเลขและตัวอักษรขนาดใหญ่เพื่อช่วยให้คนที่เห็นเลือนรางเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จนกระทั่งถึงเครื่องมือที่มีการออกแบบพิเศษให้คนพิการใช้เป็นเฉพาะบุคคล เช่น แก้วรีดขึ้นไฟฟ้าที่ใช้ท่อพลาสติกบังคับการเคลื่อนไหวโดยคนพิการดูดหรือเป่าลมเข้าท่อแทนการใช้นิ้วมือกดบังคับ

4.6 สิ่งอำนวยความสะดวก (Accessibility) หมายถึง อุปกรณ์ เครื่องมือ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม สิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยให้คนพิการแต่ละประเภทได้รับการศึกษาโดยสะดวกและสอดคล้องตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

4.7 สื่อ หมายถึง สื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หรือเครื่องมือช่วยให้คนพิการเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมเกิดความเข้าใจดีขึ้นและรวดเร็ว

4.8 บริการ หมายถึง บริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละประเภท เช่น บริการการฝึกอบรม บริการเตรียมความพร้อมทางการเรียนรู้ บริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

4.9 ตำรา อาจจัดทำในรูปแบบอื่นที่นอกเหนือไปจากตัวพิมพ์ เช่น หนังสือเสียง สำหรับคนตาบอดและนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เป็นต้น

4.10 ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา หมายถึง มาตรการอื่นที่นอกเหนือจากสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนพิการ

4.11 ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูที่ได้รับการศึกษาสาขาการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไปหรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดที่ปฏิบัติหน้าที่

เป็นครูเดินสอน ครูสอนเสริม หรือครูสอนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนทั่วไป

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้โครงสร้างซีททำให้โรงเรียนได้พิจารณาองค์ประกอบทุกด้านเพื่อสนองตอบความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้มีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เข้ามาเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไปในโรงเรียนปกติ ทำให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป ได้อย่างมีความสุขและรับประโยชน์ทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

3.10 ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ (2542 : 28-29) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม คือ

1. ทางด้านการเรียน เด็กมีโอกาสได้เรียนตามลำดับชั้นในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อบกพร่อง เช่น ถ้าเด็กเรียนในชั้นพิเศษครูมักจะให้ความพิเศษแก่เด็กมากไป หรือตั้งความหวังไว้ค่อนข้างต่ำ เมื่อเด็กทำอะไรไม่ได้ครูมักจะปล่อย เพราะถือว่าเด็กมีความบกพร่อง ถ้าเด็กเรียนในโรงเรียนปกติ เด็กจะได้รับทักษะต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

2. ทางด้านสังคม เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมปกติได้ดีขึ้น มีเพื่อนมากขึ้นไม่เฉพาะแต่เพื่อนพิการเท่านั้น เพื่อนบ้านเข้าใจเด็กดีขึ้น ยอมให้ลูกของตนมาเล่นด้วยเพราะเด็กอยู่ในโรงเรียนเดียวกันกับลูกของตน

3. การเปลี่ยนเจตคติ เด็กปกติจะมีความเคยชินกับเด็กที่มีความบกพร่องมากขึ้น เพราะให้อยู่ร่วมกันจึงไม่เห็นว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องเป็นมนุษย์ประหลาด น่ากลัว ขวชนชั้นในท่าทางและรูปร่างอีกต่อไป นอกจากนี้เด็กยังเรียนรู้ว่าเด็กที่มีความบกพร่องต้องการความช่วยเหลืออะไรบ้าง และมีความเข้าใจต่อเด็กที่มีความบกพร่องดีขึ้น ยอมรับและแสดงความเอื้อเฟื้อมากขึ้น

4. ประหยัดงบประมาณของรัฐบาล เมื่อเด็กที่มีความบกพร่องสามารถเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐบาลก็ไม่จำเป็นต้องสร้างโรงเรียนพิเศษเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง จึงเป็นการลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณไปมาก เพียงแต่เพิ่มบุคลากรที่จำเป็นบางอย่างขึ้นในโรงเรียนปกติเท่านั้น เช่น ครูสอนวิชาเสริม หรือครูเวียนสอน หรือครูการศึกษาพิเศษ ในด้านการบริหารก็มีผู้บริหารโรงเรียนเพียงคนเดียว จึงเป็นการประหยัดในด้านงบประมาณของรัฐ

5. เด็กที่มีความบกพร่องมีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน หรือไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียนพิเศษที่อยู่ห่างไกลมากจนเป็นภาระของผู้ปกครองที่จะต้องรับส่ง ทั้งเป็นการประหยัดพลังงานและเวลาของเด็กที่จะต้องใช้ในการเดินทางโดยนำเวลานั้นๆ มาใช้ฝึกหัดหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีวิตในสังคมปกติให้ดีที่สุดได้

6. เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองไม่ต้องเสียเงินส่งบุตรพิการไปอยู่โรงเรียนประจำ

7. เด็กที่มีความบกพร่องได้มีชีวิตอยู่ในครอบครัวกับบิดา มารดา และญาติพี่น้องตามปกติ มีโอกาสประพฤติปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกของครอบครัว โดยไม่เกิดความรู้สึกว่าถูกแยกออกไป ด้วยเหตุแห่งความพิการ

ประภคติ พูลพัฒน์ (2546 : 21) กล่าวว่า ประโยชน์ของการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ การเรียนร่วมของเด็กพิเศษ ต้องอาศัยความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับประโยชน์ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยดี ได้กล่าวดังนี้

1. ด้านการเรียน เด็กพิเศษได้มีโอกาสเรียนตามระดับชั้น ในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อยกเว้น จะต้องปรับตัวให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และได้รับทักษะต่าง ๆ มากกว่าการเรียนกับเด็กพิเศษด้วยกัน เพราะจะต้องทำตามวัตถุประสงค์ที่ครูตั้งไว้เท่าเทียมกับเด็กปกติ

2. ด้านสังคม เด็กพิเศษมีโอกาสปรับตัว ให้เข้ากับสังคมปกติดีขึ้นมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้น กว่าเรียนกับเด็กพิเศษด้วยกัน มีสังคมกว้างขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองของเด็กปกติ มีความเข้าใจ และยอมรับเด็กพิเศษ ยอมให้เด็กพิเศษเล่นและคบหาสมาคมกับลูกของตน

3. ด้านเจตคติ เด็กปกติจะมีความคุ้นเคย และเข้าใจเด็กพิเศษเป็นมนุษย์ประหลาด มีท่าทางขบขันต่อไป เด็กปกติได้เรียนรู้ถึงความต้องการความช่วยเหลือของเด็กพิเศษทำให้เกิดการยอมรับ และแสดงความเอื้อเฟื้อต่อเด็กพิเศษ ส่วนเด็กพิเศษจะมีความสบายใจและไม่เก็บกอดอารมณ์ร้ายลงได้ จึงก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อกัน

4. ด้านเศรษฐกิจเมื่อเด็กพิเศษสามารถเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐย่อมไม่มีความจำเป็น ในการสร้างโรงเรียนเฉพาะ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณได้มาก อาจเพิ่มแค่เพียงบุคลากร พิเศษความจำเป็นเท่านั้นได้แก่ ครูสอนเสริม ครูเวียนสอน หรือครูการศึกษาพิเศษ พร้อมด้วย อุปกรณ์พิเศษเฉพาะบางอย่าง ส่วนผู้บริหารและโครงสร้างของระบบการศึกษายังคงเดิม

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ประโยชน์จากการเรียนร่วมจะช่วยลดปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลในทางการ ศึกษา สังคมโดยรวม ลดปัญหาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม อันเป็น พื้นฐานการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแล้วยังส่งผลต่อการดำรงชีวิตของคนภายในครอบครัว และ สังคมช่วยลดปัญหาด้านงบประมาณแผ่นดิน ที่สำคัญเมื่อคนพิการได้ประกอบสัมมาชีพอย่างเต็ม ศักยภาพจะช่วยพัฒนาประเทศชาติได้อีกด้วย ด้วยเหตุผลที่ว่าความสามารถและความแตกต่างของ บุคคลย่อมมีศักยภาพทั้งสิ้น ถ้าหากนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม

4.1 งานวิจัยในประเทศ

จากการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมที่ผู้วิจัยรวบรวมได้ดังนี้

ฐานิยา บุญเกียรติ (2538) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพและปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ มีประสบการณ์ในการทำงานศึกษาพิเศษแตกต่างกัน มีอุปสรรคในการจัดการศึกษาพิเศษคล้ายคลึงกัน

นิลบล ทูรานุภาพ (2540) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าการจัดโครงสร้างบริหาร การจัดบุคลากรประจำโครงการ การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การติดตามประเมินผล และการสนับสนุนด้านงบประมาณ ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นด้านการวางแผนโครงการอยู่ในระดับมาก ด้านการเงินและงบประมาณที่ได้รับมีความเหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการน้อย ส่วนการประเมินด้านโปรแกรมเสริม หรือกิจกรรมพิเศษให้แก่เด็กที่เรียนร่วมนั้นการปฏิบัติอยู่ในอันดับปานกลาง ในด้านความคิดเห็นของผู้ปกครองเห็นว่า โครงการเรียนร่วมมีประโยชน์

สหพันธ์ เจริญยศ (2540) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการพัฒนารูปแบบการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าด้านการเงินและงบประมาณที่ได้รับมีความเหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการน้อย

สุวรรณ คำฝ่าย (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมของกรมสามัญศึกษาพบว่า สภาพการจัดการเรียนร่วมในระดับมัธยมศึกษา ผู้บริหารและครูมีความเห็นแตกต่างกันในด้านความพร้อม ด้านบุคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์

วิรัตน์ วิทยานุวัฒน์ (2545) ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่าปัญหาด้านอาคารสถานที่ คือสภาพอาคารเรียนไม่เหมาะสมไม่เอื้อต่อการเรียนร่วมโดยเฉพาะนักเรียนที่พิการ ปัญหาด้านบุคลากร ครูส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิหรือไม่ผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม ปัญหาด้านนักเรียน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เรียนไม่ทันเพื่อน ไม่สนใจการเรียน อาย ไม่กล้าแสดงออก ไม่ยอมร่วมกิจกรรม มีปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านผู้ปกครอง ผู้ปกครองไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเรียนร่วม ไม่มั่นใจว่าบุตรหลานจะเรียนได้ กลัวจะถูกเพื่อนรังแก และรังแก ฐานะยากจนต้องออกไปหารายได้เลี้ยงครอบครัว จึงมอบภาระการดูแลนักเรียนให้แก่โรงเรียน ปัญหาด้านแผนการสอนและโครงการสอน ครูไม่เข้าใจการจัดทำแผนการสอนและโครงการสอน ครูมีภาระงานมาก และเห็นว่าการจัดทำแผนการสอนและโครงการสอนเป็นสิ่ง

ที่ไม่จำเป็น และปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจในเรื่องวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาพิเศษ ครูจะใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลเช่นเดียวกับเด็กปกติ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่ผ่านเกณฑ์ และครูไม่ค่อยให้ความสนใจนักเรียนที่เรียนช้า

กัญญา จันทรใจวงศ์ (2546) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในระดับอนุบาล พบว่าด้านการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในระดับอนุบาลในแต่ละสังกัดมีความเป็นมาที่แตกต่างกัน แต่ทุกโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนร่วมเหมือนกัน มีเกณฑ์การรับเด็กที่เข้ามาเรียนร่วมคล้ายกัน งบประมาณในการจัดการเรียนร่วมบางโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของทางราชการ หรือองค์กรเอกชน แต่บางโรงเรียนไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากหน่วยงานใดๆ เลย

บุญทัน วัฒนศักดิ์สุรกุล (2545 : Online) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2543 โดยศึกษาตามรูปแบบซีบี (CIPP) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคามของผู้บริหารซึ่งจากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีตำแหน่งต่างกัน มีสภาพโดยรวมเท่ากันที่แตกต่างกัน โดยผู้อำนวยการแตกต่างจากอาจารย์ใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับผู้บริหารต่างกันที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีด้านสภาพแวดล้อม ด้านผลผลิตและสภาพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ในส่วนของผู้บริหารที่มีอายุแตกต่างกัน ปรากฏว่ามีด้านสภาพแวดล้อม ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงาน และสภาพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีอายุ 35-40 ปี มีสภาพทั้ง 4 ด้าน แตกต่างจากช่วงอายุอื่นๆ มีด้านผลผลิตเพียงด้านเดียวที่ไม่แตกต่าง สำหรับผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีสภาพแวดล้อมเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่มีวุฒิสองปริญญาตรีมีสภาพแวดล้อมแตกต่างจากผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรี การผ่านการอบรมของผู้บริหารสถานศึกษา สภาพด้านกระบวนการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ผู้บริหารที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ มีสภาพด้านการจัดการเรียนร่วม ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านผลผลิต และสภาพโดยรวมแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารในโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการจัดการเรียนร่วม 7-9 ปี มีสภาพการจัดการเรียนร่วมด้านสภาพแวดล้อม ด้านผลผลิตและสภาพโดยรวมมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมเพียง 1-3 ปี

2. เปรียบเทียบการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2543 ของครูผู้รับผิดชอบโครงการที่มีตำแหน่งต่างกัน มีสภาพโดยรวมเท่ากันที่ต่างกัน โดยอาจารย์ 2 แตกต่างจากอาจารย์ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูผู้รับผิดชอบโครงการที่มีอายุราชการต่างกัน ปรากฏว่าทุกด้านไม่ต่างกัน แต่ครูที่มีอายุแตกต่างกัน มีด้านปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงาน ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านผลผลิต และสภาพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับครูที่ผ่านการอบรมมีสภาพการจัดการเรียนร่วม ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงาน และสภาพโดยรวมแตกต่างจากผู้ไม่เคย

อบรมแต่ศึกษาด้วยตนเอง และผู้ไม่เคยอบรมและไม่ศึกษาด้วยตนเอง ส่วนขนาดของโรงเรียนไม่มีผลต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมของครูผู้รับผิดชอบโครงการ แต่ครูที่มีระยะเวลาในการรับผิดชอบโครงการ 1-2 ปี มีสภาพการจัดการเรียนร่วม ด้านกระบวนการดำเนินงานและด้านผลผลิต แตกต่างจากครูที่มีระยะเวลารับผิดชอบโครงการ 3-4 ปี และ 5 ปีขึ้นไป

3. ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบโครงการ มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2543 ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงาน ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านผลผลิต และโดยรวมไม่แตกต่างกัน

วินัย หนูรัตน์ (2544 : Online) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า

1. ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ด้านการอบรมต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการประมวลความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร ควรจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านเด็กพิเศษ ตลอดจนมีการอบรมอย่างสม่ำเสมอและมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม อาคารสถานที่ ควรจัดให้มีอาคารที่เอื้อต่อเด็กพิเศษ โดยการสร้างขึ้นใหม่หรือปรับปรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่แล้ว สื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีโดยแยกประเภทของเด็กพิเศษ มีให้เพียงพอ การจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้หลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพของเด็กและควรสอนแยกตามประเภทของความพิการ การวัดและประเมินผล ควรมีการแยกการวัดและประเมินผลระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ หรือถ้าไม่แยกก็ควรใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลต่างจากเด็กปกติ

วิลาวัลย์ วงศ์คุณาโรจน์ (2545 : Online) ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่า

1. ระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันในการรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน แตกต่างกัน โดยโรงเรียนที่มีขนาด ตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ มากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ได้แก่ ควรจัดการประชาสัมพันธ์ให้ครู ผู้ปกครองเด็กพิเศษและเด็กปกติให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วม ให้มากขึ้นด้วยสื่อต่างๆ อย่างหลากหลาย ควรอบรมครูก่อนสอนเด็กพิเศษและเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง ควรมีสื่อสำเร็จรูปและอบรมการใช้สื่อแก่ครูผู้สอน ครูประจำชั้นปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มที่ เนื่องจากต้องสอนเด็กปกติด้วย ควรแยกการประเมินผลระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติและยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลระหว่างเด็กพิเศษด้วยกัน

2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แบลนด์ชาร์ต (Blanchard. 1991) ได้ทดลองจัดกิจกรรมเชิงปฐมนิเทศสำหรับเด็กปกติ ระดับประถมศึกษาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนดำเนินการโครงการเรียนร่วม ระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ ผลการทดลองพบว่า เด็กปกติมีทัศนคติในทางบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้รายงานจึงเสนอแนะว่า โรงเรียนควรจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ก่อนที่จะจัดให้มีการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับปกติ

อีแวนส์ (Evans. 1981) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อโครงการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษ กับเด็กปกติในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา และพบว่า ผู้ปกครองเด็กมีความเห็นว่าโครงการเรียนร่วมเป็นโครงการที่อำนวยความสะดวกทางการศึกษาให้แก่เด็ก ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีทัศนคติในทางบวกต่อเด็กพิเศษ ตัวแปร ที่สำคัญที่ทำให้ทัศนคติของผู้ปกครองของเด็กแตกต่างกันได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อายุของเด็กพิเศษ และความรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับเด็กพิเศษ

มาทา (Mata. 1989) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อทัศนคติต่อการเรียนร่วมในเกาะกวม (Guam) ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีทัศนคติในทางบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และการเรียนร่วม บุคลากรทางการศึกษาในงานวิจัยนี้ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษ ครูให้คำปรึกษา ครูแนะแนว นักจิตวิทยา ผู้บริหารโรงเรียน และครูสอนเด็กปกติ การค้นคว้ายังพบอีกว่าครูการศึกษาพิเศษ และครูแนะแนวมีทัศนคติในทางบวกมากกว่าครูปกติ และมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน ผู้รายงานยังพบอีกว่าตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเรียนร่วมของบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การได้รับการฝึกอบรมทางการศึกษาพิเศษ

มาก่อน อายุ และการมีประสบการณ์ตรงกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูและผู้บริหารที่เคยสอน หรือมีความรู้ความเข้าใจต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้รายงานจึงเสนอแนะว่าควรมีการอบรมครู ผู้บริหาร ตลอดจนบุคลากรอื่นของโรงเรียนก่อนเปิดโครงการเรียนร่วมในโรงเรียนนั้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วมที่สนองต่อนโยบายของ รัฐและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ทำให้ขยายตัวของการจัดการศึกษา ประเภทนี้กว้างขวางและแพร่หลายอยู่ในขณะนี้ พอจะสรุปประเด็นสำคัญจากงานวิจัย เช่น สภาพ และปัญหาของการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมการสอน หลักสูตร จำนวนครูผู้สอนเสริมวิชาการ สื่อและอุปกรณ์การสอน การวัดผล และการประเมินผลการเรียน ตลอดจน งบประมาณเป็นต้น การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำเป็นต้องศึกษาบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับใช้ในการพัฒนา แก้ไขปัญหาและการวางแผน การจัดการเรียนร่วมในโอกาสต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมในจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2547 และปีการศึกษา 2548

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เลือกโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 49 คน จากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2548 จำนวน 17 โรงเรียน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย		
		ผู้บริหาร สถานศึกษา	รองผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน
เมือง	1. โรงเรียนบ้านควน	1	-	2
	2. โรงเรียนบ้านเจ๊ะบิลัง	1	1	2
	3. โรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล	1	-	2
ละงู	1. โรงเรียนบ้านหนองหอยโข่ง	1	-	1
	2. โรงเรียนบ้านตะโล๊ะใส	1	1	2
	3. โรงเรียนอนุบาลละงู	1	1	1
	4. โรงเรียนบ้านท่าชะมวง	1	-	2
ท่าแพ	1. โรงเรียนบ้านทางยาง	1	-	1
	2. โรงเรียนบ้านแปะ-ระเหนือ	1	-	1
	3. โรงเรียนบ้านสวนเทศ	1	-	1
ควนโดน	1. โรงเรียนบ้านควนสตอ	1	1	2
	2. โรงเรียนอนนบาลควนโดน	1	-	2
ควนกาหลง	1. โรงเรียนบ้านทุ่งนุ้ยมิตรภาพที่ 49	1	1	2
	2. โรงเรียนนิคมพัฒนาภาคใต้ 3	1	1	1
	3. โรงเรียนควนกาหลงวิทยาคม	1	1	1
มะนัง	1. โรงเรียนนิคมพัฒนาฝั่ง 6	1	-	1
ทุ่งหว้า	1. โรงเรียนบ้านป่าแก้วบ่อหิน	1	-	1
รวม		17	7	25

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยจำนวน 1 ชุด คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ และประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา

รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน โดยมีกรอบเนื้อหา การดำเนินการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน
แกนนำ โดยมีด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม
3. สิ่งแวดล้อม
4. งบประมาณ

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ
จังหวัดสตูล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของ
(Likert's Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้คะแนนตามระดับ
ความคิดเห็นดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5
มาก	ให้คะแนน	4
ปานกลาง	ให้คะแนน	3
น้อย	ให้คะแนน	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัย มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิการจากเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้ง
เอกสาร หนังสือ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มโรงเรียนในจังหวัดสตูล
จำนวน 2 โรงเรียน สอบถามถึงหัวข้อการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ปัญหาที่พบจากการสอนและ
การดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาออกแบบสอบถามต่อกลุ่มตัวอย่าง
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ คือแบบสอบถาม
เกี่ยวกับบริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนใน
จังหวัดสตูล
4. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ
ความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาเพื่อนำมาปรับปรุง
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง
ตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้คะแนนดังนี้ หาก
สอดคล้องตามเนื้อหาให้คะแนน 1 ไม่สอดคล้องให้คะแนน - 1 และไม่แน่ใจให้คะแนน 0 แล้ว
นำไปวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเลือกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ . 5 ขึ้นไป
เพื่อนำไปใช้และนำข้อเสนอแนะ มาแก้ไขปรับปรุงให้เครื่องมือมีคุณภาพยิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับ ผู้บริหาร ครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 10 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient)

7. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบคุณภาพแล้วมาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้ความสมบูรณ์มากที่สุดก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

วิธีหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามบริหารการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความชัดเจนของขอบข่ายเนื้อหาและภาษาที่ใช้ของเครื่องมือให้เหมาะสมตามเกณฑ์ ดังนี้

เมื่อ	+1	แทน	แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงเนื้อหาและจุดประสงค์
	0	แทน	ไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงเนื้อหาและจุดประสงค์
	-1	แทน	แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงเนื้อหาและจุดประสงค์

2. นำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีจำนวน 34 ข้อ เมื่อหาค่า IOC ตามสูตรแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย 0.5 ขึ้นไป จำนวน 28 ข้อ แสดงว่าข้อคำถามมีความตรงตามเนื้อหา คือ วัดตามจุดประสงค์ได้จริง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 0.5 จำนวน 6 ข้อ แสดงว่าข้อคำถามขาดความตรงตามเนื้อหาต้องตัดทิ้งหรือแก้ไข

3. นำผลการวิเคราะห์หาค่า ICO ของแบบสอบถามมาปรับปรุงและคัดเลือกข้อที่มีคุณภาพ

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหาร และครูผู้สอน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 10 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) พบว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น 0.88 ซึ่งแสดงว่ามีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนนี้

1. ขอลหนังสือจากหัวหน้าภาคการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสตูล เพื่อขออนุญาตจัดส่งแบบสอบถาม เก็บข้อมูลในการวิจัย

2. ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสตูล มีหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถาม

3. ภายหลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยไปขอรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์และประมวลผลหาค่าทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/for Window ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดหมวดหมู่ตามลักษณะผู้ตอบ หาค่าความถี่ ร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ ซึ่งแบบมาตราส่วนประมาณค่าวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมินความคิดเห็น (John W.Best : 1981) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหาในการจัดการเรียนร่วมระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	มีปัญหาในการเรียนร่วมระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	มีปัญหาในการเรียนร่วมระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	มีปัญหาในการเรียนร่วมระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	มีปัญหาในการเรียนร่วมระดับน้อยที่สุด

4. การเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้วิธี t-Test, F-Test และวิธี Scheffe'-Test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรของ โรวินेलลี และแฮมเบอร์ตัน (บุญเชิด ภิญโญนนตพงศ์. อ้างอิงจาก Rovinelli and Hambliton. 2527 : 67-70)

$$IOC = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง -1 ถึง +1
	R	หมายถึง	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรครอนบัค (โกวิท ประวาลพุกษ์ และ สมศักดิ์ สินธุราชญ์ . 2523 : 243)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	หมายถึง	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	หมายถึง	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	s_t^2	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนข้อมูลที่ได้}}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}} \times 100$$

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538: 73)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	หมายถึง	ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล
	N	หมายถึง	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ

อังคณา สายยศ, 2538 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	หมายถึง	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนทั้งสองยกกำลังสอง
	N	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.4 สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่อิสระจากกัน ใช้สถิติการทดสอบแบบที (T- test) โดยใช้สูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ , 2543:163)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

2.5 สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One way ONOWA ใช้สูตร ดังนี้ (ผ่องศรี วาณิชศุภวงศ์, 2543 : 180)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	MS_b	หมายถึง	Mean Square ระหว่างกลุ่ม
	MS_w	หมายถึง	Mean Square ภายในกลุ่ม

2.6 สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบรายคู่ กรณีพบว่ามีความแตกต่างกัน โดยใช้
 การเปรียบเทียบแบบ Scheffe' Test โดยใช้สูตร ดังนี้ (ผ่องศรี วาณิชศุภวงศ์, 2543 : 182)

$$F = \frac{\left(\overline{x_1} - \overline{x_2}\right)^2}{MS_w \left(1 / n_1 + 1 / n_2\right) (K - 1)}, df = k - 1, n - k$$

เมื่อ	$\overline{x_1}, \overline{x_2}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ 2
	MS_w	หมายถึง	ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม
	n_1, n_2	หมายถึง	จำนวนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1, 2
	K	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เรื่องบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample size)
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (mean)
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
SS	แทน	ค่าผลบวกกำลังสองของคะแนน (sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (mean squares)
Df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (probability)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t – test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ เอฟ (F – test)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. เพื่อศึกษาบริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน

3. เพื่อเปรียบเทียบบริบทการจัดการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาพิเศษ และประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ ของผู้บริหารและครูผู้สอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในการศึกษาบริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดสตูล ทั้ง 17 โรงเรียน จำนวน 49 คน ปรากฏในตาราง 1

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละ ของผู้บริหารและครูจำแนกตาม ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ และ ประสบการณ์ในการทำงาน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ				
1.1 เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม	10	41.67	15	60.00
1.2 เคยได้รับอบรมหลักสูตรครูการศึกษาพิเศษ	0	0	5	20.00
1.3 จบการศึกษาด้านการศึกษาพิเศษ	0	0	3	12.00
1.4 ไม่มีวุฒิการศึกษาพิเศษ	14	58.33	2	8.00
2. ประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ				
2.1 ต่ำกว่า 2 ปี	13	54.16	5	20.00
2.2 2 – 5 ปี	7	29.17	12	48.00
2.3 สูงกว่า 5 ปี	4	16.67	8	32.00
รวม (คน)	24	49.00	25	51.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่รับผิดชอบการศึกษาพิเศษในจังหวัดสตูล มีจำนวนทั้งสิ้น 49 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 24 คน และครูผู้สอน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 49 และ 51 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึง ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษของผู้บริหารและครู พบว่า ทั้งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมมาแล้ว โดยที่ครูเคยเข้ารับการอบรมในเรื่องดังกล่าวมากกว่าผู้บริหาร แต่ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิการศึกษาพิเศษ ในขณะที่ครูผู้สอนก็มีเพียง 2 คนเท่านั้น

เมื่อพิจารณาถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี ในขณะที่ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 2- 5 ปี

ตอนที่ 2 บริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ บริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ และนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง เป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม
3. ด้านสิ่งแวดล้อม
4. ด้านงบประมาณ

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรากฏผลดังตาราง 3 – 6

ตาราง 3 จำนวนความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล

จำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน	ความถี่	ร้อยละ
1. บกพร่องทางร่างกาย	26	53.06
2. บกพร่องทางสติปัญญา	24	48.97
3. บกพร่องทางสายตา	14	28.57
4. บกพร่องทางการได้ยิน	8	16.32
5. บกพร่องทางการพูดและภาษา	11	22.44
6. มีปัญหาทางการเรียนรู้	31	63.26

ตาราง 3 (ต่อ)

จำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน	ความถี่	ร้อยละ
7. มีปัญหาทางพฤติกรรม/อารมณ์	14	28.57
8. เด็กออทิสติก	11	22.44
9. พิการซ้อน	6	12.24

จากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเรียนร่วมพบว่า จำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่ เป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 63.26 รองลงมาคือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 53.06 ส่วนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ นักเรียนพิการซ้อน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.24

ตาราง 4 รูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล

รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน	ความถี่	ร้อยละ
1. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและปฏิบัติเหมือนเด็กปกติทุกประการ	34	69.38
2. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ แต่ได้รับการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ	34	69.38
3. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติบางวิชา และเรียนในชั้นพิเศษเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องบางวิชา	15	30.61
4. เรียนในชั้นปกติทุกรายวิชา โดยมีครูการศึกษาพิเศษเข้าไปช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย ๆ ขณะครูประจำวิชาอธิบาย	3	6.12
5. เรียนในชั้นพิเศษ โดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วม	0	0
6. เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรกับเด็กปกติ	5	10.20
7. เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเท่าที่จำเป็น	3	6.12

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู เกี่ยวกับรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและปฏิบัติเหมือนเด็กปกติทุกประการ และเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ แต่ได้รับบริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 69.38 ในขณะที่รูปแบบการเรียนในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเท่าที่จำเป็น มีการจัดน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.12 ส่วนรูปแบบการเรียนในชั้นเรียนพิเศษโดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วม ไม่มีการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้เลย

ตาราง 5 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล

การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนเรียนร่วม	ความถี่	ร้อยละ
1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	46	93.87
2. การอบรมประจำสัปดาห์	41	83.67
3. กิจกรรมหรือประเพณีท้องถิ่น	45	91.83
4. การแข่งขันกีฬาภายในของสถานศึกษา	46	93.87
5. การเข้ารับบริการตรวจสุขภาพประจำปีของโรงเรียน	40	81.63
6. กิจกรรมเนื่องในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันปิยมหาราช วันเฉลิมพระชนมพรรษา เป็นต้น	41	83.67
7. อื่น ๆ	4	8.16

จากตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนเรียนร่วม ส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการแข่งขันกีฬาภายในสถานศึกษา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 93.87 อันดับรองลงมามี คือ การเข้าร่วมในกิจกรรมหรือประเพณีท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 91.83 ในขณะที่ การเข้ารับบริการตรวจสุขภาพประจำปีของโรงเรียนมีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมน้อย คิดเป็นร้อยละ 81.63

ตาราง 6 การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล

การวัดประเมินผลการเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ
1. มีการประเมินผลก่อนเรียนเพื่อจำแนกเด็กเข้าชั้นเรียน	25	51.02
2. มีการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์กลุ่มสาระการเรียนรู้	23	46.93
3. การวัดผลประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีเกณฑ์การประเมินเฉพาะ	27	55.10
4. การประเมินผลแยกกลุ่มนักเรียนปกติ และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษออกจากกัน	18	36.73
5. การประเมินผลการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเมินจากพัฒนาการของเด็ก	34	69.38
6. การประเมินผลการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเมินตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	41	83.67
7. ภายหลังจากการประเมินระหว่างเรียน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่ไม่ผ่านเกณฑ์ได้รับการสอนซ่อมเสริม	27	55.10
8. อื่น ๆ	3	6.12

จากตาราง 6 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ส่วนใหญ่ เป็นการประเมินผลตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) คิดเป็นร้อยละ 83.67 รองลงมา คือ การประเมินผลการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเมินจากพัฒนาการของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 69.38 ในขณะที่ การประเมินผลแยกกลุ่มนักเรียนปกติ และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษออกจากกัน มีความถี่ของการปฏิบัติอยู่น้อย คิดเป็นร้อยละ 36.73

2. ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล บริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ปรากฏในตาราง 7 - 9

ตาราง 7 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม (ผู้บริหาร)	ความถี่	ร้อยละ
1. ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนร่วม	38	77.55
2. ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล	30	61.22
3. ผู้บริหารให้คำปรึกษาแก่ครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	30	61.22
4. ผู้บริหารจัดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการเรียนร่วมมาดูแลโดยเฉพาะ	18	36.73
5. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	34	69.38
6. ผู้บริหารประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนครูเดินสอน	7	14.28
7. ผู้บริหารสนองนโยบายการศึกษาโดยการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	14	28.57
8. อื่น ๆ	2	4.08

จากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ในส่วนของผู้บริหาร ส่วนใหญ่ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 77.55 รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 69.38 ส่วนประเด็นที่ผู้บริหารประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนครูเดินสอน มีความถี่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.28

ตาราง 8 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม
จังหวัดสตูล

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม (ครูผู้สอน)	ความถี่	ร้อยละ
1. ครูผู้สอนเข้าใจหลักจิตวิทยาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	37	75.51
2. ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	39	79.59

ตาราง 8 (ต่อ)

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม (ครูผู้สอน)	ความถี่	ร้อยละ
3. ครูผู้สอนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษแต่ละประเภท	35	71.42
4. ครูผู้สอนทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลของนักเรียนเพื่อให้การ สอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	41	83.67
5. ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเรื่องการสอนนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษทุกครั้งที่โรงเรียนส่งรายชื่อเข้าอบรม	40	81.63
6. ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ชักถาม และแสดงความคิดเห็นเช่นเดียวกับนักเรียนปกติ	35	71.42

จากตาราง 8 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ครูผู้สอนทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลของนักเรียนเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งมีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.67 รองลงมา คือ ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเรื่องการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกครั้งที่โรงเรียนส่งรายชื่อเข้าอบรม คิดเป็นร้อยละ 81.63 ส่วนประเด็นครูผู้สอน ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท และ เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ชักถามและแสดงความคิดเห็นเช่นเดียวกับนักเรียนปกติ มีความถี่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.42

ตาราง 9 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม (ผู้ปกครอง)	ความถี่	ร้อยละ
1. ผู้ปกครองเอาใจใส่และยอมรับในความต้องการพิเศษของเด็ก	41	83.67
2. ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษติดต่อกับโรงเรียนเสมอ	34	69.38
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	29	59.18
4. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	19	38.77
5. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	16	32.65

จากตาราง 9 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ ผู้ปกครองเอาใจใส่และยอมรับในความต้องการพิเศษของเด็ก ซึ่งมีค่าความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.67 ในขณะที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีค่าความถี่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.65

3. ด้านสิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล บริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ
จังหวัดสตูล ด้านสิ่งแวดล้อม ปรากฏในตาราง 10 – 11

ตาราง 10 ด้านสิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับสภาพของอาคารเรียนของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม
จังหวัดสตูล

ด้านสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพของอาคารเรียน	ความถี่	ร้อยละ
1. มีจำนวนอาคารเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	28	57.14
2. อาคารมีความสะอาดและเป็นระเบียบ	35	71.42
3. อาคารอยู่ในสภาพดีเหมาะแก่การใช้ในการเรียนการสอน	30	61.22
4. มีอาคารเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	18	36.73
5. มีความไม่สะอาดและขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย	4	8.16
6. อาคารที่ใช้ในการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเหมาะสมกับประเภทของความพิการ	8	16.32

จากตาราง 10 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านสิ่งแวดล้อม ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพอาคารเรียน ส่วนใหญ่อาคารมีความสะอาดและเป็นระเบียบ อยู่ในสภาพดีเหมาะแก่การใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งมีค่าความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.42 และ 61.22 ตามลำดับ ในขณะที่ อาคารไม่สะอาดและขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีค่าความถี่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.16

ตาราง 11 ด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล

สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1. มีห้องเสริมวิชาการ	33	67.34
2. มีห้องกิจกรรมบำบัดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ห้องศิลปะ ดนตรี	7	14.28
3. มีทางลาดภายในอาคารและราบบันไดสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย	2	4.08
4. มีห้องน้ำห้องส้วมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย	4	8.16
5. มีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนพิเศษ	23	46.93
6. มี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตรงกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	35	71.42

จากตาราง 11 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านสิ่งแวดล้อม ในส่วนที่เกี่ยวกับสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ส่วนใหญ่มี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตรงกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งมีค่าความถี่สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 71.42 ส่วนการที่โรงเรียนมีทางลาดภายในอาคารและราบบันไดสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย มีค่าความถี่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.08

4. ด้านงบประมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล บริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านงบประมาณ ปรากฏในตาราง 12

ตาราง 12 ด้านงบประมาณที่ได้รับ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล

ด้านงบประมาณ	เพียงพอ (ความถี่)	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ (ความถี่)	ร้อยละ
1. ได้รับการสนับสนุนจาก กระทรวงศึกษาธิการ	23	46.93	26	53.06
2. ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือ หน่วยงานเอกชน	8	16.32	41	83.67
3. ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือ หน่วยงานของรัฐ	19	38.77	30	61.22
4. ได้รับการสนับสนุนจากสมาคม ผู้ปกครองและครูในโรงเรียน	10	20.40	39	79.59
5. อื่น ๆ	1	2.04	48	97.95

จากตาราง 12 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านงบประมาณ พบว่า งบประมาณที่ได้รับส่วนใหญ่ไม่เพียงพอ กับความต้องการ โดยที่ งบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการมีความเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 46.93

2. ปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง เป็นรายด้าน ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตาราง 13 – 17

ตาราง 13 ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล โดยภาพรวม

ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.65	0.85	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม	2.39	0.86	น้อย
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	2.44	0.98	น้อย
4. ด้านงบประมาณ	2.76	1.03	ปานกลาง
รวม	2.65	0.83	ปานกลาง

จากตาราง 13 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณและด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$, 2.65) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมและด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$, 2.39)

ตาราง 14 ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. หลักสูตรที่ใช้ในชั้นเรียนร่วมเป็นหลักสูตรปกติ	3.20	1.21	ปานกลาง
2. เนื้อหาการเรียนบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ยากเกิน ความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.39	1.34	ปานกลาง
3. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนจัดขึ้นไม่สอดคล้องกับ สภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.43	0.87	น้อย
4. การวัดผลประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตาม สภาพจริง	2.61	1.13	ปานกลาง
5. การสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ หลังการวัดผลระหว่างเรียน	2.43	1.00	น้อย
6. เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษตามที่กำหนดไว้ในสมุด ปพ.5 ปพ.6.	2.92	1.34	ปานกลาง

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
7. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดในโอกาสต่างๆ	2.10	1.33	น้อย
8. การจัดกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.39	0.91	น้อย
9. กิจกรรมสอดคล้องกับสภาพและปัญหาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.41	0.98	น้อย
รวม	2.65	0.85	ปานกลาง

จากตาราง 14 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของ โรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อหลักสูตรที่ใช้ในชั้นเรียนร่วมเป็นหลักสูตรปกติ เนื้อหาการเรียนบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ยากเกิน การวัดผลประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามสภาพจริง ตลอดจนเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามที่กำหนดไว้ในสมุด ปพ.5 ปพ.6.มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยข้อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดในโอกาสต่างๆ มีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.10$)

ตาราง 15 ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล
ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม

ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. ผู้บริหารเห็นความสำคัญกับการให้ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้ารับการอบรมการสอนนักเรียนเรียนร่วม	2.14	1.46	น้อย
2. ฝ่ายบริหารจัดการครูเข้าสอนชั้นเรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอน	2.29	1.26	น้อย
3. ครูเลือกกิจกรรมการเรียนเหมาะสมกับประเภทความพิการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.37	.93	น้อย

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
4. ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.39	0.89	น้อย
5. ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2.53	1.26	ปานกลาง
6. ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม	2.41	1.12	น้อย
7. ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	2.51	1.26	ปานกลาง
8. ครูผู้สอนจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.39	1.19	น้อย
9. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.53	1.06	ปานกลาง
รวม	2.39	0.86	น้อย

จากตาราง 15 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นข้อ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและข้อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 16 ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ด้านสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. อาคารเรียนมีเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.65	1.44	ปานกลาง
2. อาคารเรียนมีทางเดินลาดขึ้นลงสำหรับนักเรียนบกพร่องทางร่างกายที่ต้องใช้รถเข็นล้อเลื่อน	2.24	1.55	น้อย

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ด้านสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
3. จัดสรรสื่อและอุปกรณ์การเรียนให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.49	1.34	น้อย
4. การให้บริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสตูลเกี่ยวกับสื่อ อุปกรณ์และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	2.24	1.16	น้อย
5. การผลิตสื่อสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.35	1.11	น้อย
6. การจัดให้มีห้องเสริมวิชาการ และกิจกรรมบำบัด เช่น ห้องศิลปะ หรือห้องดนตรีบำบัด	2.63	1.18	ปานกลาง
รวม	2.44	0.98	น้อย

จากตาราง 16 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ด้านสิ่งแวดล้อมในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ยกเว้น ข้อ อาคารเรียนมีเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และข้อการจัดให้มีห้องเสริมวิชาการ และกิจกรรมบำบัด เช่น ห้องศิลปะ หรือห้องดนตรีบำบัดมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.63, 2.65$)

ตาราง 17 ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล
ด้านงบประมาณ

ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ด้านงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. งบประมาณการผลิตสื่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.80	1.14	ปานกลาง
2. การจัดซื้อเครื่องมือพิเศษตามความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	2.67	1.14	ปานกลาง
3. ค่าตอบแทนสำหรับครูเสริมวิชาการนอกเวลา	2.80	1.29	ปานกลาง
4. งบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ห้องเสริมวิชาการและห้องกิจกรรมบำบัด	2.78	1.14	ปานกลาง
รวม	2.77	1.03	ปานกลาง

จากตาราง 17 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล ด้านงบประมาณ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยข้อที่งบประมาณการผลิตสื่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และค่าตอบแทนสำหรับครูเสริมวิชาการนอกเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.80$) ส่วนข้อการจัดซื้อเครื่องมือพิเศษตามความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=2.67$)

3. การเปรียบเทียบบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ และประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ ของผู้บริหารและครูผู้สอน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผล ดังตาราง 18 – 20

ตาราง 18 ผลการทดสอบค่าที (t-test) ในการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ที่มีตำแหน่งต่างกัน (ผู้บริหารและครู) โดยภาพรวม และรายด้าน ดังนี้

ด้านที่	บริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล	ผู้บริหาร		ครู		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.41	0.68	2.89	0.95	-2.04*
2	ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม	2.25	0.91	2.53	0.81	-1.11
3	ด้านสิ่งแวดล้อม	2.36	1.03	2.51	0.95	-0.51
4	ด้านงบประมาณ	2.82	0.97	2.70	1.10	-0.41
รวม		2.46	0.89	2.66	0.84	-0.84

จากตาราง 18 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริบทการดำเนินการจัดการเรียนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 19 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม ดังนี้

แหล่งความ แปรปรวน	ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ				
	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	1	.116	.116	.177	.676
ภายในกลุ่ม	47	30.926	.658		
รวม	48	31.043			

จากตารางที่ 19 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม ดังนี้

แหล่งความ แปรปรวน	ประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ				
	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	2.238	1.119	1.787	.179
ภายในกลุ่ม	46	28.805	.626		
รวม	48	31.043			

จากตารางที่ 20 พบว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง บริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูลมี
การสรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบริบทการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำของจังหวัดสตูล ตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล
ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล
จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ และประสบการณ์ในการทำงานด้าน
การศึกษาพิเศษ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำ
การจัดการเรียนร่วมของจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2547 และปีการศึกษา 2548

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา
และครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 49 คน จากโรงเรียนแกนนำจัดการ
เรียนร่วมจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2548 จำนวน 17 โรงเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ตำแหน่ง

1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

1.1.2 ครูผู้สอน (ที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษ)

1.2 ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

1.2.1 เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

1.2.2 เคยได้รับการอบรมหลักสูตรครูการศึกษาพิเศษ

1.2.3 จบการศึกษาด้านการศึกษาพิเศษ

1.2.4 ไม่มีวุฒิการศึกษาพิเศษ

1.3 ประสิทธิภาพในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ

1.3.1 ต่ำกว่า 2 ปี

1.3.2 2 – 5 ปี

1.3.3 สูงกว่า 5 ปี

2. ตัวแปรตาม คือ บริบทของการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล 4 ด้าน คือ

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม

2.3 สิ่งแวดล้อม

2.4 งบประมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยจำนวน 1 โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาพิเศษ และประสิทธิภาพในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยมีกรอบเนื้อหา การดำเนินการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ โดยมีด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเรียนร่วม

2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม

3. สิ่งแวดล้อม

4. งบประมาณ

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของ (Likert's Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนนี้

1. ขออนุญาตจากหัวหน้าภาคการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสตูล เพื่อขออนุญาตจัดส่งแบบสอบถาม เก็บข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสตูล มีหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถาม
3. ภายหลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยไปขอรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์และประมวลผลหาค่าทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/for Window (Statistical Package for the Social Sciences for Window) ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดหมวดหมู่ตามลักษณะผู้ตอบ หาค่าความถี่ ร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย
 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย
 3. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ ซึ่งแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมินความคิดเห็น (John W. Best : 1981) ดังนี้
ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหาในการจัดการเรียนร่วมระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	มีปัญหาในการเรียนร่วมระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	มีปัญหาในการเรียนร่วมระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	มีปัญหาในการเรียนร่วมระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	มีปัญหาในการเรียนร่วมระดับน้อยที่สุด
4. การเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้วิธี t – Test , F – Test และ วิธี Scheffe' – Test

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล
สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ
ในจังหวัดสตูล ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเรียนร่วม พบว่า จำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนส่วนใหญ่ เป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 63.26 รองลงมาคือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 53.06 ส่วนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ นักเรียนพิการซ้อน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.24

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก
พิเศษในโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเรียน
ร่วมในชั้นเรียนปกติและปฏิบัติเหมือนเด็กปกติทุกประการ และเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ แต่ได้รับ
บริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 69.38 ในขณะที่รูปแบบการเรียนในชั้นเรียน
พิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเท่าที่จำเป็น มีการจัดน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ
6.12 ส่วนรูปแบบการเรียนในชั้นเรียนพิเศษโดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วม ไม่มีการจัดกิจกรรม
ในลักษณะนี้เลย

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนเรียนร่วม
ส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการแข่งขันกีฬาภายในสถานศึกษา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ
93.87 อันดับรองลงมา คือ การเข้าร่วมในกิจกรรมหรือประเพณีท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 91.83
ในขณะที่ การเข้ารับบริการตรวจสอบสภาพประจำปีของโรงเรียนมีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมน้อย คิด
เป็นร้อยละ 81.63

4. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของ
โรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล เกี่ยวกับการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ เป็นการประเมินผล
การเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประเมินตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
คิดเป็นร้อยละ 83.67 รองลงมา คือ การประเมินผลการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
ประเมินจากพัฒนาการของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 69.38 ในขณะที่ การประเมินผลแยกกลุ่มนักเรียน
ปกติ และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษออกจากกัน มีความถี่ของการปฏิบัติอยู่น้อย คิดเป็นร้อยละ
36.73

5. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของ
โรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ในส่วนของ
ผู้บริหาร ส่วนใหญ่ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนร่วมคิดเป็นร้อยละ 77.55
รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอน

นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 69.38 ส่วนประเด็นที่ผู้บริหารประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนครูเงินสอน มีความถี่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.28

6. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ครูผู้สอนทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลของนักเรียนเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งมีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.67 รองลงมา คือ ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเรื่องการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกครั้งที่โรงเรียนส่งรายชื่อเข้าอบรม คิดเป็นร้อยละ 81.63 ส่วนประเด็นครูผู้สอนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท และ เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ชักถามและแสดงความคิดเห็นเช่นเดียวกับนักเรียนปกติ มีความถี่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.42

7. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ผู้ปกครองเอาใจใส่และยอมรับในความต้องการพิเศษของเด็ก ซึ่งมีค่าความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.67 ในขณะที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีค่าความถี่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.65

8. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อ บริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านสิ่งแวดล้อม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพอาคารเรียน ส่วนใหญ่อาคารมีความสะดวกและเป็นระเบียบ อยู่ในสภาพดีเหมาะแก่การใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งมีค่าความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.42 และ 61.22 ตามลำดับ ในขณะที่ อาคารไม่สะอาดและขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีค่าความถี่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.16

9. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านสิ่งแวดล้อม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ส่วนใหญ่มี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตรงกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งมีค่าความถี่สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 71.42 ส่วนการที่โรงเรียนมีทางลาดภายในอาคารและราบบันไดสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย มีค่าความถี่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.08

10. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ด้านงบประมาณ พบว่า งบประมาณที่ได้รับส่วนใหญ่ไม่เพียงพอกับความต้องการ โดยที่ งบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการมีความเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 46.93

11. ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณ และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$, 2.65) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมและด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$, 2.39)

11.1 ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของ โรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อหลักสูตรที่ใช้ในชั้นเรียนร่วมเป็นหลักสูตรปกติ เนื้อหาการเรียนบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ยากเกิน การวัดผลประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามสภาพจริง ตลอดจนเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามที่กำหนดไว้ในสมุดปพ.5 ปพ.6.มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยข้อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดในโอกาสต่างๆ มีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.10$)

11.2 ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นข้อ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและข้อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

11.3 ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ด้านสิ่งแวดล้อมในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ยกเว้น ข้อ อาคารเรียนมีเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และข้อการจัดให้มีห้องเสริมวิชาการ และกิจกรรมบำบัด เช่น ห้องศิลปะ หรือห้องดนตรีบำบัดมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63, 2.65$)

11.4 ปัญหาในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ด้านงบประมาณ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยข้อที่งบประมาณการผลิตสื่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และค่าตอบแทนสำหรับครูเสริมวิชาการนอกเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.80$) ส่วนข้อการจัดซื้อเครื่องมือพิเศษตามความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.67$)

12. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ที่มีตำแหน่งต่างกัน(ผู้บริหารและครูผู้สอน) โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริบทการดำเนินการจัดการเรียนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

13. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย

14. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษโดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง บริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและปฏิบัติเหมือนเด็กปกติทุกประการ และเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ แต่ได้รับบริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 69.38 ในขณะที่รูปแบบการเรียนในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเท่าที่จำเป็น มีการจัดน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.12 ส่วนรูปแบบการเรียนในชั้นเรียนพิเศษโดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วม ไม่มีการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้เลย ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมของจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง ยังขาดห้องเรียนพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และมีบุคลากรน้อย เลยจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเรียนร่วมกันในชั้นเรียนปกติเหมือนกับเด็กนักเรียนทั่วไป ๆ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษส่วนใหญ่ในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูลนั้น เป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 63.26 ดังผลการวิจัยที่ปรากฏ เด็กเหล่านี้สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไปได้ เพียงแต่ไม่สามารถเรียนรู้ได้เท่าทันเพื่อนร่วมห้อง เพราะเด็กเหล่านี้มีปัญหาเรื่องการเรียน การเขียน ซึ่งเป็นบุคคลอ่านเขียนเรียนยาก ดังที่ ผดุง อารยะวิญญู (2540 : 1) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีความยากลำบากในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การให้เหตุผล และความสามารถทางคณิตศาสตร์ไม่เป็นระบบ และอาจขาดทักษะทางสังคม แต่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ดังนั้นจึงน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนแกนนำส่วนใหญ่ในจังหวัดสตูลจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยให้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ส่วนรูปแบบการเรียนในชั้นเรียนพิเศษโดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วม ไม่มีการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้เลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีอาคารไม่เพียงพอ ขาดห้องเรียนพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ วิทยานุวัฒน์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่าปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาด้านอาคารสถานที่ คือสภาพอาคารเรียนไม่เหมาะสม ไม่เพียงพอ และไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วม

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล เกี่ยวกับการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ส่วนใหญ่เป็นการประเมินผลการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกระแสนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการสอนของครู โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งยึดถือหลักความแตกต่างของผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ และเต็มศักยภาพ อีกทั้งศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสตูล ได้มีนโยบายให้ทุกโรงเรียนจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยให้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ส่งกลับไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสตูล เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับนักเรียนเหล่านี้ จึงส่งผลให้ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนเพื่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนของครู

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณและด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมและด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ การจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนปกติทั่วไป ยังเป็นเรื่องใหม่ที่เพิ่งมีการบรรจุให้มีขึ้นอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อมีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2542 ซึ่งครูและผู้บริหารส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความชำนาญ ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ วิทยานวัฒน์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การจัดการเรียนร่วมยังคงมีปัญหาอยู่หลายประการ ได้แก่ อาคารสถานที่โดยที่สภาพอาคารสถานที่ยังขาดแคลน ไม่เอื้อต่อการเรียนร่วมโดยเฉพาะนักเรียนพิการทางด้านร่างกาย ครูส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิหรือไม่ผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ จึงขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วมเป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุทำให้การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล มีปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการเงินและงบประมาณมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง หมายความว่า สภาพหรือบริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูลยังคงมีปัญหาในเรื่องงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สหภัทร์ เจริญยศ (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า การพัฒนารูปแบบการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ยังขาดงบประมาณที่เพียงพอ งบประมาณที่ได้รับมีความเหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการน้อย

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ คำฝ่าย (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมของกรมสามัญศึกษาพบว่า สภาพการจัดการเรียนร่วมในระดับมัธยมศึกษา ผู้บริหารและครูมีความเห็นแตกต่างกันในด้านความพร้อม ด้านบุคลากร สื่อวัสดุ อุปกรณ์ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงที่จะต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพและปัญหาของเด็กแต่ละคน มีรูปแบบ และวิธีการสอนแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน และไม่มีวิธีการที่แน่นอน และไม่มีวิธีการสอนแบบไหนที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุดสำหรับเด็กเหล่านี้ ครูเป็นฝ่ายปฏิบัติจึงมักจะเจอปัญหาและอุปสรรคในการทำงานมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่เพียงรับนโยบาย บริหารจัดการการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเท่านั้น ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ได้ลงมือสอนนักเรียนด้วยตนเอง ไม่ได้วัดประเมินผลการเรียนของนักเรียนด้วยตนเอง นอกจากนี้จากข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามยังพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการศึกษาพิเศษ และไม่คอยได้รับการอบรมด้านการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียน จึงอาจจะเป็นสาเหตุทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความแตกต่างกัน

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อบริบทการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล จำแนกตามความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ และประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม เคยได้รับการศึกษาเกี่ยวกับวิชาการศึกษาพิเศษ จบการศึกษาด้านการศึกษาพิเศษ และไม่มีวุฒิการศึกษาพิเศษ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย หนูรัตน์ (2544 :Online) ที่ได้ทำวิจัยพบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นไม่ว่าผู้บริหารหรือครูจะเคยเข้ารับการอบรมด้านการการศึกษาพิเศษ หรือเรียนเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ หรือแม้แต่จบการศึกษาด้านการศึกษาพิเศษมาโดยตรง ก็จำเป็นจะต้องทำงานภายใต้บริบทหรือสภาพของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูลเหมือนกัน กล่าวคือ จะต้องจัดการเรียนร่วมเหมือนกัน ต่างกันตรงที่สภาพอาคารเรียน ความพร้อม สภาพการจัดการเรียนการสอน บุคลากร งบประมาณ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนแกนนำส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในเรื่องงบประมาณ อาคารสถานที่ ที่เอื้อต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือแม้กระทั่งรูปแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันในโรงเรียนก็อยู่ภายใต้เงื่อนไขเดียวกัน จึงอาจจะเป็นเหตุผลที่ทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่วุฒิการศึกษาพิเศษต่างกันและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนแกนนำในจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ และปฏิบัติเหมือนเด็กปกติทุกประการ และเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ แต่ได้รับบริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ ดังนั้น ควรปรับปรุงหรือเพิ่มรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างหลากหลาย เอื้อต่อสภาพร่างกายของผู้เรียน และความต้องการมากขึ้น และควรจัดให้มีห้องเรียนพิเศษสำหรับเด็กพิเศษเป็นการเฉพาะ

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กพิเศษยังไม่มีมีการแยกกลุ่มนักเรียนปกติ และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษออกจากกันเท่าที่ควร ดังนั้นครูผู้สอนควรพัฒนารูปแบบ วิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนที่มีลักษณะพิเศษหรือมีความต้องการพิเศษ และควรแยกเด็กปกติและเด็กพิเศษออกจากการใช้เกณฑ์เดียวกันในการตัดสินผลการเรียน หรือการพัฒนาความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ควรคำนึงถึงความแตกต่าง และศักยภาพของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การดำเนินการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล ในด้านที่ผู้บริหารจัดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการเรียนร่วมมาดูแลโดยเฉพาะยังมีความถี่ของการปฏิบัติน้อยที่สุด ดังนั้นควรจัดให้มีบุคลากรหรือผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ในด้านนี้มารับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษของโรงเรียน อาจจะใช้วิธีการสรรหาครูที่จบทางด้านการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะ เพื่อรองรับการเข้าเรียนของเด็กพิเศษหรือใช้วิธีส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษ เป็นต้น

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีค่าความถี่ในการปฏิบัติอยู่น้อยที่สุด ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมหรือหาวิธีการให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้มากขึ้น

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า งบประมาณที่ได้รับในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่เพียงพอกับความต้องการ โดยที่ งบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากกระทรวง ศึกษาธิการมีเพียงน้อยนิด คิดเป็นร้อยละ 46.93 ดังนั้น ทั้งผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรกระดมทรัพยากร งบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ ให้มากขึ้น เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

6. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบริบทการดำเนินงาน การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริบทการ ดำเนินการจัดการเรียนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้ครูปรับปรุงพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้สอดคล้อง

กับสภาพและความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น อีกทั้งควรมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษในด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดสตูล และจังหวัดอื่น ๆ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการศึกษาพิเศษต่อไป
2. ควรได้มีการศึกษาลึกลงไปถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหารการศึกษาต่อไป
3. ควรได้ศึกษารายกรณีเฉพาะรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ตลอดจนแนวโน้มในการพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษในอนาคต เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน การจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองการศึกษาเพื่อคนพิการ. (2543). **คู่มือการจัดการเรียนร่วมในระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2542). **รายงานสภาพการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติในประเทศไทย**. กลุ่มวิจัย ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์.
- _____. (2544). **โครงสร้างระบบบริหารการศึกษาเพื่อคนพิการ**. กองพัสดุและอุปกรณ์การศึกษา. กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: งานพิมพ์กลุ่มพัฒนาสื่อการศึกษา.
- กันยา ไจวงศ์. (2546). **การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในระดับอนุบาล**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สินธุเวชชัย. (2523). **การประเมินในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช.
- จินตนา อัมพรภาค. (2546). **การสำรวจความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิราพร เอี่ยมดิลก. (2543). **รายงานผลดำเนินการโครงการนักเรียนตาบอดเรียนร่วมในโรงเรียนปกติของโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฐานิยา บุญเกียรติ. (2538). **การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดการประถมศึกษาแห่งชาติ**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิลบล ทูรานุกาพ. (2540). **การประเมินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เบญจา ชลธารันท์. (2546). **คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยโครงสร้างชีวิต**. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เพทายการพิมพ์.
- บุญทัน วัฒนศักดิ์สุกุล. (2545). **การศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2543**. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2548, จาก <http://www.thaiedresearch.org/result/result.php?id=6182>
- บุญเชิญ ภิญโญอนันตพงศ์. (2527). **การทดสอบแบบองเกนต์แนวคิดและวิธีการ**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ประกฤติ พูลพัฒน์. (2546). **การเรียนร่วมชั้นของเด็กพิเศษ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ประพจน์ เกตุราภาส. (2543). **สู่การเรียนร่วม**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2533). **การศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). **การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.
- ผ่องศรี วาณิชยศกุลวงศ์ (2543). **เอกสารคำสอน ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2529). **คู่มือการจัดการเรียนร่วม**. โครงการศึกษาพิเศษ ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วาริ ธีระจิตร. (2537). **การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินัย หนูรัตน์. (2544). **ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ**. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2548, จาก <http://www.thaiedresearch.org/result/result.php?id=5691>
- วรวรรณ ธนพรชัยทิพย์. (2548) **สภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ยะลา ปัตตานี**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี. ถ่ายเอกสาร.
- วิรัตน์ วิทยานวัฒน์. (2545). **ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา**. ปรินูญานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏนครราชสีมา. ถ่ายเอกสาร.

- วิลาวัลย์ วงศ์คุณาโรจน์. (2545). *ศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง*. สืบค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2548, จาก <http://www.thaiedresearch.org/result/result.php?id=5691>
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- ศรียา นิยมธรรม และคณะ. (2546). *การศึกษาพิเศษ*. โครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2534). *คู่มือการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สหภัทร์ เจริญยศ. (2540). *การศึกษาความต้องการ ปัญหา เจตคติของครูและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการเรียนร่วม ในโรงเรียนวัดโพค้อยกับโรงเรียนราชวินิต*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (2537). *การศึกษาพิเศษการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สุวรรณ คำฝ่าย. (2540). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. ปรินญานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อุบล เล่นวารี. (2542). *การบริหารและการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
- Best , John W.and Jame V.Kahn. (1981). **Research in Education**. 8th cd . Boston : Allyn and Bacan.
- Blanchard,Donna M. (1991). "Improving Attitudes and social interactions between Nonhandicapped YoungChildren And thair peers with handicapping Conditions " **Dissertation Abstracts Intonation**. 51 (12) A :4083.
- Evans Patricia A. (1981) "Attitudes of parents Toward handicapped children and their Integration **Dissertation Abstracts Intonation**. 51 (12) A :4083
- MATA, Faye. (1989) "Mainstreaming Handicapped children : Attitudes and Knowledge of elementary Education in the Baum Republic schools " **Dissertation Abstracts Intonation** 50 (30) A : 663.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามบริบทการจัดการเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนแกนนำจังหวัดสตูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง บริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 9 หน้า แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม
2. การตอบแบบสอบถาม ขอให้ท่านตอบตามสภาพที่เป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะนำไปพัฒนาการจัดการเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพต่อไป
3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

แบบสอบถามบริบทการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จังหวัดสตูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างละเอียดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ข้อมูลส่วนตัว

1.1 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

- () ผู้บริหารโรงเรียน
- () ครูผู้สอน (ที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ)

1.2 ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

- () เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม
- () เคยได้รับอบรมหลักสูตรครูการศึกษาพิเศษ
- () จบการศึกษาด้านการศึกษาพิเศษ
- () ไม่มีวุฒิการศึกษาพิเศษ

1.3 ประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาพิเศษ

- () ต่ำกว่า 2 ปี
- () 2 – 5 ปี
- () สูงกว่า 5 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนของท่าน

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาประเด็นข้อคำถามในแต่ละข้อ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความ หรือกรอกข้อความที่เป็นจริง

ก. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนเรียนร่วม

1. โรงเรียนมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แบบใด

- () บกพร่องทางร่างกาย
- () บกพร่องทางสติปัญญา
- () บกพร่องทางการสายตา
- () บกพร่องทางการได้ยิน
- () บกพร่องทางการพูดและภาษา
- () มีปัญหาทางการเรียนรู้
- () มีปัญหาทางพฤติกรรม/อารมณ์
- () เด็กออทิสติก
- () พิการซ้อน

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและปฏิบัติเหมือนเด็กปกติทุกประการ
- () เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ แต่ได้รับการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ
- () เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติบางวิชา และเรียนในชั้นพิเศษเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องบางวิชา
- () เรียนในชั้นปกติทุกรายวิชาโดยมีครูการศึกษาพิเศษเข้าไปช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคล
กลุ่มย่อย ๆ ขณะครูประจำวิชาอธิบาย
- () เรียนในชั้นพิเศษโดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วม
- () เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรกับเด็กปกติ
- () เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเท่าที่จำเป็น
- () อื่นๆ (ระบุ).....

3. การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนเรียนร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- () การอบรมประจำสัปดาห์
- () กิจกรรมหรือประเพณีของท้องถิ่น
- () การแข่งขันกีฬาภายในของสถานศึกษา

- () การเข้ารับบริการตรวจสุขภาพประจำปีของโรงเรียน
- () กิจกรรมเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปิยมหาราช วันเฉลิมพระชนมพรรษา เป็นต้น
- () อื่นๆ (ระบุ).....

4. การวัดผลประเมินผล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () มีการประเมินผลก่อนเรียนเพื่อจำแนกเด็กเข้าชั้นเรียน
- () การวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์กลุ่มสาระการเรียนรู้
- () การวัดผลประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีเกณฑ์การประเมินเฉพาะ
- () การประเมินผลแยกกลุ่มนักเรียนปกติ และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษออกจากกัน
- () การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเมินจากพัฒนาการของเด็ก
- () การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประเมินตามแผนการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP)
- () ภายหลังจากการประเมินผลระหว่างเรียนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่ผ่านเกณฑ์ ได้รับการสอนเสริม
- () อื่น ๆ.....

ข. ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม

1. ผู้บริหาร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนร่วม
- () ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
- () ผู้บริหารให้คำปรึกษาแก่ครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- () ผู้บริหารจัดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการเรียนร่วมมาดูแลโดยเฉพาะ
- () ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- () ผู้บริหารประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนครูเดินสอน
- () ผู้บริหารสนองนโยบายการศึกษาโดยการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- () อื่นๆ (ระบุ).....

2. ครูผู้สอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ครูผู้สอนเข้าใจหลักจิตวิทยาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- () ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- () ครูผู้สอนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท

- () ครูผู้สอนทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลของนักเรียนเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- () ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเรื่องการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกครั้ง
โรงเรียนส่งรายชื่อเข้าอบรม
- () ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษซักถามและแสดงความคิดเห็น
เช่นเดียวกับนักเรียนปกติ
- () อื่นๆ (ระบุ).....

3. ผู้ปกครอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ผู้ปกครองเอาใจใส่และยอมรับในความต้องการพิเศษของเด็ก
- () ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ติดต่อกับโรงเรียนเสมอ
- () ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)
- () ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- () ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- () อื่น ๆ.....

ค. ด้านสิ่งแวดล้อม

1. สภาพของอาคารเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () มีจำนวนอาคารเรียนเพียงพอกับจำนวนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- () อาคารมีความสะดวกและเป็นระเบียบ
- () อาคารอยู่ในสภาพดีเหมาะแก่การใช้ในการเรียนการสอน
- () มีอาคารเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- () มีความไม่สะอาดและขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย
- () อาคารที่ใช้ในการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเหมาะสมกับประเภท
ของความพิการ
- () อื่นๆ (ระบุ).....

2. สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () มีห้องเสริมวิชาการ
- () มีห้องกิจกรรมบำบัดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ห้องศิลปะ ห้องดนตรี
- () มีทางลาดภายในอาคารและราวบันไดสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
- () มีห้องน้ำห้องส้วมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
- () มีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

- () มี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตรงกับความ
ต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- () อื่นๆ (ระบุ).....

ง. ด้านงบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับ

- () ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ
☐ เพียงพอ ☐ ไม่เพียงพอ
- () ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือหน่วยงานของเอกชน
☐ เพียงพอ ☐ ไม่เพียงพอ
- () ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ
☐ เพียงพอ ☐ ไม่เพียงพอ
- () ได้รับการสนับสนุนจากสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน
☐ เพียงพอ ☐ ไม่เพียงพอ
- () อื่น ๆ.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนร่วม

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนของท่าน ขอให้ท่านโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ตามข้อความที่เป็นจริง ดังนี้

ถ้าโรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมในรายการนั้นในระดับมากที่สุด ให้กา ✓ ในช่อง 5

ถ้าโรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมในรายการนั้นในระดับมาก ให้กา ✓ ในช่อง 4

ถ้าโรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมในรายการนั้นในระดับปานกลาง ให้กา ✓ ในช่อง 3

ถ้าโรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมในรายการนั้นในระดับน้อย ให้กา ✓ ในช่อง 2

ถ้าโรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมในรายการนั้นในระดับน้อยที่สุด ให้กา ✓ ในช่อง 1

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (มีปัญหายอยู่ในระดับใด)						
1	หลักสูตรที่ใช้ในชั้นเรียนร่วมเป็นหลักสูตรปกติ						
2	เนื้อหาการเรียนบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ยากเกิน ความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
3	กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนจัดขึ้นสอดคล้องกับ สภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
4	การวัดผลและการประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษตามสภาพจริง						
5	การสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ หลังการวัดผลระหว่างเรียน						
6	เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษตามที่กำหนดไว้ในสมุด รบ.3						
7	นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมที่ ทางโรงเรียนจัดในโอกาสต่างๆ						
8	การจัดกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการและความ สนใจของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
9	กิจกรรมสอดคล้องกับสภาพและปัญหาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
	ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม (มีปัญหอยู่ในระดับใด)						
10	ผู้บริหารเห็นความสำคัญกับการให้ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้ารับการอบรมการสอนนักเรียนเรียนร่วม						
11	ฝ่ายบริหารจัดการครูเข้าสอนชั้นเรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอน						
12	ครูเลือกกิจกรรมการเรียนเหมาะสมกับประเภทความพิการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
13	ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
14	ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ						
15	ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม						
16	ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน						
17	ครูผู้สอนจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
18	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	ด้านสิ่งแวดล้อม (มีปัญหายอยู่ในระดับใด)						
19	อาคารเรียนมีเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท						
20	อาคารเรียนมีทางเดินลาดชันลงสำหรับนักเรียนบกพร่องทางร่างกายที่ต้องใช้รถเข็นล้อเลื่อน						
21	จัดสรรสื่อและอุปกรณ์การเรียนให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
22	การให้บริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสตูล เกี่ยวกับสื่อ อุปกรณ์และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา						
23	การผลิตสื่อสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
24	การจัดให้มีห้องเสริมวิชาการ และกิจกรรมบำบัด เช่น ห้องศิลปะ หรือห้อง ดนตรีบำบัด						
	ด้านงบประมาณ (มีปัญหายอยู่ในระดับใด)						
25	งบประมาณการผลิตสื่อการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
26	การจัดซื้อเครื่องมือพิเศษตามความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท						
27	ค่าตอบแทนสำหรับครูเสริมวิชาการนอกเวลา						
28	งบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนห้องเสริมวิชาการ และห้องกิจกรรมบำบัด						

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๗๖๖

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสตูล
วันที่ 12/3
วันที่ ๘๘ ๕๓ ๗๔
เวลา 11.15 น.

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดสตูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวปัทมา จันทร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “บริบทการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนแกนนำ
จังหวัดสตูล” โดยมี ศาสตราจารย์ศฤง อารยะวิญญู เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความ
จำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหาร โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสตูล
และครูการศึกษาพิเศษ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสตูล เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามรายการ
การจัดการเรียนร่วม ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2548 - มกราคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปัทมา จันทร ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

เรียน ผอ.ศูนย์ฯ เรื่อง.....
☐
☒
☐
☐

๒๓ ๓ ๔๘

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

ขอแสดงความนับถือ

/๗๘๕๕

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

-๒๔๗๓๓

ที่ ศธ 0519.12/น.ร. 17

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสตูล
รับที่ 1212
วันที่ 28 พ.ค. 49
เวลา 11.15 น.

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 พฤษภาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดสตูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวปัทมา จันทร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “บริบทการจัดการเรียนร่วมโรงเรียนแกนนำ
จังหวัดสตูล” โดยมี ศาสตราจารย์ผดุง อารยะวิญญู เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย
ขอเรียนเชิญท่าน และนายวรวรรณ ธนพรัญทิพย์ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
แบบสอบถามบริบทการจัดการเรียนร่วม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้
นางสาวปัทมา จันทร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

เรียน ผอ.ศูนย์ฯ เพื่อ.....
☐ ขยาย
☒ พิจารณา
☐ ดำเนินการ
☐

ขอแสดงความนับถือ

[Signature]

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

[Signature]
ทนาย/หัวหน้า

[Signature]
23 ต.ค. 49

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ - ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 074-730172 มือถือ 01-5994025

[Signature]
นายสม
1 ต.ค. 49

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นายชาญชัย สุดใจ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี
2. นางวิศรา วงศ์มุลิก
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสตูล
3. นายวรวรรณ ธนพรธัญทิพย์
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสตูล

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – สกุล	นางสาวปฎิมา จันทร
วัน/เดือน/ปี เกิด	6 มกราคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	106/10 ถนนสุขุมวิท งามาภิรมย์ ตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	พนักงานราชการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสตูล ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนถาวรานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
พ.ศ. 2541	ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนว) สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี
พ.ศ. 2549	การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ (สาขาการเรียนร่วม) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ